Ювілеї

РОЗДІЛ 1

1 І сталося першого року виходу синів Ізраїлевих з Єгипту, третього місяця, шістнадцятого дня місяця [2450 Anno Mundi], що Бог промовив до Мойсея, кажучи: «Вийди до Мене на гору, і Я дам тобі дві кам'яні таблиці закону та заповіді, що Я написав, щоб ти навчав їх».
2 І зійшов Мойсей на Божу гору, і слава Господня перебувала на горі Синай, і хмара закривала її шість днів.
3 І покликав Він до Мойсея сьомого дня з-посеред хмари, і вигляд слави Господньої був немов полум'яний вогонь на вершині гори.
4 І був Мойсей на горі сорок днів і сорок ночей, і Бог навчив його ранньої та пізнішої історії поділу всіх днів закону та свідчення.
5 І сказав Він: «Прихили своє серце до кожного слова, яке Я скажу тобі на цій горі, і напиши його в книгу, щоб їхні покоління бачили, що Я не покинув їх через усе те зло, яке вони вчинили, переступивши заповіт, який Я сьогодні встановлюю між Мною та тобою для їхніх поколінь на горі Синай».
6 І так станеться, коли все це прийде на них, що вони визнають, що Я праведніший за них у всіх їхніх судженнях та в усіх їхніх діяннях, і вони визнають, що Я справді був з ними.
7 І напиши собі всі ці слова, які Я сьогодні тобі проголошую, бо Я знаю їхню непокору та їхню тверду шию, перш ніж введу їх до землі, про яку Я клявся їхнім батькам, Авраамові, Ісаакові та Якову, кажучи: «Нащадкам твоїм дам Я землю, що тече молоком та медом».
8 І будуть вони їсти й наситяться, і звернуться до чужих богів, до (богів), які не зможуть врятувати їх від жодної їхньої скорботи. І це свідчення буде почуте за свідчення проти них. Бо вони забудуть усі Мої заповіді, (навіть) все, що Я їм наказую, і підуть за поганами, і за їхньою нечистотою, і за їхньою ганьбою, і служитимуть їхнім богам, а вони будуть для них провиною, і горем, і горем, і пасткою.
9 І багато хто загине, і буде взято в полон, і потрапить до рук ворога, бо вони покинули Мої постанови та Мої заповіді, і свята Мого заповіту, і Мої суботи, і Моє святе місце, яке Я освятив для Себе серед них, і Мою скинію, і Мою святиню, яку Я освятив для Себе серед землі, щоб покласти на ній Моє ім'я, і щоб воно перебувало там.
10 І вони зроблять собі пагірки, гаї та різьблені ідоли, і кожен буде поклонятися своєму власному (різьбленому ідолу), щоб збитися зі шляху, і принесуть своїх дітей у жертву демонам та всім ділам омани своїх сердець.
11 І Я пошлю до них свідків, щоб свідчити проти них, але вони не послухають, і повбивають також свідків, і будуть переслідувати тих, хто шукає закону, і скасують і змінять усе, щоб чинити зло перед Моїми очима.
12 І сховаю Я від них обличчя Моє, і віддам їх у руки народів на полон, і на здобич, і на пожирання, і вигублю їх з-посеред землі, і розпорошу їх серед народів.
13 І забудуть вони ввесь Мій закон, і всі Мої заповіді, і всі Мої постанови, і будуть блукати щодо новомісяччя, і субот, і свят, і ювілеїв, і постанов.
14 І після цього вони звернуться до Мене з-поміж народів усім своїм серцем, і всією своєю душею, і всією своєю силою, і Я зберу їх з-поміж усіх народів, і вони шукатимуть Мене, щоб Я був знайдений ними, коли вони шукатимуть Мене всім своїм серцем та всією своєю душею.
15 І відкрию їм рясний мир із праведністю, і посаджу їм рослину праведності всім Моїм серцем та всією Моєю душею, і вони будуть благословенням, а не прокляттям, і будуть головою, а не хвостом.
16 І збудую Я серед них Мою святиню, і житиму з ними, і буду їхнім Богом, а вони будуть Моїм народом у правді та праведності.
17 І Я не залишу їх і не покину їх, бо Я — Господь, Бог їхній.
18 І впав Мойсей обличчям до землі, і молився, кажучи: «Господи, Боже мій, не покинь народу Свого та спадщини Свого, щоб вони не блукали в помилці своїх сердець, і не віддавай їх у руки їхніх ворогів, поган, щоб вони не панували над ними та не ввели їх у гріх проти Тебе».
19 Нехай милість Твоя, Господи, зійде на народ Твій і створи в ньому духа праведного, і нехай дух Веліара не панує над ним, щоб звинувачувати його перед Тобою та зводити його з усіх стежок праведності, щоб він не загинув перед обличчям Твоїм.
20 Але вони — Твій народ і Твоя спадщина, яку Ти визволив великою Своєю силою з рук єгиптян. Створи в них чисте серце та святого духа, і нехай вони не будуть заплутані в своїх гріхах відтепер і довіку.
21 І сказав Господь до Мойсея: «Я знаю їхню впертість, їхні думки та їхню твердошию, і вони не будуть слухняними, доки не визнають гріха свого та гріха своїх батьків».
22 І після цього вони звернуться до Мене всією праведністю, усім серцем і всією душею, і Я обріжу крайню плоть їхнього серця та крайню плоть серця їхнього насіння, і Я створю в них Святого Духа, і Я очищу їх, щоб вони не відвернулися від Мене з того дня й довіку.
23 І їхні душі приліпляться до Мене та до всіх Моїх заповідей, і вони виконуватимуть Мої заповіді, і Я буду їхнім Отцем, а вони будуть Моїми дітьми.
24 І всі вони будуть названі дітьми Бога Живого, і кожен ангел і кожен дух пізнають, так, вони пізнають, що це Мої діти, і що Я їхній Батько в праведності та праведності, і що Я люблю їх.
25 І напиши собі всі ці слова, які Я проголошую тобі на цій горі, перші й останні, що здійсняться в усіх частинах днів у законі та у свідченні, і в тижнях, і в

ювілеях аж доки Я не зійду і не перебуватиму з ними всю вічність.
26 І сказав Він ангелу присутності: «Напиши для Мойсея від початку творіння аж до того часу, коли Моя святиня буде збудована серед них навіки».
27 І Господь з'явиться перед очима всіх, і всі пізнають, що Я — Бог Ізраїлів і Батько всіх дітей Якових, і Цар на горі Сіон навіки. І Сіон та Єрусалим будуть святими.
28 І ангел присутності, що йшов перед табором Ізраїля, взяв таблиці поділів років – від часу створення – закону та свідчення тижнів ювілеїв, за окремими роками, за всім числом ювілеїв [за окремими роками], від дня [нового] створення, коли небеса та земля оновляться, і все їхнє творіння за силами небесними, і за всім творінням землі, аж поки святиня Господня не буде побудована в Єрусалимі на горі Сіон, і всі світила оновляться для зцілення, і для миру, і для благословення для всіх вибраних Ізраїля, і щоб так було від того дня і до всіх днів землі.

РОЗДІЛ 2

1 І ангел обличчя промовив до Мойсея за словом Господнім, кажучи: Напиши всю історію творіння, як Господь Бог за шість днів завершив усі Свої діла та все, що Він створив, і святкував суботу сьомого дня, і освятив її на всі віки, і встановив її знаком для всіх Своїх діл.
2 Бо першого дня Він створив небеса, що вгорі, і землю, і воду, і всіх духів, що служать перед Ним: ангелів присутності, і ангелів освячення, і ангелів [духа вогню та ангелів] духа вітрів, і ангелів духа хмар, і темряви, і снігу, і граду, і інею, і ангелів голосів, і грому, і блискавки, і ангелів духів холоду та спеки, і зими, і весни, і осені, і літа, і всіх духів Своїх створінь, що на небі та на землі. Безодні та темряву, вечір <і ніч>, і світло, світанок і день, які Він приготував у знанні Свого серця.
3 І тоді ми побачили Його діла, і прославляли Його, і прославляли перед Ним за всі Його діла, бо сім великих діла Він створив першого дня.
4 І другого дня Він створив твердь посеред води, і води розділилися того дня: половина їх піднялася вгору, а половина їх спустилася під твердь, що була посеред води, по всій землі. І це було єдине діло, яке (Бог) створив другого дня.
5 А третього дня Він звелів воді зійшла з поверхні всієї землі в одне місце, і з'явилася суходіл.
6 І вода зробила так, як Він наказав їй, і відступила з поверхні землі в одне місце поза цим небозводом, і з'явилася суходіл.
7 І того дня Він створив для них усі моря за їхніми окремими місцями збору, і всі річки, і скупчення вод у горах і на всій землі, і всі озера, і всю росу землі, і насіння, що сіється, і все, що росте, і дерева плодоносні, і дерева лісові, і сад Едемський в Едемі, і всі рослини за їхнім родом.
8 Ці чотири великі діла створив Бог третього дня. А четвертого дня створив Він сонце, місяць і зорі, і помістив їх на тверді небесній, щоб світили вони на всю землю, і щоб керували днем і ніччю, і відділяли світло від темряви.
9 І Бог призначив сонце великим знаком на землі для днів, і для субот, і для місяців, і для свят, і для років, і для субот років, і для ювілеїв, і для всіх пір року.
10 І воно відділяє світло від темряви для процвітання, щоб процвітало все, що росте та росте на землі.
11 Ці три види Він створив четвертого дня. А п'ятого дня Він створив великих морських чудовиськ у глибинах вод, бо це були перші плотські істоти, створені Його руками: риби та все, що рухається у воді, і все, що літає, птахи та всі їхні види.
12 І сонце сходило над ними, щоб дати їм процвітання, і над усім, що було на землі, і над усім, що росте з землі, і над усіма плодоносними деревами, і над усім тілом.
13 Ці три види Він створив п'ятого дня. А шостого дня Він створив усіх тварин землі, і всю худобу, і все, що рухається по землі.
14 І по всьому цьому створив Він людину, чоловіка та жінку створив їх, і дав їй владу над усім, що на землі, і в морях, і над усім, що літає, і над звірами, і над худобою, і над усім, що рухається по землі, і над усією землею, і над усім цим дав їй владу.
15 І ці чотири роди Він створив шостого дня. І було їх разом двадцять два роди.
16 І Він закінчив усю Свою роботу шостого дня — усе, що на небі й на землі, і в морях, і в безоднях, і в світлі, і в темряві, і в усьому.
17 І Він дав нам великий знак, день суботній, щоб ми шість днів працювали, а сьомого дня дотримувалися суботи від усієї праці.
18 І всі ангели присутності, і всі ангели освячення, ці два великі класи – Він наказав нам дотримуватися суботи з Ним на небі та на землі.
19 І сказав Він нам: «Ось, Я відділю Собі народ з-поміж усіх народів, і вони будуть дотримуватися дня суботнього, і Я освячу їх Собі як Мій народ, і благословлю їх; як Я освятив день суботній і освячую його Собі, так благословлю їх, і вони будуть Моїм народом, а Я буду їхнім Богом».
20 І Я вибрав насіння Якова з-поміж усього, що Я бачив, і записав його як Мого первістка, і освятив його Собі навіки-віки; і навчу їх дню суботньому, щоб вони святкували суботу в нього від усієї праці.
21 І таким чином Він створив там знак, згідно з яким вони повинні дотримуватися Суботи з нами сьомого дня, щоб їсти та пити, і благословляти Того, хто створив усе, як Він благословив і освятив Собі народ особливий з усіх народів, і щоб вони дотримувалися Суботи разом з нами.
22 І Він зробив так, що заповіді Його підносилися, немов приємні пахощі, приємні перед Ним по всі дні…
23 Було двадцять дві голови людства від Адама до Якова, і двадцять два види роботи були зроблені до сьомого дня; це благословенне та святе; і перше також благословенне та святе; і це служить разом з тим для освячення та благословення.
24 І цьому (Якову та його нащадкам) було дано, щоб вони завжди були благословенними та святими

першого свідчення та закону, так само, як Він освятив і благословив день суботній сьомого дня.
25 Він створив небо й землю, і все, що Він створив, за шість днів, а сьомий день Бог освятив для всіх Своїх діл; тому Він наказав щодо нього, що кожен, хто буде робити будь-яку роботу в цей день, помре, а хто оскверниить його, неодмінно помре.
26 Чому Ти наказуєш синам Ізраїля святкувати цей день, щоб вони святили його, і не робили в нього жодної роботи, і не оскверняли його, бо він святіший за всі інші дні?
27 А хто оскверниить його, той конче помре, а хто робитиме в ньому якусь роботу, той конче помре навіки, щоб сини Ізраїля святкували цей день у своїх поколіннях і не були викорінені з землі, бо це святий день і благословенний день.
28 І кожен, хто дотримується його та святкує суботу в цей день від усієї своєї праці, буде святий і благословенний у всі дні, як ми.
29 Оголоси та скажи синам Ізраїля закон цього дня, щоб вони святкували суботу в цей день і не покидали її через помилку своїх сердець; (і) що не дозволено робити жодної роботи непристойної в цей день, робити в цей день власне бажання, і що вони не повинні готувати в цей день нічого для їжі чи пиття, і (що не дозволено) черпати воду, або вносити чи виносити через свої ворота будь-який тягар, якого вони не приготували собі на шостий день у своїх оселях.
30 І не будуть вони приносити ні виносити з дому до дому того дня, бо той день святіший і благословенніший за будь-який ювілейний день з ювілеїв; у цей день ми святкували суботу на небесах, перш ніж було дано знати будь-якій людині святкувати суботу в цей день на землі.
31 І Творець усього благословив його, але не всі народи та племена освятив, щоб вони святкували суботу, а лише Ізраїля: тільки їм дозволив їсти, пити та святкувати суботу на землі.
32 І Творець усього благословив цей день, який Він створив, на благословення, святість і славу понад усі дні.
33 Цей закон і свідчення було дано синам Ізраїля як закон вічний для їхніх поколінь.

РОЗДІЛ 3

1 І шість днів другого тижня ми привели, за словом Божим, до Адама всіх звірів, і всю худобу, і все птаство, і все, що рухається на землі, і все, що рухається у воді, за їхнім родом і за їхнім типом: звірів першого дня; худобу другого дня; птахів третього дня; і все, що рухається на землі, четвертого дня; і те, що рухається у воді, п'ятого дня.
2 І Адам назвав їх усіх їхніми іменами, і як він їх назвав, так і було їхнє ім'я.
3 І протягом цих п'яти днів Адам бачив усіх цих істот, чоловічої та жіночої статі, за кожним родом, що був на землі, але він був сам і не знайшов собі помічника.
4 І сказав нам Господь: «Не добре бути чоловікові самому: створімо йому поміч, подібну до нього».
5 І Господь, Бог наш, навів на нього міцний сон, і він заснув, і взяв для жінки одне ребро з-поміж його ребер, і це ребро стало початком жінки з-поміж його ребер, і Він збудував тіло замість нього, і збудував жінку.
6 І розбудив Він Адама з його сну, і, прокинувшись, він встав шостого дня, і привів її до себе. І пізнав він її та й сказав їй: «Це тепер кість від кісток моїх і тіло від тіла мого; вона буде називатися моєю дружиною, бо взята вона від чоловіка свого».
7 Тому чоловік і жінка будуть одне ціле, і тому чоловік покине батька свого та матір свою, і пристане до жінки своєї, і будуть вони одним тілом.
8 У перший тиждень був створений Адам, а ребро — його дружина; у другий тиждень Він показав її йому; і тому була дана заповідь, щоб чоловіки перебували в нечистоті сім днів, а жінка двічі по сім днів.
9 І після того, як Адам пробув сорок днів на землі, де він був створений, Ми привели його до Едемського саду, щоб він обробляв його та доглядав його. А його дружину Ми привели на вісімдесятий день, і після цього вона увійшла до Едемського саду.
10 І тому на небесних скрижалях написана заповідь щодо тієї, що народжує: «Якщо вона народить хлопчика, то сім днів, як і перший тиждень днів, перебуватиме в нечистоті своїй, і тридцять три дні перебуватиме в крові свого очищення, і не торкатиметься нічого святого, і не ввійде до святилища, доки не виповниться ці дні, (наказані) для хлопчика».
11 А дівчинка буде в нечистоті своїй два тижні, як і перші два тижні, і шістдесят шість днів у крові свого очищення, і всього вісімдесят днів.
12 А коли вона виповнила ці вісімдесят днів, ми привели її до Едемського саду, бо він святіший за всю іншу землю, і кожне дерево, посаджене в ньому, святе.
13 Тому було встановлено для тієї, яка народить хлопчика чи дівчинку, постанову тих днів, щоб вона не торкалася нічого святого і не входила до святилища, доки не виповняться ці дні для хлопчика чи дівчинки.
14 Це закон і свідчення, що було написано для Ізраїля, щоб вони дотримувалися (його) по всі дні.
15 А в перший тиждень першого ювілею [1-7 ранку] Адам та його дружина сім років обробляли та доглядали його в Едемському саду, і ми дали йому роботу та наказали йому робити все, що підходить для обробітку землі.
16 І він обробляв (сад), і був голий, і не знав того, і не соромився, і він оберігав сад від птахів, звірів та худоби, і збирав його плоди, і їв, а решту відкладав собі та своїй жінці [і відкладав те, що зберігалося].
17 А по сповненні семи років, які він там сповнив, рівно сім років, [8 ранку], другого місяця, сімнадцятого дня (місяця), прийшов змій і підійшов до жінки, і сказав змій жінці: «Чи наказав тобі Бог, кажучи: Не їжте з жодного дерева в саду?»
18 І сказала вона йому: «З усіх плодів дерев у саду Бог сказав нам: Їжте їх; але з плодів дерева, що посеред саду, Бог сказав нам: Не їжте їх і не доторкайтеся до них, щоб вам не померти».
19 І сказав змій жінці: «Не помрете ви, бо знає Бог, що того дня, коли ви скуштуєте його, ваші очі відкриються, і ви станете як боги, і пізнаєте добро й зло».

20 І побачила жінка дерево, що воно гарне та приємне для ока, і що його плід добрий для їжі, і взяла з нього та й з'їла.
21 І коли вона вперше прикрила свій сором фіговим листям, то дала його Адамові, і він з'їв. І відкрилися йому очі, і він побачив, що він голий.
22 І взяв він фігове листя, зшив його разом і зробив собі фартух, і прикрив ним свій сором.
23 І прокляв Бог змія, і розгнівався на нього навіки…
24 І розгнівався Він на жінку, бо вона послухалася голосу змія та їла. І сказав Він їй: «Я дуже помножу твій смуток та твої муки. У смутку народжуватимеш дітей, і повернешся до чоловіка свого, а він буде панувати над тобою».
25 І до Адама також сказав: «За те, що ти послухався голосу жінки своєї та їв з дерева, з якого Я наказав тобі не їсти від нього, проклята буде земля через тебе! Терня та будяки вона родитиме тобі, і ти будеш їсти хліб свій у поті обличчя свого, доки не повернешся до землі, з якої ти взятий, бо ти земля, і до землі повернешся».
26 І зробив Він їм шкіряні одяги, і одягнув їх, і вислав їх із Едемського саду.
27 І того дня, коли Адам вийшов із Раю, він приніс жертву, як солодкі пахощі, ладан, галбанум, стакте та прянощі вранці, зі сходом сонця, від дня, коли він прикрив свій сором.
28 І того дня замкнули роти всім звірам, і худобі, і птахам, і всьому, що ходить і рухається, так що вони не могли вже говорити, бо всі вони говорили одне з одним одними губами та одним язиком.
29 І Він вислав із Едемського саду кожну плоть, що була в Едемському саду, і кожна плоть була розсіяна за її родом, і за її типами до місць, які були створені для неї.
30 І тільки Адаму Він дав (засоби), щоб покрити його сором з усіх звірів та худоби.
31 Через це на небесних скрижалях написано всім, хто знає суд закону, щоб вони прикривали свій сором і не оголювалися, як оголюються язичники.
32 А на новомісяччя четвертого місяця Адам та його дружина вийшли з Едемського саду, і вони жили в землі Елда, в землі свого створення.
33 І назвав Адам ім'я своїй жінці: Єва.
34 І не було в них сина до першого ювілею, [8 ранку], а після цього він пізнав її.
35 Тепер він обробляв землю, як йому було наказано в Едемському саду.

РОЗДІЛ 4

1 А третього тижня другого ювілею [64-70 ранку] вона породила Каїна, а четвертого [71-77 ранку] вона породила Авеля, а п'ятого [78-84 ранку] вона породила свою дочку Аван.
2 А в перший (рік) третього ювілею [99-105 ранку] Каїн убив Авеля, бо (Бог) прийняв жертву Авеля, а жертви Каїна не прийняв.
3 І він убив його в полі, і кров його волала від землі до неба, бо він його убив.
4 І докорив Господь Каїну за Авеля, бо той убив його, і зробив його втікачем на землі за кров його брата, і прокляв його на землі.
5 І тому написано на небесних скрижалях: «Проклятий, хто віроломно вбиває свого ближнього!» І нехай усі, хто бачив і чув, скажуть: «Нехай буде так». А людина, яка бачила та не розповіла, нехай буде проклята, як і інша.
6 І тому ми, коли приходимо перед Господа, Бога нашого, визнаємо всі гріхи, що чиняться на небі й на землі, у світлі й у темряві, і скрізь.
7 І Адам та його жінка оплакували Авеля чотири тижні років, [99-127 ранку], а на четвертому році п'ятого тижня [130 ранку] вони зраділи, і Адам знову пізнав свою жінку, і вона породила йому сина, і він назвав йому ім'я Сет, бо сказав він: «Бог підняв нам друге насіння на землі замість Авеля, бо Каїн убив його».
8 А на шостому тижні [134-40 ранку] він породив свою дочку Азуру.
9 І взяв Каїн свою сестру Аван собі за дружину, і вона породила йому Еноха наприкінці четвертого ювілею. [190-196 АМ] А в перший рік першого тижня п'ятого ювілею [197 АМ] були збудовані доми на землі, і Каїн збудував місто, і назвав його ім'ям сина свого Еноха.
10 І пізнав Адам Єву, свою жінку, і вона породила ще дев'ятьох синів.
11 А на п'ятому тижні п'ятого ювілею [225-31 ранку] Сет взяв собі за дружину свою сестру Азуру, а на четвертому (рік шостого тижня) [235 ранку] вона народила йому Еноса.
12 Він почав кликати ім’я Господа на землі.
13 А в сьомий ювілей третього тижня [309-15 ранку] Енос взяв свою сестру Ноам собі за дружину, і вона породила йому сина третього року п'ятого тижня, і він назвав йому ім'я Кенан.
14 А наприкінці восьмого ювілею [325, 386-3992 АМ] Кенан взяв свою сестру Муалеліт собі за дружину, і вона породила йому сина в дев'ятому ювілеї, в перший тиждень третього року цього тижня, [395 АМ], і він назвав йому ім'я Магалалель.
15 А другого тижня десятого ювілею [449-55 ранку] Магалалєл взяв собі за дружину Діну, дочку Барахіїла, дочку брата його батька, і вона породила йому сина третього тижня шостого року, [461 ранку], і він назвав йому ім'я Яред, бо за його днів ангели Господні зійшли на землю, ті, кого називають Вартовими, щоб навчати дітей людських, і щоб вони чинили суд та праведність на землі.
16 А в одинадцятий ювілей [512-18 ранку] Яред узяв собі дружину, а ім'я їй було Барака, дочка Расуджала, дочки брата його батька, в четвертий тиждень цього ювілею, [522 ранку], і вона породила йому сина в п'ятий тиждень, у четвертий рік ювілею, і він назвав йому ім'я Енох.
17 І він був першим серед людей, що народилися на землі, хто навчився писати, знати та мудрість, і хто записав знаки небесні за порядком їхніх місяців у книзі, щоб люди могли знати пори року за порядком їхніх окремих місяців.
18 І він був першим, хто написав свідчення, і він свідчив синам людським серед поколінь землі, і

перерахував тижні ювілеїв, і повідомив їм дні років, і встановив порядок місяців, і перерахував суботи років, як ми повідомили йому.
19 І що було, і що буде, він бачив у видінні свого сну, як це буде з дітьми людськими протягом їхніх поколінь аж до дня суду; він бачив і зрозумів усе, і написав своє свідчення, і поклав свідчення на землі для всіх дітей людських та для їхніх поколінь.
20 А в дванадцятий ювілей, [582-88] сьомого тижня того, він узяв собі дружину, а ім'я їй було Една, дочка Данеля, дочки брата його батька, а в шостий рік цього тижня [587 AM] вона породила йому сина, і він назвав йому ім'я Мафусаїл.
21 І він був також з ангелами Божими ці шість ювілеїв років, і вони показали йому все, що на землі та на небі, панування сонця, і він записав усе.
22 І він свідчив про Вартових, які грішили з дочками людськими; бо вони почали об'єднуватися з дочками людськими, щоб осквернитися, і Енох свідчив проти (них) усіх.
23 І його було взято з-поміж дітей людських, і ми провели його до Едемського саду у величі та шані, і ось, там він записує осуд і суд світу, і всю злочестивість дітей людських.
24 І через це (Бог) наслав води потопу на всю землю Едемську, бо там Він був поставлений як знак, і щоб свідчити проти всіх синів людських, щоб розповідати про всі вчинки поколінь аж до дня суду.
25 І він кадив ладан святилища, (навіть) запашні пахощі, приємні перед Господом на горі.
26 Бо чотири місця є в Господа на землі: Едемський сад, і гора Сходу, і ця гора, на якій ти сьогодні, гора Синай, і гора Сіон, (які) будуть освячені в новому творінні для освячення землі; через них земля буде освячена від усієї (її) провини та нечистоти своєї по всі покоління світу.
27 А в чотирнадцятий ювілей [652 ранку] Мафусалах взяв собі за дружину Едну, дочку Азріала, дочку брата свого батька, в третій тиждень, у перший рік цього тижня [701-7 ранку], і породив сина, і назвав його Ламех.
28 А в п'ятнадцятий ювілей, у третій тиждень, Ламех узяв собі жінку, а ім'я їй було Бетенос, дочка Барахіїла, дочка брата його батька. І в цьому тижні вона породила йому сина, і він назвав йому ім'я Ной, кажучи: «Цей потішить мене в моїй біді та в усіх моїх працях, і в землі, яку прокляв Господь».
29 І наприкінці дев’ятнадцятого ювілею, на сьомому тижні шостого року [930 ранку] його, Адам помер, і всі його сини поховали його в землі його творіння, і він був першим, кого поховали в землі.
30 І бракувало йому сімдесяти років тисячі років, бо тисяча років — як один день у свідченні небес, і тому написано про дерево пізнання: «У день, коли ти з'їси від нього, ти помреш». З цієї причини він не завершив років цього дня, бо помер у нього.
31 Наприкінці цього ювілею Каїн був убитий після нього того ж року; бо його дім упав на нього, і він помер посеред свого дому, і його вбило його каміння; бо каменем він убив Авеля, і каменем він був убитий у праведному суді.
32 З цієї причини на небесних скрижалях було написано: «Тим знаряддям, яким людина вбиває свого ближнього, тим самим і її вб’ють; як вона його поранила, так само з нею вчинять».
33 А в двадцять п'ятий ювілей [1205 ранку] Ной узяв собі жінку, а ім'я їй було Емзара, дочку Ракеля, дочку брата його батька, першого року, п'ятого тижня [1207 ранку]; а третього року його породила вона йому Сема, а п'ятого року його [1209 ранку] породила вона йому Хама, а першого року, шостого тижня [1212 ранку] породила вона йому Яфета.

РОЗДІЛ 5

1 І сталося, коли діти людські почали розмножуватися на лиці землі, і в них народилися дочки, ангели Божі побачили їх у певний рік цього ювілею, що вони були гарні на вигляд; і вони взяли собі дружин з усіх, кого обрали, і вони народили їм синів, і вони були велетнями.
2 І беззаконня помножилося на землі, і кожна плоть зіпсувала свою дорогу, як люди, так і худоба, і звірі, і птахи, і все, що ходить по землі, — усі вони зіпсували свої дороги та свої порядки, і почали пожирати одне одного. І беззаконня помножилося на землі, і кожна думка всіх людей була постійно злою.
3 І поглянув Бог на землю, і ось, вона зіпсована, і кожна плоть зіпсувала її порядки, і все, що було на землі, чинило всіляке зло перед Його очима.
4 І Він сказав, що знищить людину та всю плоть на лиці землі, яку Він створив.
5 Ной же знайшов благодать перед очима Господа.
6 І на ангелів, яких Він послав на землю, Він надзвичайно розгнівався, і наказав викорінити їх з усієї їхньої влади, і наказав нам зв'язати їх у глибинах землі, і ось вони зв'язані серед них і (тримаються) окремо.
7 І вийшов наказ проти їхніх синів від Його обличчя, щоб їх побили мечем і вигнали з-під неба.
8 І сказав Він: «Не вічно Мій Дух перебуватиме на людині, бо вона також тіло, і дні її будуть сто двадцять років».
9 І послав Він меча Свого серед них, щоб кожен убив свого ближнього, і вони почали вбивати один одного, аж поки всі не попадали від меча і не були знищені з лиця землі.
10 І їхні батьки були свідками (їхнього знищення), і після цього вони були зв'язані в глибинах землі навіки, аж до дня великого осуду, коли суд буде виконано над усіма тими, хто зіпсував свої шляхи та свої діла перед Господом.
11 І Він винищив усіх з їхніх місць, і не залишилося з них жодного, кого б Він не судив за всією їхньою несправедливістю.
12 І Він створив нову та праведну природу для всіх Своїх діл, щоб вони не грішили в усій своїй природі навіки, але щоб усі були праведними, кожен у своєму роді, завжди.
13 І суд усіх призначений і написаний на небесних скрижалях у праведності - навіть (суд) усіх, хто відступає від шляху, призначеного їм йти; а якщо вони

не йдуть ним, суд записаний для кожного створіння та для кожного виду.
14 І немає нічого на небі, ані на землі, чи у світлі, ані в темряві, чи в шеолі, ані в глибині, ані в місці темряви (що не було б судимо); і всі їхні суди призначені, написані та вигравірувані.
15 Він судитиме всіх: великого за його величчю, а малого за його незначністю, кожного за його дорогою.
16 Він не зважає на особу (чиєїсь) і не приймає дарів, якщо каже, що судитиме кожного. Навіть якщо хтось віддасть усе, що є на землі, Він не зважить ні на дари, ні на особу (чиєїсь) і нічого не прийме з його рук, бо Він — праведний Суддя.
17 І про дітей Ізраїля написано й встановлено: «Якщо вони звернуться до Нього в праведності, Він простить усі їхні провини та пробачить усі їхні гріхи».
18 Написано і встановлено, що Він виявить милість до всіх, хто відвертається від усієї своєї провини раз на рік.
19 А щодо всіх тих, хто зіпсував свої шляхи та свої думки до потопу, то ніхто не був прийнятий, окрім одного Ноя; бо його особа була прийнята заради його синів, яких (Бог) врятував від вод потопу заради нього; бо його серце було праведним у всіх його шляхах, як було наказано йому, і він не відступив від нічого, що було призначено йому.
20 І сказав Господь, що Він знищить усе, що було на землі, від людей до худоби, і звірів, і птахів небесних, і все, що рухається по землі. І Він наказав Ною збудувати собі ковчег, щоб він міг врятуватися від вод потопу.
21 І Ной збудував ковчег у всьому, як Він наказав йому, у двадцять сьомий ювілей років, у п'ятий тиждень п'ятого року (на новомісяччі першого місяця). [1307 AM]
22 І він увійшов у шостий (рік) його, [1308 AM] другого місяця, у новомісяччя другого місяця, і йшов до шістнадцятого; і він увійшов до ковчега, і все, що ми принесли до нього, і Господь замкнув його ззовні сімнадцятого вечора.
23 І відчинив Господь сім небесних шлюзів, і гирла джерел великої безодні, сім гирл числом.
24 І почали лити шлюзи з неба воду сорок днів і сорок ночей, і джерела безодні також випускали воду, аж поки вся земля не наповнилася водою.
25 І збільшилася вода на землі, на п'ятнадцять ліктів піднялася вода понад усі високі гори, і ковчег піднявся над землею, і він плив по поверхні води.
26 І вода стояла на поверхні землі п’ять місяців – сто п’ятдесят днів.
27 І ковчег пішов і зупинився на вершині Лубара, однієї з гір Араратських.
28 І (на новомісяччі) четвертого місяця зачинилися джерела великої безодні, і небесні шлюзи зачинилися; а на новомісяччі сьомого місяця відчинилися всі отвори безодней землі, і вода почала спускатися в безодню внизу.
29 А на новомісяччя десятого місяця виднілися вершини гір, а на новомісяччя першого місяця земля стала видимою.
30 І вода зникла з-над землі п’ятого тижня сьомого року [1309 AM] його, а сімнадцятого дня другого місяця земля висохла.
31 А двадцять сьомого числа того місяця він відкрив ковчег і випустив з нього звірів, і худобу, і птахів, і все, що рухається.

РОЗДІЛ 6

1 А на новомісяччя третього місяця він вийшов з ковчега та й збудував жертовник на тій горі.
2 І Він очистив землю, і взяв козеня, і очистив його кров’ю всю провину землі, бо все, що було на ній, було знищено, крім тих, хто був у ковчезі з Ноєм.
3 І поклав він жир його на жертовник, і взяв вола, і козу, і вівцю, і козенята, і сіль, і горлицю, і молоде горлиця, і поклав цілопалення на жертовник, і вилив на нього жертву, змішану з олією, і покропив вином, і посипав ладаном усе, і вчинив приємний запах, приємний перед Господом.
4 І відчув Господь приємний запах, і склав із ним заповіт, що більше не буде потопу, який би знищив землю, і що по всі дні землі, сівба та жнива, ніколи не припиняться; холод і спека, літо та зима, день і ніч не змінять свого порядку і не припиняться навіки.
5 А ви плодіться й розмножуйтесь на землі, і розмножуйтесь на ній, і будьте благословенням на ній. Страх перед вами та жах перед вами вселю в усьому, що на землі й у морі.
6 І ось, Я дав вам усіх звірів, і всіх крилатих істот, і все, що рухається по землі, і риб у воді, і все на їжу; як зелені трави, Я дав вам усе на їжу.
7 Тільки тіла з душею його, з кров’ю його не їжте, бо душа кожного тіла в крові, щоб не була стягнута ваша кров душ ваших. З руки кожної людини, з руки кожної (звірини) Я стягуватиму кров людську.
8 Хто проллє кров людську людиною, того кров проллється людиною, бо за образом Божим Він створив людину.
9 А ви плодіться та розмножуйтесь на землі.
10 І Ной та сини його поклялися, що не їстимуть жодної крові, що в жодному тілі, і склав він заповіт перед Господом Богом навіки на всі покоління землі в цьому місяці.
11 Через це Він сказав тобі, щоб ти склав заповіт із синами Ізраїлевими цього місяця на горі з клятвою, і щоб ти покропив їх кров’ю за всі слова заповіту, який Господь склав із ними навіки.
12 І це свідчення написано про вас, щоб ви завжди дотримувалися його, щоб ви не їли жодного дня крові звірів, птахів чи худоби протягом усіх днів землі. А людина, яка їстиме кров звірів, худоби чи птахів протягом усіх днів землі, вона та її насіння будуть винищені з землі.
13 А синам Ізраїля накажи не їсти крови, щоб їхні імена та їхнє потомство були завжди перед Господом, Богом нашим.
14 А для цього закону немає межі днів, бо він вічний. Вони будуть дотримуватися його з покоління в покоління, щоб молитися за вас кров’ю перед жертовником, щодня, і вранці, і ввечері вони будуть

просити прощення за вас перед Господом завжди, щоб дотримуватися його і не бути викорінені.
15 І дав Він Ною та його синам знак, що більше не буде потопу на землі.
16 Він поклав Свою веселку в хмарі як знак вічного заповіту, що більше не буде потопу на землі та не знищить її по всі дні землі.
17 З цієї причини встановлено і написано на небесних скрижалях, щоб вони святкували свято тижнів у цьому місяці раз на рік, щоб щороку оновлювати заповіт.
18 І все це свято святкувалося на небесах від дня створення світу до днів Ноя – двадцять шість ювілеїв і п’ять тижнів років [1309-1659 АМ]: і Ной та його сини святкували його сім ювілеїв і один тиждень років до дня смерті Ноя. А від дня смерті Ноя його сини скасували його аж до днів Авраама, і вони їли кров.
19 Але Авраам дотримувався цього, і Ісаак, і Яків, і його діти дотримувалися цього аж до твоїх днів, а за твоїх днів сини Ізраїля забули про це, аж поки ви знову не святкували цього на цій горі.
20 І накажи синам Ізраїля святкувати це свято в усіх своїх поколіннях, як заповідь для них: одного дня в році, в цьому місяці, вони святкуватимуть це свято.
21 Бо це свято тижнів і свято перших плодів: це свято подвійне і двоїсте: святкуйте його згідно з написаним і вигравіруваним про нього.
22 Бо Я написав у книзі першого закону, у тій книзі, яку Я написав для тебе, щоб ти святкував його у його час, один день у році, і Я пояснив тобі його жертви, щоб сини Ізраїля пам’ятали і святкували його для своїх поколінь у цьому місяці, один день у році.
23 І в новомісяччя першого місяця, і в новомісяччя четвертого місяця, і в новомісяччя сьомого місяця, і в новомісяччя десятого місяця – дні пам'яті, і дні пір року в чотирьох частинах року. Вони записані та встановлені як свідчення навіки.
24 І Ной встановив їх для себе як свята для поколінь навіки, щоб вони стали для нього пам'яткою.
25 А на новомісяччя першого місяця йому було наказано зробити собі ковчег, і того (дня) земля висохла, і він відкрив (ковчег) і побачив землю.
26 А на новомісяччя четвертого місяця зачинилися отвори глибин безодні внизу. А на новомісяччя сьомого місяця відкрилися всі отвори безодней землі, і вода почала спускатися в них.
27 А на новомісяччя десятого місяця виднілися вершини гір, і Ной зрадів.
28 І тому він встановив їх для себе як свята на вічний спогад, і так вони встановлені.
29 І вони помістили їх на небесних скрижалях, кожна з яких мала тринадцять тижнів; від однієї до іншої (минало) їхнє пам'ятне свято, від першої до другої, і від другої до третьої, і від третьої до четвертої.
30 А всі дні заповіді будуть п'ятдесят два тижні днів, і (вони складуть) цілий рік. Так це викарбувано та встановлено на небесних скрижалях.
31 І не можна нехтувати (цією заповіддю) жодного року чи з року в рік.
32 І накажи синам Ізраїлевим, щоб вони дотримувалися років за цим числом – триста шістдесят чотири дні, і (це) складе повний рік, і вони не порушать його часу від днів його та від свят його, бо все випаде в них за їхнім свідченням, і вони не пропустять жодного дня і не порушать жодного свята.
33 Але якщо вони знехтують і не будуть дотримуватися їх згідно з Його заповіддю, то порушать усі їхні пори року, і роки будуть зрушені з цього (порядку), [і вони порушать пори року, і роки будуть зрушені], і вони знехтують своїми постановами.
34 І всі сини Ізраїлеві забудуть і не знайдуть дороги років, і забудуть новомісячі, і пори року, і суботи, і помилятимуться в усьому порядку років.
35 Бо Я знаю, і відтепер сповіщатиму тобі це, і це не від Мого власного вигадування; бо книга написана переді Мною, і на небесних скрижалях встановлено поділ днів, щоб вони не забули свята заповіту та не ходили за святами язичників за їхньою помилкою та за своїм невіглаством.
36 Бо будуть ті, хто, безперечно, спостерігатиме за місяцем — як він порушує пори року та приходить рік у рік на десять днів раніше.
37 Через це прийдуть на них роки, коли вони порушать (порядок) і зроблять мерзенний (день) днем свідчення, а нечистий день святом, і вони змішають усі дні, святий з нечистим, і нечистий день зі святим, бо вони помилятимуться щодо місяців, субот, свят та ювілеїв.
38 З цієї причини я наказую тобі й свідчу тобі, щоб ти свідчив їм, бо по твоїй смерті твої діти потурбують їх, щоб вони не робили рік лише трьомастами шістдесятьма чотирма днями, і через це вони будуть помилятися щодо новомісяччя, пір року, субот та свят, і їстимуть усіляку кров з усілякою плоттю.

РОЗДІЛ 7

1 А сьомого тижня першого року [1317 АМ] його, у цей ювілей, Ной посадив виноград на горі, на якій зупинився ковчег, що звалася Лубар, одна з гір Араратських, і вони дали плід на четвертий рік [1320 АМ], і він зберіг їхній плід, і зібрав його цього року, сьомого місяця.
2 І зробив він з нього вино, і налив його в посудину, і зберігав його до п’ятого року, [1321 ранку], до першого дня, на новомісяччя першого місяця.
3 І він святкував з радістю день цього свята, і приніс цілопалення Господу, одного молодого бика та одного барана, і сім овець, кожну однорічну, і одне козля, щоб цим очистити себе та своїх синів.
4 І він приготував спочатку козеня, і поклав трохи його крові на м’ясо, що було на жертовнику, який він зробив, а ввесь лій поклав на жертовник, де приносив цілопалення, і вола, і барана, і вівцю, і все їхнє м’ясо поклав на жертовник.
5 І поклав він на нього всі їхні жертви, змішані з олією, а потім покропив вином вогонь, який раніше розпалив на жертовнику, і поклав на жертовник ладан, і зробив так, що піднявся приємний запах, приємний перед Господом, Богом його.
6 І він зрадів і пив це вино, він і його діти з радістю.
7 І настав вечір, і він пішов до свого намету, і, сп'янівши, ліг і заснув, і лежав голий у своєму наметі, коли спав.

8 І побачив Хам Ноя, батька свого, голого, і вийшов, і розповів про це двом братам своїм на вулиці.
9 І взяв Сем свій одяг, і встав, він та Яфет, і поклали вони одяг на свої плечі, і пішли назад, і прикрили сором свого батька, і їхні обличчя були повернуті назад.
10 І прокинувся Ной від сну свого, і дізнався все, що зробив йому його молодший син, і прокляв він сина свого, кажучи: «Проклятий Ханаан! Він буде рабом для своїх братів!»
11 І поблагословив він Сема, кажучи: «Благословенний Господь, Бог Сема, а Ханаан буде йому рабом».
12 Нехай Бог розширить Яфета, і Бог житиме в оселі Сима, а Ханаан буде Йому рабом.
13 І Хам знав, що батько його прокляв молодшого сина його, і йому стало невдоволено, що той прокляв сина його. І він розлучився з батьком своїм, він і сини його з ним: Куш, Міцраїм, Пут і Ханаан.
14 І він збудував собі місто, і назвав його на честь іменем своєї дружини Неелатамаук.
15 І побачив це Яфет, і позаздрив своєму братові, і збудував собі місто, і назвав його на честь своєї дружини Адатаніс.
16 І жив Сим з батьком своїм Ноєм, і збудував місто поблизу батька свого на горі, і назвав його також іменем своєї жінки Секетелебаб.
17 І ось ці три міста знаходяться поблизу гори Любар: Седекетелебаб навпроти гори на сході; і Наелтамаук на півдні; Адатанесес на заході.
18 А ось сини Сима: Елам, Ашшур та Арпахшад, який народився через два роки після потопу, а також Луд та Арам.
19 Сини Яфета: Гомер, і Магог, і Мадай, і Яван, Тувал, і Мешех, і Тірас: це сини Ноя.
20 А в двадцять восьмий ювілей [1324-1372 рр.] Ной почав наказувати синам своїх постанови та заповіді, і всі суди, які він знав, і він закликав своїх синів дотримуватися праведності, і покривати сором своєї плоті, і благословляти свого Творця, і шанувати батька та матір, і любити свого ближнього, і оберігати свої душі від розпусти, нечистоти та всякої беззаконня.
21 Бо через ці три речі стався потоп на землі, а саме через розпусту, в якій Вартові, порушуючи закон своїх постанов, блудили за людськими дочками та брали собі жінок з усіх, яких вибирали, і вони започаткували нечистоту.
22 І породили вони синів Нафідів, і всі вони були несхожі, і пожирали один одного: і велетні вбили Нафілів, а Нафіли вбили Елхо, а Елхо людство, і одна людина одного.
23 І кожен з них продав себе, щоб чинити беззаконня та проливати багато крови, і земля наповнилася беззаконням.
24 І після цього вони грішили проти звірів і птахів, і проти всього, що рухається та ходить по землі; і багато крови було пролито на землю, і кожна уява та бажання людей постійно задумували марноту та зло.
25 І Господь знищив усе з лиця землі; через зло їхніх учинків, і через кров, яку вони пролили серед землі, Він знищив усе.
26 І залишилися ми, я та ви, сини мої, і все, що ввійшло з нами до ковчега. І ось, я бачу ваші діла переді мною, що ви не ходите в праведності, бо ви почали ходити стежкою погибелі, і ви віддаляєтеся один від одного, і заздрите один одному, і (так виходить), що ви не в злагоді, сини мої, кожен зі своїм братом.
27 Бо я бачу, і ось, демони почали спокушати вас і ваших дітей, і тепер я боюся за вас, що після моєї смерті ви проллєте кров людську на землю, і що ви також будете знищені з лиця землі.
28 Бо кожен, хто проллє кров людську, і хто споживатиме кров будь-якої плоті, всі будуть знищені з землі.
29 І не залишиться жодної людини, що їсть кров, або що проливає кров людську на землі, і не залишиться в неї жодного насіння чи нащадка, що живе під небом, бо вони підуть до шеолу, і зійдуть до місця засудження, і всі вони будуть знищені насильницькою смертю.
30 Не буде видно на вас жодної крові з усієї крові, що пролита буде по всі дні, коли ви вбивали будь-яких звірів, худобу чи будь-яких мух на землі, і робіть добру справу для ваших душ, покриваючи те, що пролито на поверхні землі.
31 І не будьте як той, хто їсть з кров'ю. Стережіться ж, щоб ніхто не їв крови перед вами. Накрийте кров, бо так мені наказано свідчити вам і вашим дітям, разом з усією плоттю.
32 І не дозволяйте душі бути з'їденою разом із плоттю, щоб ваша кров, яка є вашим життям, не була вимагана від жодної плоті, яка проллє її на землю.
33 Бо земля не очиститься від крові, що пролита на ній; бо (тільки) кров'ю того, хто її пролив, очиститься земля для всіх своїх поколінь.
34 А тепер, діти мої, послухайте: чиніть правосуддя та праведність, щоб ви могли праведно посадити вас по всій землі, і щоб ваша слава була піднесена перед моїм Богом, що спас мене від вод потопу.
35 І ось, ви підете та й збудуєте собі міста, і посадите в них усі рослини, що є на землі, і навіть усі плодоносні дерева.
36 Три роки не збиратимуть плоди всього, що їдять, а четвертого року плоди його вважатимуться святими [і принесуть первісти], приємними перед Всевишнім Богом, що створив небо і землю та все інше. Нехай вони принесуть удосталь первісти вина та олії на жертовник Господній, який приймає їх, а решту нехай їдять слуги дому Господнього перед жертовником, який приймає їх.
37 А на п'ятий рік зробіть випуск, щоб випускати його в праведності та правоті, і будете праведні, і все, що ви посадите, процвітатиме.
38 Бо так наказав Енох, батько твого батька, Метушалаху, синові своєму, і Метушалаху, синові своєму, Ламеху, а Ламех наказав мені все, що наказали йому його батьки.
39 І Я також дам вам, сини мої, накази, як наказав був Енох синові своєму в перші ювілеї, ще за життя свого, сьомий у своєму поколінні, він наказав і свідчив синові своєму та синам сина свого аж до дня своєї смерті.

РОЗДІЛ 8

1 У двадцять дев'ятий ювілей, у перший тиждень, [1373 AM], на початку його, Арпахшад взяв собі жінку, а ім'я їй було Расуея, дочка Сусан, дочки Елама, і вона породила йому сина на третій рік цього тижня, [1375 AM], і він назвав йому ім'я Каїнам.
2 І син виріс, і батько навчив його писати, і він пішов шукати собі місця, де міг би захопити собі місто.
3 І знайшов він писання, яке попередні (покоління) вирізьбили на скелі, і прочитав те, що на ньому було, і переписав його, і згрішив через це; бо воно містило вчення Вартових, згідно з яким вони спостерігали за ознаками сонця, місяця та зірок у всіх знаках неба.
4 І він записав це і нічого не сказав про це, бо боявся говорити про це з Ноєм, щоб той не розгнівався на нього через це.
5 А в тридцятий ювілей, [1429 AM], у другий тиждень, у перший рік його, він узяв собі дружину, а ім'я їй було Мелха, дочка Мадая, сина Яфета. А в четвертий рік [1432 AM] він породив сина, і назвав його ім'ям Шела, бо сказав: «Воістину, мене послано».
6 [А на четвертому році він народився], і виріс Шелах, і взяв собі жінку, а ім'я їй було Муак, дочка Кеседа, брата його батька, на тридцять перший ювілей, на п'ятий тиждень, на перший рік [1499 AM] його.
7 І вона породила йому сина на п'ятий рік [1503 AM] того, і він назвав йому ім'я Евер. І він взяв собі жінку, а ім'я їй було Азурад, дочка Неброда, на тридцять другий ювілей, на сьомий тиждень, на третій рік його. [1564 AM]
8 А шостого року [1567 AM] вона породила йому сина, і він назвав йому ім'я Пелег, бо в дні його народження почали сини Ноєві ділити землю між собою; тому він назвав йому ім'я Пелег.
9 І вони таємно поділили (це) між собою, і розповіли про це Ноєві.
10 І сталося на початку тридцять третього ювілею [1569 AM], що вони розділили землю на три частини, для Сема, Хама та Яфета, за спадком кожного, у перший рік, у перший тиждень, коли один із наших посланців був з ними.
11 І покликав він своїх синів, і вони підійшли до нього, вони та їхні діти, і він розділив землю на уділи, які мали взяти у володіння троє його синів. І вони простягнули руки свої, і витягли письмо з лона Ноя, свого батька.
12 І вийшло на письмі, як жереб Сима, середина землі, яку він мав взяти у спадок для себе та для своїх синів на вічні покоління, від середини гірського хребта Рафа, від гирла води з річки Тіна, і його частка йде на захід серединою цієї річки, і простягається вона аж до води безодні, з якої ця річка витікає і вливає свої води в море Меат, і ця річка впадає у велике море. А все, що на північ, належить Яфету, а все, що на південь, належить Симові.
13 І тягнеться вона до Карасо: це в лоні язика, що дивиться на південь.
14 А його частка простягається вздовж Великого моря, і простягається вона прямою лінією, аж поки не досягне заходу затоки, що звернена на південь: бо це море називається затокою Єгипетського моря.
15 І повертає вона звідси на південь до гирла великого моря на березі (його) вод, і тягнеться на захід до Афри, і тягнеться, аж поки не досягне вод річки Гіхон, і на південь від вод Гіхону, до берегів цієї річки.
16 І простягається він на схід, аж поки не досягне Едемського саду, на південь від нього, [на південь], і зі сходу всієї землі Едемської та всього сходу він повертає на схід і продовжується, аж поки не досягне сходу гори, що називається Рафа, і спускається до берега гирла річки Тіна.
17 Ця частка випала за жеребом Симові та його синам, щоб вони володіли нею навіки, для його поколінь, навіки.
18 І Ной зрадів, що ця доля випала Симові та синам його, і він згадав усе, що говорив устами своїми пророцтвом, бо сказав він: «Благословенний Господь, Бог Симів, і нехай Господь перебуває в оселі Симовій!»
19 І він знав, що Едемський сад — це святе святих і оселя Господня, а гора Синай — центр пустелі, а гора Сіон — центр пупа землі: ці три були створені як святині одне навпроти одного.
20 І він благословив Бога богів, що вклав слово Господнє в його уста, і Господа навіки.
21 І він знав, що благословенна частка та благословення прийшли до Сима та його синів на вічні покоління – вся земля Едемська, і вся земля Червоного моря, і вся земля сходу та Індія, і на Червоному морі та її гори, і вся земля Башанська, і вся земля Ліванська, і острови Кафтур, і всі гори Санір та Амана, і гори Ашшур на півночі, і вся земля Елам, Ашшур, і Вавилон, і Сузан та Маедай, і всі гори Араратські, і вся країна за морем, що за горами Ашшур на півночі, благословенна та простора земля, і все, що в ній, дуже добре.
22 А для Хама вийшла друга частина, за Гіхоном на південь, праворуч від Раю, і вона простягається на південь, і вона простягається до всіх гір вогню, і вона простягається на захід до моря Атель, і вона простягається на захід, аж до моря Маук, - того (моря), в яке спускається все, що не знищується.
23 І тягнеться вона на північ до меж Ґадіру, і тягнеться до берега морських вод, до вод Великого моря, аж поки не наблизиться до річки Ґіхон, і йде вздовж річки Ґіхон, аж поки не досягне праворуч Едемського саду.
24 А ось та земля, що вийшла Хаму як частка, яку він мав посісти навіки для себе та своїх синів на їхні покоління, навіки.
25 А для Яфета вийшла третя частина за річкою Тіною, на північ від витоку її вод, і вона простягалася на північний схід до всієї країни Гога та до всієї країни на схід від неї.
26 І простягається вона на північ, і простягається до гір Келт на північ, і до моря Маук, і йде на схід від Гадіра аж до краю морських вод.
27 І простягається вона, аж поки не наближається на захід від Фари, і повертається до Аферагу, і простягається на схід до вод моря Меат.
28 І вона простягається до області річки Тіни в північно-східному напрямку, аж поки не наближається до межі її вод біля гори Рафа, і повертає на північ.

29 Це земля, що вийшла Яфету та його синам як частка його спадщини, яку він мав посісти для себе та своїх синів для їхніх поколінь навіки: п'ять великих островів і велика земля на півночі.
30 Але вона холодна, а земля Хама спекотна, а земля Сима не спекотна і не холодна, але вона складається з змішаного холоду та спеки.

РОЗДІЛ 9

1 І розділив Хам між своїми синами, і вийшла перша частка для Куша на схід, а на захід від нього для Міцраїму, і на захід від нього для Путу, і на захід від нього [і на захід від нього] на морі для Ханаану.
2 І Сим також розділив між своїми синами, і перша частка вийшла для Хама та його синів, на схід від річки Тигр, аж поки вона не підійде до сходу, вся земля Індія, і на Червоному морі на його узбережжі, і води Дедану, і всі гори Мебрі та Ела, і вся земля Сусан, і все, що по боці Фарнаку до Червоного моря та річки Тіни.
3 А для Ашшуру вийшла друга частина, вся земля Ашшуру, Ніневії та Шинеару, і до межі Індії, і вона піднімається вгору та огинає річку.
4 А Арпахшаду вийшла третя частка: уся земля Халдейського краю на схід від Євфрату, що межує з Червоним морем, і всі води пустелі поблизу затоки моря, що звернена до Єгипту, уся земля Лівану, Саніру та Амани аж до межі Євфрату.
5 А для Араму вийшла четверта частка, вся земля Месопотамії між Тигром та Євфратом на північ від Халдеїв до межі гір Ашшуру та землі Арара.
6 І вийшла для Луда п'ята частка, гори Ашшура та все, що до них належало, аж до Великого моря, і аж до сходу Ашшура, його брата.
7 І Яфет також розділив землю свого спадку між своїми синами.
8 А перша частина вийшла для Гомера на схід від північного боку до річки Тіни; а на півночі вийшли для Магога всі внутрішні частини півночі, аж до моря Меат.
9 І вийшов Мадай як його частка, щоб він володів від заходу від двох своїх братів до островів і до узбережжя островів.
10 А для Явана вийшла четверта частка, кожен острів та острови, що біля межі Луду.
11 А для Тувала вийшла п'ята частина посеред язику, що підходить до межі частини Луд до другого язику, до краю за другим язиком до третього язику.
12 А для Мешеха вийшла шоста частка, уся країна за третім язиком аж до сходу Ґадіру.
13 А для Тірасу вийшла сьома частка, чотири великі острови посеред моря, що сягають частини Хама [а острови Каматурі випали за жеребом синам Арпахшада як його спадщина].
14 І так сини Ноя поділили між собою своїх синів у присутності Ноя, свого батька, і він зв'язав їх усіх клятвою, проклявши кожного, хто намагатиметься захопити частку, яка не випала (йому) за жеребом.
15 І всі вони сказали: «Нехай буде так, нехай буде так» для них та для їхніх синів навіки для їхніх поколінь аж до дня суду, коли Господь Бог судитиме їх мечем та вогнем за всю нечисту провину їхніх провин, якою вони наповнили землю переступом, нечистотою, розпустою та гріхом.

РОЗДІЛ 10

1 А на третьому тижні цього ювілею нечисті демони почали зводити дітей синів Ноя, спокушати їх та знищувати.
2 І прийшли сини Ноя до Ноя, свого батька, і розповіли йому про демонів, які зводили на манівці, осліплювали та вбивали синів його синів.
3 І молився він перед Господом, Богом своїм, і сказав: «Боже духів усієї плоті, що виявив мені милість, і спас мене та синів моїх від вод потопу, і не зробив мене погубним, як зробив Ти синів погибелі, бо велика Твоя благодать до мене, і велика Твоя милість до душі моєї. Нехай зійде Твоя благодать на синів моїх, і нехай не панують над ними злі духи, щоб вони не знищили їх з землі».
4 Але благослови мене та синів моїх, щоб ми могли множитися, розмножуватися та наповнювати землю.
5 І Ти знаєш, як Твої Вартові, батьки цих духів, діяли за моїх днів: а що стосується цих духів, які живі, ув’язни їх і тримай їх міцно в місці осуду, і нехай вони не принесуть знищення синам Твого слуги, мого Бога; бо вони злісні та створені для того, щоб знищувати.
6 І нехай вони не панують над духами живих, бо Ти один можеш панувати над ними. І нехай вони не мають влади над синами праведних відтепер і навіки.
7 І Господь, Бог наш, наказав нам зв’язати всіх.
8 І прийшов головний дух, Мастема, і сказав: «Господи, Творче, нехай деякі з них залишаться переді мною, і нехай вони послухають мого голосу, і зроблять усе, що я їм скажу; бо якщо деякі з них не будуть залишені мені, я не зможу виконати силу своєї волі над синами людськими; бо вони призначені для розбещення та зведення на манівці перед моїм судом, бо велика нечестивість синів людських».
9 І сказав Він: «Десята частина з них нехай залишається перед Ним, а дев’ять частин нехай зійде до місця суду».
10 І одному з нас Він наказав навчити Ноя всіх їхніх ліків; бо Він знав, що вони не будуть ходити в праведності, ані боротися в праведності.
11 І ми вчинили за всіма Його словами: усіх злих і нечестивих ми зв'язали в місці прокляття, а десяту частину з них залишили, щоб вони були корені сатані на землі.
12 І Ми пояснили Ною всі ліки від їхніх хвороб разом із їхніми спокусами, як він може зцілити їх земними травами.
13 І Ной записав у книзі все, що Ми йому навчили щодо кожного виду ліків. Так злі духи не могли завдати шкоди синам Ноя.
14 І він віддав усе, що написав, Симові, своєму старшому синові, бо любив його понад усіх своїх синів.
15 І Ной спочив з батьками своїми, і був похований на горі Лувар у землі Араратській.
16 Дев'ятсот п'ятдесят років він виповнив у своєму житті, дев'ятнадцять ювілеїв, два тижні та п'ять років. [1659 AM]

17 І у своєму житті на землі він перевершував дітей людських, окрім Еноха, через праведність, у якій він був досконалим. Бо служіння Еноха було призначене на свідчення поколінням світу, щоб він розповідав про всі діяння з покоління в покоління, аж до дня суду.
18 А тридцять третього ювілею, першого року другого тижня, Пелег узяв собі жінку, на ім'я Ломна, дочку Сінаара, і вона породила йому сина четвертого року цього тижня, і він назвав йому ім'я Реу, бо сказав: «Ось, сини людські стали злими через злий намір збудувати собі місто та башту в землі Шінеар».
19 Бо вони вирушили з землі Араратської на схід до Шинеару, бо за його днів вони збудували місто та вежу, кажучи: «Ходімо, піднімімося ними на небо!»
20 І почали вони будувати, а четвертого тижня зробили цеглу вогнем, і цегла служила їм за каміння, а глина, якою вони їх скріплювали, була асфальтом, що виходить з моря та з джерел води в землі Шинеар.
21 І вони будували його: сорок і три роки [1645-1688 AM] будували його; ширина його була двісті три цеглини, а висота (цеглини) була третина однієї; висота його сягала 5433 лікті та 2 пальми, а (довжина одного муру була) тринадцять стадій (а іншого тридцять стадій).
22 І сказав нам Господь, Бог наш: «Ось, вони один народ, і (це) вони почали робити, і тепер нічого не буде сховано від них. Зійдімо ж і змішаймо їхню мову, щоб вони не розуміли мови один одного, і щоб вони розпорошилися по містах і народах, і щоб одна думка не перебувала в них аж до дня суду».
23 І Господь зійшов, і ми зійшли з Ним, щоб побачити місто та вежу, яку збудували діти людські.
24 І він змішав їхню мову, і вони вже не розуміли мови один одного, і тоді перестали будувати місто та вежу.
25 З цієї причини вся земля Шинеар називається Вавилоном, бо Господь там змішав усі мови дітей людських, і звідти вони розсіялися по своїх містах, кожен за своєю мовою та своїм народом.
26 І послав Господь сильний вітер на башту, і скинув її на землю. Вона була між Ашшуром та Вавилоном у землі Шинеар, і вони назвали її: «Скидання».
27 У четвертому тижні першого року [1688 AM], на початку його, у тридцять четвертому ювілеї, вони були розсіяні з землі Шинеар.
28 І Хам та його сини пішли до землі, яку він мав посісти, яку він здобув як свою частку в південній землі.
29 І побачив Ханаан землю Ліванську аж до річки Єгипетської, що вона дуже добра, і не пішов він до землі свого спадку на захід (цебто до) моря, і осівся в землі Ліванській на схід і на захід від границі Йордану та від границі моря.
30 І сказали йому Хам, його батько, і Куш та Міцраїм, його брати: «Ти оселився в землі, яка не твоя, і яка не випала нам жеребом. Не роби так, бо якщо ти зробиш так, то ти та твої сини впадете в цій землі та будете прокляті через заколот; бо через заколот ви оселилися, і через заколот впадуть твої сини, а ти будеш вирван назавжди».
31 Не живи в оселі Сима, бо це випало на долю Сима та синів його.
32 Проклятий ти, і проклятий будеш ти понад усіх синів Ноя прокляттям, яким ми зв'язали себе клятвою перед святим суддею та перед Ноєм, нашим батьком.
33 Та він не послухався їх і осівся в ліванській землі від Хамату аж до входу до Єгипту, він та сини його, і так і донині.
34 І тому той край називається Ханаан.
35 І Яфет та сини його пішли до моря й оселилися в землі свого наділу. Мадай побачив землю морську, і вона йому не сподобалася. І він попросив (наділу) у Хама, Ашшура та Арпахшада, брата своєї жінки, і оселився в землі Мідії, поблизу брата своєї жінки, і так живе аж до цього дня.
36 І назвав він своє місце проживання та місце проживання своїх синів Мідія, на честь імені їхнього батька Мадая.

РОЗДІЛ 11

1 А в тридцять п'ятий ювілей, у третій тиждень, у перший рік [1681 AM] його, Реу взяв собі жінку, а ім'я їй було Ора, дочка Ора, сина Кеседа, і вона породила йому сина, і він назвав йому ім'я Серох, у сьомий рік цього тижня в цей ювілей. [1687 AM]
2 І сини Ноя почали воювати один з одним, брати в полон і вбивати один одного, і проливати кров людську на землю, і їсти кров, і будувати міцні міста, і стіни, і вежі, і окремі люди (почали) підноситися над народом, і засновувати царства, і воювати народ проти народу, і народ проти народу, і місто проти міста, і всі (почали) чинити зло, і купувати зброю, і навчати своїх синів війні, і вони почали захоплювати міста, і продавати рабів і рабинь.
3 І Ур, син Кеседа, збудував місто Ара Халдейське та назвав його своїм ім'ям та ім'ям свого батька. І зробили вони собі литі ідоли, і поклонялися кожен ідолу, литому ідолу, якого вони зробили для себе, і почали робити різьблені ідоли та нечисті зображення, і злі духи допомагали та спокушали (їх) чинити гріх та нечистоту.
4 І князь Мастема докладав зусиль, щоб зробити все це, і він послав інших духів, тих, що були піддані його руці, щоб чинити всіляке зло та гріх, і всілякі переступи, щоб зіпсувати та знищити, і пролити кров на землю.
5 З цієї причини він назвав ім'я Серо, Серуг, бо кожен звернувся до всілякого гріха та переступу.
6 І виріс він, і осівся в Урі Халдейському, поблизу батька матері своєї дружини, і поклонявся ідолам, і взяв собі дружину в тридцять шостий ювілей, у п'ятий тиждень, у перший рік його, [1744 AM], а ім'я їй було Мелка, дочка Кабера, дочки брата його батька.
7 І вона породила йому Нахора першого року цього тижня, і він виріс і жив в Урі Халдейському, і батько його навчив його халдейським дослідженням, щоб ворожити та провіщати за небесними знаками.
8 А в тридцять сьомий ювілей, шостого тижня, першого року його, [1800 AM] він узяв собі дружину, а ім'я їй було Іяска, дочка Нестага з Халдеїв.
9 І вона породила йому Тераха сьомого року цього тижня. [1806 AM]

10 І послав князь Мастема круків та птахів, щоб поїсти насіння, посіяне в землі, щоб спустошити землю та позбавити дітей людських їхньої праці. Перш ніж вони встигли зорати насіння, круки зібрали (його) з поверхні землі.
11 І тому він назвав йому ім'я Терах, бо круки та птахи зневажали їх і пожирали їхнє насіння.
12 І роки почали бути неплідними через птахів, і вони пожирали всі плоди дерев з дерев: лише з великими зусиллями вони могли зберегти трохи з усіх плодів землі за своїх днів.
13 І в цей тридцять дев'ятий ювілей, у другий тиждень першого року, [1870 AM] Терах взяв собі жінку, а ім'я їй було Една, дочка Аврама, дочка сестри його батька. А в сьомий рік цього тижня [1876 AM] вона породила йому сина, і він назвав йому ім'я Аврам, на ім'я батька його матері;
14 бо він помер, перш ніж його дочка зачала сина.
15 І дитина почала розуміти помилки землі, що всі збилися зі шляху за ідолами та за нечистотою, і батько навчив його писати, і йому було два тижні років, [1890 AM], і він відокремився від батька свого, щоб не поклонятися ідолам разом з ним.
16 І він почав молитися Творцю всього сущого, щоб Він міг спасти його від помилок дітей людських, і щоб його доля не впала в помилку після нечистоти та мерзенності.
17 І настав час сівби, щоб сіяти насіння на землі, і всі вони пішли разом, щоб захистити своє насіння від круків. Аврам пішов з тими, хто пішов, а дитина була чотирнадцяти років.
18 І налетіла хмара круків, щоб пожерти насіння, і Аврам побіг їм назустріч, перш ніж вони сіли на землю, і крикнув до них, перш ніж вони сіли на землю, щоб пожерти насіння, та й сказав: «Не спускайтеся звідти, повертайтеся туди, звідки ви прийшли». І вони повернулися назад.
19 І Він зробив так, що того дня хмари круків поверталися назад сімдесят разів, і з усіх круків по всій землі, де був Аврам, не оселився там жодний.
20І всі, хто був з ним по всій землі, бачили, як він кричав, і всі круки поверталися назад, і ім'я його стало великим по всій землі Халдейській.
21 І прийшли до нього цього року всі, хто хотів сіяти, і він ходив з ними, аж поки не закінчився час сівби. І вони засіяли свою землю, і того року принесли додому достатньо зерна, їли та були ситі.
22 А першого року п’ятого тижня [1891 AM] Аврам навчив тих, хто робив знаряддя для волів, ремісників з дерева, і вони зробили посудину над землею, навпроти рами плуга, щоб покласти на неї насіння, і насіння падало з неї на лемеш плуга і ховалося в землі, і вони більше не боялися круків.
23 І так вони зробили (посудини) над землею на всіх рамах плугів, і сіяли, і обробляли всю землю, як наказав їм Аврам, і вони більше не боялися птахів.

РОЗДІЛ 12

1 І сталося шостого тижня, сьомого року його, [1904 AM], що Аврам сказав до батька свого Тераха, кажучи: «Батьку!»
2 І сказав він: «Ось я, сину мій». І сказав він:
«Яка користь і допомога нам від тих ідолів, яким ти поклоняєшся,
І перед яким ти схиляєшся?
3 Бо в них немає духу,
Бо це німі образи та омана серця.
Не поклоняйся їм:
4 Поклоняйся Богу небесному,
Хто посилає дощ і росу на землю
І робить усе на землі,
І створив усе Своїм словом,
І все життя походить від Його обличчя.
5 Чому ви поклоняєтеся тому, що не має в собі духа?
Бо вони — діло рук (людських),
І на своїх плечах ви їх носите,
І вам немає від них допомоги,
Але вони є великою причиною сорому для тих, хто їх створює,
І обман серця тих, хто їм поклоняється:
Не поклоняйся їм.
6 І батько його сказав йому: «Я теж знаю це, сину мій, але що мені робити з народом, який змусив мене служити їм?»
7 А якщо я скажу їм правду, вони вб'ють мене, бо їхня душа прилипне до них, щоб поклонятися їм та шанувати їх.
8 Мовчи, сину мій, щоб тебе не вбили». І ці слова він сказав двом своїм братам, і вони розгнівалися на нього, і він мовчав.
9 А в сороковий ювілей, у другий тиждень, у сьомий рік його, [1925 AM] Аврам узяв собі жінку, а ім'я їй було Сарай, дочка його батька, і вона стала йому за жінку.
10 А Гаран, брат його, узяв собі жінку третього року третього тижня, [1928 AM], і вона породила йому сина сьомого року цього тижня, [1932 AM], і він назвав йому ім'я Лот.
11 І Нахор, брат його, взяв собі жінку.
12 Аврам у шістдесятий рік свого життя, цебто в четвертий тиждень, четвертого року його, [1936 AM] устав уночі та й спалив храм ідолів, і спалив усе, що було в домі, і ніхто про це не знав.
13 І вони встали вночі та й шукали спасіння своїх богів з-посеред вогню.
14 І Гаран поспішив їх рятувати, але вогонь охопив його, і він згорів у вогні, і помер він в Урі Халдейському перед своїм батьком Терахом, і поховали його в Урі Халдейському.
15 І вийшов Терах з Уру Халдейського, він та сини його, щоб піти до землі Ліванської та до землі Ханаанської, і він жив у землі Харан. Аврам жив з Терахом, батьком своїм, у Харані два тижні років.
16 А на шостому тижні, на п'ятому році його, [1951 AM] Аврам сидів усю ніч на новомісячі сьомого місяця, щоб спостерігати за зірками від вечора до ранку, щоб побачити, яким буде характер року щодо дощів, і він був сам, сидячи та спостерігаючи.

17 І слово прийшло йому на серце, і він сказав: Усі ознаки зірок, і ознаки місяця та сонця — все в руці Господній. Навіщо мені їх досліджувати?
18 Якщо Він забажає, Він посилає дощ вранці та ввечері;
А якщо Він бажає, то стримує це,
І все в Його руці.
19 І він помолився тієї ночі, кажучи:
«Боже мій, Боже Всевишній, Ти єдиний Бог мій,
І Тебе і Твоє панування я обрав.
І Ти створив усе суще,
І все, що є ділом рук Твоїх.
20 Визволи мене від рук злих духів, що панують над думками людських сердець,
І нехай вони не зведуть мене від Тебе, Боже мій.
І зміцни мене та моє потомство навіки
Щоб ми не збилися зі шляху відтепер і навіки.
21 І сказав він: «Чи повернуся я до Уру Халдейського, що шукають мого обличчя, щоб повернутися до них? Чи залишуся я тут на цьому місці? Правий шлях перед Тобою нехай буде успішним у руках Твого раба, щоб він виконав його, і щоб я не ходив у підступності мого серця, Боже мій!»
22 І він закінчив говорити та молитися, і ось слово Господнє було послане до нього через мене, кажучи: «Вийди з твоєї землі, з твоєї родини та з дому твого батька до краю, який Я тобі покажу, і Я зроблю тебе великим і численним народом».
23 І Я благословлю тебе
І звеличу Я ім'я твоє,
І будеш благословенний ти на землі,
І благословляться в Тобі всі роди землі,
І благословлю тих, хто благословляє тебе,
І прокляни тих, хто проклинає тебе.
24 І буду Я Богом тобі й синові твоєму, і синові сина твого, і всьому потомству твоєму. Не бійся, відтепер і на всі покоління землі Я — Бог твій.
25 І сказав Господь Бог: «Відкрий йому уста та вуха його, щоб він чув і говорив устами своїми мовою, що була об’явлена», бо вона перестала виходити з уст усіх дітей людських від дня повалення (Вавилону).
26 І Я відкрив йому уста, і вуха, і губи, і почав говорити з ним по-єврейськи, мовою творіння.
27 І взяв він книги своїх батьків, написані єврейською мовою, і переписав їх, і відтоді почав вивчати їх, і Я повідомив йому те, чого він не міг (зрозуміти), і він вивчав їх протягом шести місяців дощів.
28 І сталося сьомого року шостого тижня [1953 АМ], що він розмовляв зі своїм батьком і повідомляв йому, що покине Харан, щоб піти до землі Ханаанської, побачити її та повернутися до нього.
29 І сказав йому батько його Терах: Іди з миром!
Нехай вічний Бог зробить твій шлях прямим.
І Господь [(буде) з тобою, і] захистить тебе від усього злого,
І даруй тобі благодать, милість і прихильність перед тими, хто тебе бачить,
І нехай ніхто з дітей людських не має влади над тобою, щоб завдати тобі шкоди;
Іди з миром.
30 А коли побачиш землю, що приємна для твоїх очей, щоб жити в ній, то встань, візьми мене до себе, і візьми з собою Лота, сина Гарана, брата твого, як рідного сина собі. Нехай Господь буде з тобою!
31 А твій брат Нахор піди зі мною, поки ти не повернешся з миром, і ми підемо з тобою всі разом.

РОЗДІЛ 13

1 І вирушив Аврам з Харану, і взяв із собою Сару, жінку свою, та Лота, сина брата свого Харана, до землі Ханаанської. І прийшов він до Ашшуру, і пішов до Сихему, і осів біля високого дуба.
2 І він побачив, і ось, край був дуже приємний від входу до Хамату аж до високого дуба.
3 І сказав йому Господь: «Тобі та твоєму потомству дам Я цю землю».
4 І він збудував там жертовник, і приніс на ньому цілопалення Господу, що явився йому.
5 І він рушив звідти на гору... Бет-Ел на захід, а Ай на схід, і там розкинув свій намет.
6 І побачив він, і ось, земля була дуже простора та добра, і все росло на ній: виноград, і фіги, і гранати, дуби, і кедри, і кипариси, і фінікові дерева, і всілякі дерева поля, і була вода на горах.
7 І він благословив Господа, що вивів його з Уру Халдейського і привів його до цієї землі.
8 І сталося першого року, сьомого тижня, на новомісяччя першого місяця, 1954 року по ранку, що він збудував жертовник на цій горі та й прикликав ім'я Господа: «Ти, вічний Бог, мій Бог!»
9 І приніс він на жертовнику цілопалення Господеві, щоб Він був із ним і не покидав його по всі дні життя його.
10 І він рушив звідти й пішов на південь, і прийшов до Хеврону, і Хеврон був збудований у той час, і він жив там два роки, і пішов (звідти) до землі південної, до Беалоту, і був голод у краї.
11 І пішов Аврам до Єгипту третього року тижня, і жив він у Єгипті п'ять років, перш ніж його дружина була відірвана від нього.
12 А Танаїс у Єгипті був збудований у той час — сім років після Хеврону.
13 І сталося, коли фараон схопив Сару, дружину Аврама, то Господь побив фараона та його дім великими карами через Сару, дружину Аврама.
14 Аврам був дуже славний майном овець, великої рогатої худоби, ослів, коней, верблюдів, рабів та служниць, а також срібла та золота вельми багато. Також і Лот, син його брата, був багатий.
15 І повернув фараон Сару, жінку Аврама, і вислав його з єгипетського краю. І він вирушив до місця, де спочатку поставив намет свій, до місця жертовника, де Ай був на сході, а Бет-Ел на заході. І благословив він Господа, Бога свого, що повернув його з миром.
16 І сталося в сорок перший ювілей, у третій рік першого тижня [1963 АМ], що він повернувся на це місце і приніс там цілопалення, і прикликав ім'я Господа, та й сказав: «Ти, Всевишній Бог, мій Бог навіки й навіки».

17 А четвертого року цього тижня [1964 АМ] Лот розлучився з ним, і Лот жив у Содомі, а люди Содому були надзвичайно грішними.
18 І засмутився він у серці своєму, що син брата його розлучився з ним, бо дітей у нього не було.
19 Того року, коли Лота було взято в полон, Господь сказав Аврамові, після того, як Лот розлучився з ним, четвертого року цього тижня: «Здійми свої очі з місця, де ти перебуваєш, на північ і на південь, і на захід і на схід».
20 Бо всю землю, яку ти бачиш, Я дам тобі та потомству твоєму навіки, і зроблю потомство твоє, як пісок морський; хоч хто може злічити порох земний, то потомство твоє не буде злічене.
21 Устань, пройди (по землі) вздовж її та вшир, і побач її всю, бо потомству твоєму Я дам її. І пішов Аврам до Хеврону, і осівся там.
22 І прийшов того року Кедор-Лаомер, цар Еламу, та Амрафел, цар Шинеару, та Арйох, цар Селасару, та Тергал, цар народів, і вбили царя Гоморри, а цар Содому втік, і багато хто попадав від ран у долині Сіддім, біля Солоного моря.
23 І взяли вони в полон Содом, Адама та Цевоїма, і взяли в полон також Лота, сина Аврамового брата, з усім його майном, і пішли до Дану.
24 І прийшов один із тих, хто втік, і розповів Авраму, що сина його брата взяли в полон, і (Аврам) озброїв своїх домашніх слуг...
25 ...для Аврама та для його потомства десятину з перших плодів для Господа, і Господь постановив це як вічну постанову, щоб вони дали її священикам, які служили перед Ним, щоб вони володіли нею вічно.
26 І для цього закону немає межі днів, бо Він постановив це для поколінь навіки, щоб вони дали Господеві десятину з усього: з насіння, і з вина, і з олії, і з великої рогатої худоби, і з овець.
27 І Він дав (це) Своїм священикам, щоб вони їли та пили з радістю перед Ним.
28 І прийшов до нього цар Содому, і вклонився йому, та й сказав: «Господи наш Авраме, дай нам душі, яких ти врятував, а здобич нехай буде тобі».
29 І сказав йому Аврам: «Я підношу руки свої до Всевишнього Бога, щоб я не візьмив нічого твого від нитки до ремінця від взуття, щоб ти не сказав: «Я збагатив Аврама», окрім того, що з'їли юнаки, та частки людей, що ходили зо мною: Анер, Ешхол та Мамре. Ці візьмуть свою частку».

РОЗДІЛ 14

1 Після цих подій, четвертого року цього тижня, на новомісяччя третього місяця, слово Господнє було до Аврама уві сні, кажучи: «Не бійся, Авраме, Я твій захисник, а нагорода твоя буде дуже великою».
2 І сказав він: «Господи, Господи, що Ти даси мені? Я ж відходжу звідси бездітний, а син Масека, сина моєї служниці, це Дамасек Еліезер. Він буде моїм спадкоємцем, а мені Ти не дав потомства».
3 І сказав він йому: «Цей (людина) не буде твоїм спадкоємцем, але той, хто вийде з твоїх нутрощів; він буде твоїм спадкоємцем».
4 І вивів його надвір і сказав йому: «Поглянь на небо та злічи зорі, якщо можеш їх злічувати».
5 І поглянув він на небо, і побачив зорі. І сказав йому: «Таким буде твоє потомство».
6 І він увірував у Господа, і це зараховано йому в праведність.
7 І сказав Він йому: «Я Господь, що вивів тебе з Уру Халдейського, щоб дати тобі землю ханаанську, щоб ти володів нею навіки. І буду Я Богом тобі та потомству твоєму по тобі».
8 І сказав він: «Господи, Господи, з чого я дізнаюся, що успадкую (це)?»
9 І сказав Він йому: «Візьми Мені трирічну телицю, і трирічну козу, і трирічну вівцю, і горлицю, і голуба».
10 І він узяв усе це в середині місяця та й осів біля дуба Мамре, що поблизу Хеврону.
11 І збудував він там жертовник, і приніс усі ці жертви; і вилив їхню кров на жертовник, і розсік їх посередині, і поклав їх одне навпроти одного; але птахів не розсік.
12 І на ті шматки злетіли птахи, а Аврам відігнав їх і не дозволив птахам доторкнутися до них.
13 І сталося, як сонце зайшло, на Аврама напав захват, і ось жах великої темряви напав на нього. І сказали Аврамові: «Знай напевно, що твоє потомство буде чужинцем у землі, (що) не їхній, і вони відведуть їх у поневолення та гнобитимуть їх чотириста років».
14 А також народ, у якого вони будуть у рабстві, Я буду судити, і після того вони вийдуть звідти з великим майном.
15 І підеш ти до батьків своїх у мирі, і будеш похований у добрій старості.
16 Але в четвертому поколінні вони повернуться сюди, бо ще не повна провина амореїв.
17 І прокинувся він від сну свого, і встав, а сонце вже зайшло, і полум'я, і ось, піч диміла, і полум'я вогню проходило між шматками.
18 І того дня Господь уклав заповіта з Аврамом, кажучи: «Нащадкам твоїм дам Я землю цю від річки Єгипетської до великої річки, річки Євфрат, кенеїв, кенізейців, кадмонейців, періззеїв, рефаїмів, пакорейців, хіввеїв, амореїв, ханаанейців, ґірґашеїв та євусеїв».
19 І минув день, і Аврам приніс у жертву шматки, і птахів, і плодові жертви їхні, і литі жертви їхні, та огонь пожер їх.
20 І того дня ми склали заповіт з Аврамом, як склали заповіт з Ноєм у цьому місяці; і Аврам поновив собі свято та постанову назавжди.
21 І Аврам зрадів, і розповів про все це своїй жінці Сари; і він вірив, що матиме потомство, але вона не народила.
22 І Сара порадила своєму чоловікові Авраамові, та й сказала йому: «Увійди до Агари, моєї єгипетської служниці, може, від неї я дам тобі потомство».
23 І Аврам послухався голосу Сари, жінки своєї, та й сказав їй: «Зроби так». І взяла Сара Агар, служницю свою, єгиптянку, і дала її Аврамові, чоловікові своєму, за жінку.
24 І він увійшов до неї, і вона завагітніла, і породила йому сина, і він назвав йому ім'я Ізмаїл, п'ятого року

цього тижня [1965 AM]; і це був вісімдесят шостий рік життя Аврама.

РОЗДІЛ 15

1 А п’ятого року четвертого тижня цього ювілею, [1979 AM] третього місяця, посередині місяця, Аврам святкував свято перших плодів жнив.
2 І він приніс на жертовнику нові жертви, первістків плодів, Господеві, телицю, козу та вівцю на жертовнику як цілопалення Господеві; їхні плодові жертви та їхні ливні жертви він приніс на жертовнику з ладаном.
3 І з’явився Господь Аврамові та й сказав йому: «Я — Бог Всемогутній; випробуй себе переді Мною та будь бездоганним».
4 І Я складу заповіта Мій між Мною та тобою, і дуже-дуже розмножу тебе.
5 І Аврам упав обличчям до землі, і Бог промовляв до нього, та й сказав:
6 «Ось, Мій закон з тобою,
І ти будеш батьком багатьох народів.
7 І більше не будеш кликати ім'я твоє Аврамом,
Але відтепер і навіки буде ім'я твоє Авраам.
Бо батьком багатьох народів Я зробив тебе.
8 І Я зроблю тебе дуже великим,
І Я зроблю з тебе народи,
І царі вийдуть з тебе.
9 І Я встановлю Мій заповіт між Мною та тобою, і потомством твоїм по тобі, для їхніх поколінь, заповітом вічним, щоб Я був Богом для тебе та для потомства твого по тобі.
10 І дам тобі та потомству твоєму по тобі землю, де ти був приходьком, землю Ханаанську, щоб ти володів нею навіки, а Я буду їхнім Богом.
11 І сказав Господь Авраамові: «А ти дотримуйся Мого заповіту, ти та потомство твоє по тобі. Обрізуйте кожного чоловічої статі серед вас, і обрізайте крайню плоть вашу, і це буде знаком вічного заповіту між Мною та вами».
12 А дитину восьмого дня обріжете кожного чоловічої статі для ваших поколінь, народженого в домі, або купленого вами за гроші від якогось чужинця, якого ви придбали, що не з вашого насіння.
13 Хто народиться в домі твоєму, той буде обрізаний, і кого ти купив за гроші, той буде обрізаний, і Мій заповіт буде на вашому тілі вічним заповітом.
14 А необрізаний чоловічої статі, що не обріже крайньої плоті своєї восьмого дня, то буде витята душа та з-поміж народу свого, бо порушив заповіт Мій.
15 І сказав Бог Авраамові: «Сара, жінка твоя, не буде вже кликатися Сара, але Сара буде її ім’я».
16 І благословлю її, і дам тобі від неї сина, і благословлю його, і він стане народом, і царі народів вийдуть від нього.
17 І впав Авраам обличчям до землі, і зрадів, і сказав у серці своєму: «Чи народиться син у столітнього, а Сара дев'яносталітня ще й породить?»
18 І сказав Авраам Богові: «О, щоб Ізмаїл жив перед лицем Твоїм!»
19 І сказав Бог: «Так, і Сара також породить тобі сина, і ти назвеш його ім’ям Ісаак, і Я встановлю Мій заповіт із ним, заповіт вічний і для його потомства по ньому».
20 А щодо Ізмаїла, то Я почув тебе. Ось Я благословлю його, і зроблю його великим, і дуже-дуже розмножу його, і він породить дванадцять князів, і Я зроблю його великим народом.
21 Але заповіта Мій Я укладу з Ісааком, якого Сарра породить тобі цими днями, наступного року.
22 І перестав Він говорити з ним, і Бог вознісся від Авраама.
23 І зробив Авраам так, як сказав йому Бог, і взяв Ізмаїла, сина свого, та всіх, хто народився в його домі, і кого він купив за свої гроші, кожного чоловічої статі в своєму домі, і обрізав їм крайню плоть.
24 І того ж дня було обрізано Авраама, і всі чоловіки його дому, <і ті, що народилися в домі>, і всі, кого він купив за гроші від дітей чужинця, були обрізані з ним.
25 Цей закон для всіх поколінь навіки, і немає обрізання днів, і немає пропуску одного дня з восьми днів, бо це вічна постанова, встановлена та написана на небесних скрижалях.
26 А кожен, хто народиться, у кого крайня плоть не обрізана восьмого дня, той не належить до дітей заповіту, який Господь уклав з Авраамом, але до дітей погибелі; і немає на ньому жодного знаку, що він Господній, але (йому призначено) бути знищеним і вбитим з землі, і бути викоріненим із землі, бо він порушив заповіт Господа, Бога нашого.
27 Бо всі ангели присутності та всі ангели освячення були так створені від дня їхнього створення, і перед ангелами присутності та ангелами освячення Він освятив Ізраїля, щоб вони були з Ним та з Його святими ангелами.
28 І накажи синам Ізраїля, і нехай вони дотримуються знака цього заповіту для своїх поколінь як вічну постанову, і вони не будуть викорінені з землі.
29 Бо ця заповідь дана як заповіт, щоб вони дотримувалися її навіки серед усіх синів Ізраїля.
30 Ізмаїлу, його синам, його братам та Ісаву Господь не дозволив наблизитися до Себе, і Він вибрав їх не тому, що вони діти Авраама, бо Він знав їх, але Він вибрав Ізраїля, щоб він був Його народом.
31 І Він освятив його, і зібрав його з-поміж усіх дітей людських; бо є багато народів і багато людей, і всі Його, і над усім Він поставив духів, яким надається влада, щоб відводити їх від Нього.
32 Але над Ізраїлем Він не призначив жодного ангела чи духа, бо Він єдиний їхній правитель, і Він буде їх берегти та вимагати їх від руки Своїх ангелів та Своїх духів, і від руки всіх Своїх сил, щоб Він міг їх берегти та благословляти, і щоб вони були Його, а Він міг бути їхнім відтепер і навіки.
33 А тепер я сповіщаю тобі, що сини Ізраїля не будуть дотримуватися цього наказу і не обрізуватимуть своїх синів за всім цим законом, бо в тілі свого обрізання вони пропустять це обрізання своїх синів, і всі вони, сини Беліяра, залишать своїх синів необрізаними, як вони народилися.
34 І буде великий гнів від Господа на дітей Ізраїлевих, бо вони покинули Його заповіт, відвернулися від Його

слова, прогнівилися та зневажали, бо не дотримуються постанови цього закону, бо вони поводилися зі своїми членами, як з поганами, щоб викорінити їх із землі. І не буде їм більше прощення та прощення за весь гріх цієї вічної помилки.

РОЗДІЛ 16

1 А на новомісяччя четвертого місяця ми з'явилися Авраамові біля дуба Мамре, і розмовляли з ним, і сповістили йому, що Сара, його жінка, дасть йому сина.
2 І засміялася Сара, бо почула, що ми говорили ці слова Аврааму, і ми дорікали їй. Але вона злякалася і заперечила, що сміялася через ці слова.
3 І ми сказали їй ім'я її сина, як призначено та написано його ім'я на небесних скрижалях (тобто Ісаак),
4 І (що) коли ми повернемося до неї у призначений час, вона завагітніє сина.
5 І в цьому місяці Господь виконав Свої суди над Содомом, і Гоморрою, і Цевоїмом, і всією околицею Йорданською, і спалив їх вогнем та сіркою, і винищив їх аж до цього дня, як Я розповів тобі про всі їхні діла, що вони нечестиві та дуже грішні, і що вони оскверняють себе та чинять розпусту тілом своїм, і чинять нечистоту на землі.
6 І так само Бог здійснить суд над місцями, де вони чинили, згідно з нечистотою содомлян, подібно до суду Содому.
7 Лота ж ми врятували, бо Бог згадав про Авраама й вислав його з-посеред поразки.
8 І він та його дочки вчинили на землі гріх, якого не було на землі від днів Адама аж до його часу, бо чоловік лежав з його дочками.
9 І ось, було наказано і вигравіювано щодо всього його насіння на небесних скрижалях, щоб видалити їх і викорінити їх, і виконати над ними суд, подібний до суду над Содомом, і не залишити жодного насіння людини на землі в день осуду.
10 І того місяця Авраам рушив з Хеврону, і вирушив, і оселився між Кадешем та Шуром у горах Герарських.
11 А в середині п'ятого місяця він переселився звідти та й оселився біля Криниці Клятви.
12 А в половині шостого місяця Господь відвідав Сарру та зробив їй, як говорив, і вона завагітніла.
13 І породила вона сина третього місяця, а в половині місяця, в той час, про який Господь говорив Авраамові, у свято перших плодів жнив, народився Ісаак.
14 І обрізав Авраам сина свого восьмого дня; він був першим, хто був обрізаний за заповітом, укладеним навіки.
15 А шостого року четвертого тижня ми прийшли до Авраама, до Криниці Клятви, і з’явилися йому [як ми сказали Сарі, що повернемося до неї, і вона завагітніє сина].
16 І повернулися ми сьомого місяця, і знайшли Сарру вагітною перед нами, і благословили ми його, і сповістили йому все, що було постановлено про нього, щоб він не помер, доки не породить ще шістьох синів, і не побачить (їх) перед смертю; але (щоб) в Ісааку було названо його ім'я, і насіння його.
17 І (щоб) усе потомство його синів було язичниками, і було зараховано до язичників; але з синів Ісаака один мав стати святим потомством, і не був зарахований до язичників.
18 Бо він мав стати часткою Всевишнього, і все його потомство потрапило у володіння Бога, щоб він був для Господа народом для володіння (Його) з-поміж усіх народів, і щоб він став царством, священиками та народом святим.
19 І ми пішли своєю дорогою, і розповіли Саррі все, що ми йому розповіли, і вони обидва зраділи дуже великою радістю.
20 І він збудував там жертовник Господу, що визволив його, і що звеселив його в землі його мандрівки, і святкував свято радості в цьому місяці сім днів біля жертовника, що він збудував біля Криниці Клятви.
21 І збудував він курені для себе та для своїх слуг у це свято, і він був першим, хто святкував свято кучок на землі.
22 І протягом цих семи днів він щодня приносив до жертовника цілопалення Господу: двох волів, двох баранів, сімох овець, одного козла, як жертву за гріх, щоб очистити ним себе та своє потомство.
23 І як жертву подяки сім баранів, сім козенят, сім овець і сім козлів, і їхні плодові жертви та їхні ливні жертви; і він спалив увесь їхній лій на жертовнику, як вибрану жертву для Господа, на приємні пахощі.
24 І вранці та ввечері він палив пахощі: ладан, галбанум, стаккет, нард, смирну, прянощі та костум; усі ці сім він приносив у жертву, подрібнені, змішані в рівних частинах (і) чисті.
25 І святкував він це свято сім днів, радіючи всім серцем своїм та всією душею своєю, він та всі, хто був у його домі, і не було з ним жодного чужинця, ані жодного необрізаного.
26 І він благословив свого Творця, який створив його в його поколінні, бо Він створив його за Своєю доброю волею; бо Він знав і розумів, що з нього виросте рослина праведності для вічних поколінь, і з нього святе насіння, щоб воно стало подібним до Того, Хто створив усе.
27 І він благословив і зрадів, і назвав це свято святом Господнім, радістю, приємною для Всевишнього Бога.
28 І благословляли ми його навіки та все його потомство після нього по всіх поколіннях землі, бо він святкував це свято у свій час, згідно зі свідченням небесних скрижалей.
29 З цієї причини на небесних скрижалях щодо Ізраїля встановлено, щоб вони святкували свято кучок сім днів з радістю, у сьомому місяці, приємне перед Господом, – це вічна постанова для їхніх поколінь щороку.
30 І для цього немає межі днів, бо це навіки встановлено для Ізраїля, щоб вони святкували це та жили в куренях, і покладали вінки на голови свої, і брали листяні гілки та верби з потоку.
31 І взяв Авраам пальмове віття та плоди гарних дерев, і щодня сім разів на день обходив навколо жертовника з цим віттям, і з радістю прославляв і дякував своєму Богові за все.

РОЗДІЛ 17

1 А першого року п'ятого тижня Ісаака відлучили від грудей у цей ювілей, [1982 AM], і Авраам справив велику вечерю третього місяця, того дня, коли Ісаака, сина свого, відлучили від грудей.
2 І був Ізмаїл, син Агари, єгиптянки, перед обличчям Авраама, батька свого, на своєму місці. І радів Авраам, і благословляв Бога, що побачив синів своїх і не помер бездітним.
3 І згадав він слова, що говорив йому того дня, коли Лот розлучився з ним, і зрадів, бо Господь дав йому насіння на землі, щоб успадкувати землю, і благословив він усіма своїми устами Творця всього сущого.
4 І побачила Сара, як Ізмаїл грає та танцює, а Авраам радіє великою радістю. І вона заздрила Ізмаїлу й сказала Авраамові: «Вижени цю рабиню та сина її, бо син цієї рабині не буде спадкоємцем з моїм сином Ісааком».
5 І це було неприємно Авраамові через його служницю та через сина його, що він вигнав їх від себе.
6 І сказав Бог Авраамові: «Нехай не буде тобі сумно через дитину та через невільницю. У всьому, що Сара сказала тобі, слухай її слів і виконуй їх, бо в Ісааку буде названо твоє ім'я, і твоє потомство».
7 А сина цієї служниці Я зроблю великим народом, бо він з твого потомства.
8 І встав Авраам рано-вранці, і взяв хліба та бурдюк води, і поклав їх на плечі Агар та дитини, та й відпустив її.
9 І вона пішла й блукала в пустині Беер-Шева, і вода в бурдюку закінчилася, і дитина спрагла, і не могла йти, та й упала.
10 І взяла його мати, і поклала його під оливковим деревом, і пішла, і сіла навпроти нього, на відстань пострілу з лука, бо сказала: «Нехай я не бачу смерті своєї дитини». І, сидячи, плакала.
11 І ангел Божий, один із святих, сказав їй: «Чого ти плачеш, Агаро? Устань, візьми дитину та й тримай її на руці своїй, бо Бог почув твій голос і побачив дитину».
12 І вона відкрила свої очі, і побачила криницю води. І пішла, і наповнила свій бурдюк водою, і дала напитися своїй дитині, і встала, та й пішла до пустині Паран.
13 І виросла дитина, і стала стрільцем з лука, і Бог був з нею, і мати її взяла їй жінку з-поміж дочок Єгипту.
14 І вона породила йому сина, і він назвав йому ім'я Невайот, бо сказала вона: «Господь був близький до мене, коли я кликала Його».
15 І сталося сьомого тижня, першого року його, [2003 AM], першого місяця цього ювілею, дванадцятого числа цього місяця, були голоси на небі щодо Авраама, що він був вірний у всьому, що Він йому сказав, і що він любив Господа, і що він був вірний у кожній скорботі.
16 І прийшов князь Мастема та й сказав перед Богом: «Ось, Авраам любить Ісаака, сина свого, і він у захваті від нього понад усе; накажи йому принести його як цілопалення на жертовнику, і Ти побачиш, чи виконає він цю заповідь, і Ти дізнаєшся, чи він вірний у всьому, у чому Ти його випробовуєш».
17 І знав Господь, що Авраам був вірний у всіх своїх скорботах, бо Він випробовував його через його край та голодом, і випробовував його багатством царів, і знову випробовував його через його дружину, коли вона була розлучена (з ним), та обрізанням; і випробовував його через Ізмаїла та Агар, свою служницю, коли відпустив їх.
18 І в усьому, в чому Він його випробовував, він виявився вірним, і душа його не була нетерплячою, і він не барився діяти, бо він був вірний і любив Господа.

РОЗДІЛ 18

1 І сказав йому Бог: «Аврааме, Аврааме!» А той відказав: «Ось Я!»
2 І сказав він: Візьми свого улюбленого сина, якого ти любиш, Ісаака, та й іди на гірську землю, і принеси його в жертву на одній із гір, яку я тобі вкажу.
3 І встав він рано-вранці, осідлав свого осла, і взяв із собою двох своїх юнаків та Ісаака, сина свого, і наколов дрова для цілопалення. І пішов він на те місце третього дня, і побачив те місце здалеку.
4 І прийшов він до криниці з водою, і сказав своїм слугам: «Залишайтеся тут з ослом, а я та хлопець підемо туди, і коли поклонимося, повернемося до вас».
5 І взяв він дрова для цілопалення, і поклав їх на Ісаака, сина свого, і взяв у руку вогонь та ніж, і пішли вони обидва разом на те місце.
6 І сказав Ісак до батька свого: «Батьку!» А той відказав: «Ось я, сину мій». І сказав він йому: «Ось вогонь, і ніж, і дрова, а де ж вівця для цілопалення, батьку?»
7 І сказав він: «Бог нагляде Собі ягня на цілопалення, сину мій». І він наблизився до місця Божої гори.
8 І збудував він жертовник, і поклав дрова на жертовник, і зв'язав Ісаака, сина свого, і посадив його на дрова, що були на жертовнику, і простягнув руку свою, щоб взяти ніж, щоб зарізати Ісаака, сина свого.
9 І я став перед ним та перед князем Мастемою, і Господь сказав: «Накажи йому не піднімати руки на юнака і не робити йому нічого, бо Я показав, що він боїться Господа».
10 І покликав я до нього з небес і сказав йому: «Аврааме, Аврааме!» І він злякався та й сказав: «Ось я!»
11 І сказав я йому: «Не простягай своєї руки на юнака, і нічого йому не роби, бо тепер Я показав, що ти боїшся Господа, і не пожалів для мене сина свого, первістка свого».
12 І засоромився князь Мастема; і Авраам звів очі свої та й побачив, аж ось баран спійманий... за роги свої. І пішов Авраам, і взяв барана, і приніс його на цілопалення замість сина свого.
13 І назвав Авраам те місце: «Господь побачив», бо на горі кажуть: «Господь побачив», це гора Сіон.
14 І Господь покликав Авраама його ім'ям удруге з неба, коли Він дав нам з'явитися, щоб ми говорили з ним в ім'я Господнє.
15 І сказав він: «Клянуся Собою, — говорить Господь, — що за те, що ти зробив цю річ і не пожалів для Мене сина свого, сина свого улюбленого, — благословляючи,

благословлю тебе, і розмножуючи розмножу потомство твоє, немов зорі на небі, і немов пісок, що на березі моря, і потомство твоє успадкує міста ворогів своїх,
16 І благословляться в потомстві твоєму всі народи землі, бо послухався ти Мого голосу, і Я показав усім, що ти вірний Мені в усьому, що Я сказав тобі: Іди з миром.
17 І пішов Авраам до своїх юнаків, і вони встали, та й пішли разом до Беер-Шеви. Авраам [2010 AM] жив біля Криниці Клятви.
18 І святкував він це свято щороку сім днів із радістю, і назвав його святом Господнім, через сім днів, протягом яких він ішов і повертався з миром.
19 І відповідно було встановлено і написано на небесних скрижалях щодо Ізраїля та його насіння, щоб вони святкували це свято сім днів з радістю свята.

РОЗДІЛ 19

1 А першого року першого тижня сорок другого ювілею Авраам повернувся та й осівся навпроти Хеврону, це Кір'ят-Арби, два тижні років.
2 А першого року третього тижня цього ювілею виповнилися дні життя Сари, і вона померла в Хевроні.
3 І пішов Авраам, щоб оплакати її та поховати її, і ми випробували його, чи терплячий його дух, і чи не обурюється він словами своїх уст; і він виявився терплячим у цьому і не занепокоївся.
4 Бо з терплячим духом він розмовляв із синами Хета, щоб вони дали йому місце для поховання його небіжчика.
5 І дав йому Господь милість перед усіма, хто його бачив, і він благав синів Хета з лагідністю, і вони дали йому землю подвійної печери навпроти Мамре, це Хеврон, за чотириста срібняків.
6 І вони благали його, кажучи: «Ми дамо тобі це даром». Але він не хотів взяти це з їхніх рук даром, бо дав ціну за це місце, повну суму грошей, і двічі вклонився їм, а потім поховав свого небіжчика в подвійній печері.
7 А всіх днів життя Сарри було сто двадцять сім літ, цебто два ювілеї, чотири тижні та один рік: це дні літ життя Сарри.
8 Це вже десяте випробування, яким був випробуваний Авраам, і він був знайдений вірним, довготерпеливим духом.
9 І він не сказав жодного слова про чутку в землі, що Бог сказав, що Він дасть її йому та його потомству після нього, і він просив там місця, щоб поховати своїх померлих; бо він був знайдений вірним і був записаний на небесних скрижалях як друг Бога.
10 А четвертого року того він узяв дружину для сина свого Ісаака, а ім'я їй було Ребекка [2020 AM] [дочка Бетуїла, сина Нахора, брата Авраама], сестра Лавана, дочка Бетуїла; а Бетуїл був сином Мелки, яка була дружиною Нахора, брата Авраама.
11 Авраам узяв собі третю жінку, а ім'я їй було Кетура, з-поміж дочок своїх служниць, бо Агар померла раніше за Сарру. І вона породила йому шістьох синів: Зімрама, і Йокшана, і Медана, і Мідіяна, і Ішбака, і Шуаха, за два тижні років.
12 А шостого тижня, другого року його, Ревекка породила Ісаакові двох синів, Якова та Ісава,
13 А Яків був чоловік гладенький та праведний, а Ісав був лютий, чоловік поля та волохатий, і Яків жив у наметах.
14 І виросли юнаки, і Яків навчився писати, а Ісав не навчився, бо був він чоловіком поля та мисливцем, і навчився війни, і всі його вчинки були жорстокі.
15 Авраам любив Якова, а Ісаак любив Ісава.
16 І побачив Авраам діла Ісава, і зрозумів, що в Якові буде названо його ім'я та потомство; і покликав він Ревекку та дав наказ щодо Якова, бо знав, що вона любить Якова набагато більше, ніж Ісава.
17 І сказав він до неї: Дочко моя, пильнуй мого сина Якова, бо він буде замість мене на землі, і благословенням серед синів людських, і славою всього потомства Симового.
18 Бо я знаю, що Господь вибере його, щоб він був Його народом володіння, з-поміж усіх народів, що є на лиці землі.
19 І ось, Ісаак, син мій, любить Ісава більше, ніж Якова, але я бачу, що ти справді любиш Якова.
20 Додай ще більше твоєї милості до нього, і нехай твої очі будуть з любов'ю до нього, бо він буде благословенням для нас на землі відтепер і на всі покоління землі.
21 Нехай будуть міцні твої руки, і нехай радіє твоє серце за сина твого Якова, бо Я полюбив його понад усіх синів Моїх. Він буде благословенний навіки, і потомство його наповнить усю землю.
22 Якщо хтось може порахувати пісок землі, то й його потомство буде пораховане.
23 І всі благословення, якими Господь благословив мене та моє потомство, будуть належати Якову та його потомству повіки.
24 І в його потомстві буде благословенне моє ім'я та ім'я моїх батьків, Сима, і Ноава, і Еноха, і Магалалеля, і Еноша, і Сета, і Адама.
25 І вони послужать для закладання основ неба, і для зміцнення землі, і для оновлення всіх світил, що на тверді небесній.
26 І покликав він Якова перед очима своєї матері Ревекки, і поцілував його, і поблагословив його, та й сказав:
27 Якове, сину мій улюблений, якого любить душа моя, нехай благословить тебе Бог згори тверді, і нехай Він дасть тобі всі благословення, якими Він благословив Адама, і Еноха, і Ноя, і Сима; і все, що Він сказав мені, і все, що Він обіцяв дати мені, нехай Він зробить так, щоб воно прилипло до тебе та до твого потомства навіки, згідно з днями неба над землею.
28 І духи Мастеми не будуть панувати над тобою чи над твоїм потомством, щоб відвернути тебе від Господа, Який є твоїм Богом відтепер і навіки.
29 І нехай Господь Бог буде Отцем тобі, первістку твоєму, і всім людям навіки.
30 Іди з миром, сину мій. І вийшли вони разом від Авраама.
31 І Ревекка покохала Якова всім своїм серцем і всією своєю душею набагато більше, ніж Ісава; але Ісак покохав Ісава набагато більше, ніж Якова.

РОЗДІЛ 20

1 А в сорок другому ювілеї, в перший рік сьомого тижня, Авраам покликав Ізмаїла [2052 (2045?) AM] та дванадцятьох синів його, і Ісаака та двох синів його, і шістьох синів Кетури та їхніх синів.
2 І він наказав їм дотримуватися дороги Господньої; чинити праведність, любити кожен свого ближнього та діяти так серед усіх людей; чинити так, щоб кожен з них чинив суд і праведність на землі.
3 щоб вони обрізували своїх синів за заповітом, який Він уклав із ними, і щоб не відхилялися ні праворуч, ні ліворуч від усіх доріг, які Господь наказав нам; і щоб ми стереглися від усієї розпусти та нечистоти [і відкинули з-поміж себе всю розпусту та нечистоту].
4 А коли яка жінка чи служниця чинить розпусту серед вас, спаліть її вогнем, і нехай вони не чинять розпусту з нею за своїми очима та своїм серцем; і нехай не беруть собі жінок з дочок ханаанських, бо насіння ханаанське буде викорінене з землі.
5 І він розповів їм про суд над велетнями та суд над содомлянами, як їх судили за їхню нечестивість і як вони померли через свою розпусту, нечистоту та взаємне зіпсуття через розпусту.
6 «І стережіться всілякої розпусти й нечистоти, і всілякої скверни гріха, щоб не зробити ім'я наше прокляттям, а все ваше життя — посміховиськом, і щоб усіх ваших синів не знищили мечем, і щоб ви не були прокляті, як Содом, а весь ваш останок — як сини Гоморри».
7 Благаю вас, сини мої, любіть Бога небесного та тримайтеся всіх Його заповідей, і не ходіть за їхніми ідолами та за їхньою нечистотою,
8 І не робіть собі литих чи різьблених богів, бо вони марнота, і немає в них духу, бо вони діло рук людських, і всі, хто на них покладається, ні на що не покладаються.
9 Не служите їм і не вклоняйтеся їм, але служіть Всевишньому Богові та вклоняйтеся Йому завжди, і завжди сподівайтеся на Його обличчя, і чиніть правду та праведність перед Ним, щоб Він мав уподобання до вас і дав вам Свою милість, і щоб послав на вас дощ вранці та ввечері, і щоб благословив усі ваші діла, які ви чинили на землі, і щоб благословив ваш хліб та вашу воду, і благословив плід утроби вашої та плід вашої землі, і стада вашої худоби та отари вашої овець.
10 І будете ви благословенням на землі, і всі народи землі жадатимуть вас, і благословлятимуть ваших синів Моїм Ім'ям, щоб вони були благословенні, як Я.
11 І дав він Ізмаїлу та синам його, та синам Кетури, дари, і відіслав їх від Ісаака, сина свого, і все віддав Ісаакові, синові своєму.
12 І Ізмаїл та його сини, і сини Кетури та їхні сини пішли разом і оселилися від Парану аж до входу до Вавилону по всій землі, що на схід, навпроти пустелі.
13 І ці змішалися між собою, і назвали їх арабами та ізмаїльтянами.

РОЗДІЛ 21

1 А шостого року сьомого тижня цього ювілею Авраам назвав Ісаака своїм сином і [2057 (2050?) AM] наказав йому, кажучи: «Я постарів і не знаю дня своєї смерті, і ситий своїми днями».
2 І ось, мені сто сімдесят п’ять років, і протягом усіх днів мого життя я пам’ятав Господа, і всім своїм серцем прагнув чинити Його волю та ходити праведно всіма Його дорогами.
3 Моя душа зненавиділа ідолів, <і я зневажив тих, хто їм служив, і я віддав своє серце та душу>, щоб пильно виконувати волю Того, Хто мене створив.
4 Бо Він — живий Бог, і Він святий та вірний, і Він праведніший за всіх, і немає в Нього прийняття обличчя, ані прийняття дарів; бо Бог праведний і чинить суд над усіма тими, хто порушує Його заповіді та зневажає Його заповіт.
5 А ти, сину мій, дотримуйся Його заповідей, Його постанов та Його судів, і не ходи за гидотами, за різьбленими ідолами та за литими бовванами.
6 І не їжте жодної крові тварин, ані худоби, ані жодного птаха, що літає під небесами.
7 А коли заріжеш жертву мирну, то заріж її, і кров її вилий на жертовник, а ввесь лій жертви принеси на жертовник разом із пшеничним борошном і хлібною жертвою, змішаною з олією, з її ливною жертвою, і принеси їх усе разом на жертовник цілопалення, це приємні пахощі перед Господом.
8 І спалиш лій жертви подяки на вогні, що на жертовнику, і лій, що на животі, і ввесь лій на нутрощах, і на обох нирках, і ввесь лій, що на них, і на стегнах, і на печінці виймеш разом з нирками.
9 І принесіть усе це на приємні пахощі, приємні перед Господом, з хлібною жертвою та з жертвою питною, на приємні пахощі, хліб жертви Господеві.
10 І їжте його м’ясо того дня й другого дня, і нехай сонце другого дня не заходить над ним, аж поки його не з’їдять, і нехай нічого не залишається на третій день, бо воно не прийнятне [бо воно не схвалене], і нехай його більше не їдять, і кожен, хто його їсть, накладе на себе гріх, бо так я знайшов написаним у книгах моїх предків, і в словах Еноха, і в словах Ноя.
11 І на всі твої жертви посипеш сіллю, і нехай не бракує солі заповіту в усіх твоїх жертвах перед Господом.
12 А щодо деревини для жертвоприношень, стережися, щоб не принести (інших) дерев для жертовника, окрім цих: кипарис, лавр, мигдаль, ялиця, сосна, кедр, савін, фіга, олива, мирра, лавр, аспалатус.
13 І з цих порід дерева покладіть на жертовник під жертву, такі, що були перевірені на вигляд, і не кладіть (на нього) жодного розколотого чи темного дерева, (але) твердого та чистого, без вади, здорового та молодого; і не кладіть (на нього) старого дерева, [бо його запах зник] бо в ньому вже немає такого запаху, як раніше.
14 Окрім цих порід дерева, не покладеш жодного іншого, бо пахощі розсіюються, і запах їхнього пахощів не піднімається до неба.
15 Дотримуйся цієї заповіді та виконуй її, сину мій, щоб був ти праведний у всіх своїх ділах.

16 І будь чистим тілом своїм завжди, і обмивайся водою, перш ніж приступиш приносити жертву на жертовнику, і обмивай руки свої та ноги свої, перш ніж підійдеш до жертовника; а коли закінчиш приносити жертву, знову обмий руки свої та ноги свої.
17 І нехай на тобі та на твоєму одязі не буде крові; стережися, сину мій, крові, стережися дуже сильно; покрий її порохом.
18 І не їжте жодної крові, бо вона душа; не їжте жодної крові.
19 І не беріть дарів за кров людську, щоб вона не пролилася безкарно, без суду; бо саме пролита кров спричиняє гріх землі, і земля не може бути очищена від крові людської, окрім як кров'ю того, хто її пролив.
20 І не бери дарунка чи дару замість крові людської, а кров за кров, щоб бути тобі прийнятим перед Господом, Всевишнім Богом, бо Він є захистом добрих, і щоб ти був збережений від усього злого, і щоб Він міг спасти тебе від усякої смерті.
21 Бачу я, сину мій, що всі діла синів людських — гріх і зло, а всі їхні вчинки — нечистота, гидота та осквернення, і немає в них праведності.
22 Стережися, щоб не ходив тобі їхніми шляхами, і не наступав їхніми стежками, і не згрішив гріхом смертним перед Всевишнім Богом, бо інакше Він сховає від тебе обличчя Своє, і поверне тебе в руки твоїх гріхів, і викорінить тебе з землі, і потомство твоє з-під неба, і ім'я твоє та потомство твоє зникне з усієї землі.
23 Відверніться від усіх їхніх учинків та від усієї їхньої нечистоти, і дотримуйтесь постанови Всевишнього Бога, і чиніть Його волю, і будьте праведними в усьому.
24 І Він благословить тебе в усіх твоїх ділах, і виростить з тебе саджанця праведності по всій землі, для всіх поколінь землі, і моє ім'я та твоє ім'я не будуть забуті під небом повіки.
25 Іди, сину мій, з миром. Нехай Всевишній Бог, мій Бог і твій Бог, зміцнить тебе, щоб ти чинив Його волю, і нехай Він благословить усе твоє потомство та решту твого потомства з покоління в покоління навіки, усіма праведними благословеннями, щоб ти був благословенням на всій землі.
26 І вийшов він від нього, радіючи.

РОЗДІЛ 22

1 І сталося першого тижня сорок четвертого ювілею, другого року, тобто року, коли помер Авраам, що Ісак та Ізмаїл прийшли від Криниці Клятви, щоб відсвяткувати свято тижнів, тобто свято перших плодів жнив, до Авраама, батька свого. І Авраам зрадів, що прийшли його два сини.
2 Бо Ісаак мав багато маєтку в Беер-Шеві, і Ісаак мав звичку ходити й оглядати маєток свій, та й повертатися до батька свого.
3 І прийшов Ізмаїл побачити свого батька, і зійшлися вони обидва разом, і приніс Ісак жертву цілопалення, і приніс її на жертовнику свого батька, якого той зробив у Хевроні.
4 І приніс він жертву подяки та влаштував свято радості перед Ізмаїлом, своїм братом. А Ревекка спекла нові коржі з молодого зерна та дала їх Якову, синові своєму, щоб той відніс їх Аврааму, його батькові, з перших плодів землі, щоб він міг поїсти та благословити Творця всього, перш ніж помре.
5 І також Ісак послав Авраамові через Якова найкращу подячну жертву, щоб той поїв та напився.
6 І він їв, і пив, і благословляв Всевишнього Бога, що створив небо та землю, що вчинив усі тлусті речі землі, і дав їх синам людським, щоб вони їли, і пили, і благословляли свого Творця.
7 А тепер я дякую Тобі, Боже мій, що Ти дав мені побачити цей день. Ось мені сто три сімдесят п'ятнадцять літ, я старий і насичений днями, і всі мої дні були для мене мирними.
8 Меч супротивника не переміг мене в усьому, що Ти дав мені та моїм дітям по всі дні мого життя аж до цього дня.
9 Боже мій, нехай буде Твоя милість і Твій мир на Твоєму рабі та на потомстві синів його, щоб вони були Тобі вибраним народом і спадщиною з-поміж усіх народів землі відтепер і аж до всіх днів поколінь землі, на всі віки.
10 І покликав він Якова та й сказав: «Сину мій Якове, нехай Бог усіх благословить тебе й зміцнить тебе, щоб ти чинив правду та волю Його перед Ним, і нехай Він вибере тебе та потомство твоє, щоб ви стали народом для Його спадщини за Його волею навіки».
11 А ти, сину мій Якове, підійди й поцілуй мене. І він підійшов й поцілував його, і сказав: «Благословенний син мій Яків та всі сини Бога Всевишнього по всі віки! Нехай Бог дасть тобі насіння праведності; і нехай деяких синів твоїх Він освятить посеред усієї землі; нехай народи служать тобі, і всі народи вклоняться перед потомством твоїм.»
12 Будь сильним перед людьми та володарюй над усім потомством Сифа, тоді виправдаються дороги твої та дороги синів твоїх, і вони стануть народом святим.
13 Нехай Всевишній Бог дасть тобі всі благословення, якими Він благословив мене, і якими Він благословив Ноя та Адама; нехай вони спочивають на святій голові твого потомства з роду в рід навіки.
14 І нехай Він очистить тебе від усієї неправди та нечистоти, щоб тобі були прощені всі гріхи, які ти вчинив з незнання. І нехай Він зміцнить тебе та благословить тебе, і нехай ти успадкуєш усю землю,
15 І нехай Він відновить Свій заповіт з тобою, щоб ти був Йому народом, спадщиною Його, по всі віки, і щоб Він був тобі та потомству твоєму Богом у правді та в праведності по всі дні землі.
16 А ти, сину мій Якове, пам'ятай мої слова та дотримуйся заповідей Авраама, батька твого: Відлучися від народів і не їж з ними, не чини за їхніми вчинками та не будь їхнім товаришем, бо їхні вчинки нечисті, а всі їхні дороги — осквернення, гидота та нечистота.
17 Вони приносять жертви мертвим і поклоняються злим духам, їдять над гробами, а всі їхні діла — марнота та ніщо.
18 Немає в них серця, щоб зрозуміти, і їхні очі не бачать, які їхні діла, і як вони помиляються, кажучи до

шматка дерева: «Ти мій Бог», і до каменя: «Ти мій Господь і Ти мій Визволитель». [А серця в них немає.]
19 А тобі, сину мій Якове, нехай допоможе тобі Всевишній Бог, і нехай благословить тебе Бог Небесний, і нехай відверне тебе від їхньої нечистоти та від усієї їхньої провини.
20 Стережися, сину мій Якове, щоб не взяти дружини з насіння дочок ханаанських, бо все його насіння буде вирване з землі.
21 Бо через провину Хама згрішив Ханаан, і все його потомство буде знищене з землі та весь її залишок, і ніхто, хто походить від нього, не спасеться в день суду.
22 А що стосується всіх ідолопоклонників та нечестивих
(a) Не буде для них надії в землі живих;
(b) І не буде про них жодної пам'яті на землі;
(c) Бо вони зійдуть до Шеолу,
(d) І вони підуть до місця осуду,
Як діти Содому були забрані з землі, так будуть забрані всі, хто поклоняється ідолам.
23 Не бійся, сину мій Якове, і не лякайся, сину Авраамів! Нехай Всевишній Бог збереже тебе від погибелі, і нехай Він визволить тебе з усіх стежок блудних.
24 Цей дім збудував Я для Себе, щоб покласти на ньому Моє ім'я на землі. [Він даний тобі та потомству твоєму навіки], і буде кликатися він дімом Авраама; він даний тобі та потомству твоєму навіки. Бо ти збудуєш Мій дім і зміцниш Моє ім'я перед Богом навіки. Твоє потомство та твоє ім'я стоятимуть по всіх поколіннях землі.
25 І перестав він наказувати йому та благословляти його.
26 І лежали вони вдвох на одному ліжку, і Яків заснув на лоні Авраама, батька свого, і поцілував його сім разів, і його прихильність та його серце раділи за нього.
27 І поблагословив його всім своїм серцем, кажучи: «Всевишній Бог, Бог усього й Творець усього, що вивів мене з Уру Халдейського, щоб дати мені цю землю в успадкування її навіки, і щоб я міг встановити святе потомство, — благословенний Всевишній навіки».
28 І поблагословив він Якова, кажучи: «Сину мій, за якого я радію всім серцем своїм та всім своєю любов'ю, нехай Твоя благодать і Твоє милосердя будуть на ньому та на його потомстві повіки».
29 І не покинь його, і не зневаж його відтепер і до днів вічних, і нехай очі Твої будуть відкриті на нього та на його потомство, щоб Ти міг зберегти його, і благословити його, і міг освятити його як народ для Твого спадку;
30 І благослови його всіма Твоїми благословеннями відтепер і до всіх днів вічних, і понови Твій завіт і Твою благодать з ним та з його потомством за всім Твоїм благоволінням для всіх поколінь землі.

РОЗДІЛ 23

1 І поклав він два пальці Якова на очі його, і благословив Бога богів, і закрив обличчя своє, і простягнув ноги свої, і заснув сном вічним, і приєднався до батьків своїх.
2 І попри все це Яків лежав на лоні його, і не знав, що Авраам, батько його батька, помер.
3 І прокинувся Яків від сну свого, і ось, Авраам був холодний, як лід, і він сказав: «Батьку, батько!»; але ніхто не говорив, і він знав, що помер.
4 І він устав з-під лона свого, побіг і розповів Ребекці, своїй матері. І Ребекка пішла до Ісаака вночі та й розповіла йому. І пішли вони разом, і Яків з ними, а в руці його був світильник. І, ввійшовши, знайшли Авраама, що лежав мертвий.
5 І Ісак упав на обличчя свого батька, і плакав, і цілував його.
6 І почулися голоси в домі Авраама, і встав син його Ізмаїл, і пішов до Авраама, батька свого, і плакав над Авраамом, батьком своїм, він і весь дім Авраама, і плакали вони великим плачем.
7 І поховали його сини його, Ісаак та Ізмаїл, у подвійній печері, поруч із його жінкою Саррою, і оплакували його сорок днів, усі чоловіки його дому, і Ісаак та Ізмаїл, і всі їхні сини, і всі сини Кетури на своїх місцях; і дні оплакування Авраама закінчилися.
8 І прожив він три ювілеї та чотири тижні років, сто сімдесят п'ять років, і завершив дні свого життя, постарівши та наситившись днями.
9 Бо дні прабатьків, їхнього життя, були дев'ятнадцять ювілеїв; а після Потопу вони почали доживати менше дев'ятнадцяти ювілеїв, і зменшувати ювілеї, і швидко старіти, і насичуватися днями своїми через численні лиха та нечестивість своїх шляхів, за винятком Авраама.
10 Бо Авраам був досконалий у всіх своїх ділах перед Господом і догодив у праведності по всі дні свого життя; і ось, він не виповнив чотирьох ювілеїв у своєму житті, коли постарів через беззаконня та наситився днями своїми.
11 І всі покоління, що виникнуть від цього часу до дня великого суду, швидко постаріють, перш ніж виповнять два ювілеї, і їхні знання покинуть їх через старість їхню, і всі їхні знання зникнуть.
12 І в ті дні, якщо людина проживе ювілей і півтора року, то скажуть про неї: «Він прожив довго, і більшу частину своїх днів він провів у болю, смутку та горе, і немає миру».
13 Бо лихо йде за лихом, і рана за раною, і горе за горем, і лиха звістка за лихою звісткою, і хвороба за хворобою, і всілякі лихі кари, подібні до цих, одне до одного, хвороба та поразка, і сніг, і мороз, і лід, і лихоманка, і озноб, і заціпеніння, і голод, і смерть, і меч, і полон, і всілякі лиха та болі».
14 І все це прийде на зле покоління, що чинить беззаконня на землі: їхні діла — нечистота та розпуста, осквернення та гидоти.
15 Тоді вони скажуть: «Днів прабатьків було багато, аж до тисячі літ, і вони були добрі; але ось дні нашого життя, якщо людина прожила багато, становлять вісімдесят літ, а якщо вона сильна, то вісімдесят літ, і ці лихі, і немає миру за днів цього злого покоління».
16 І в тому поколінні сини викриють своїх батьків та своїх старших за гріх та неправедність, і за слова своїх уст та за великі беззаконня, які вони чинять, і за те, що вони покинули заповіт, який Господь уклав між ними

та Собою, щоб вони дотримувалися та виконували всі Його заповіді, і Його постанови, і всі Його закони, не відхиляючись ні праворуч, ні ліворуч.
17 Бо всі чинили зло, і кожні уста говорять беззаконня, і всі їхні діла — нечистота та гидота, а всі їхні дороги — осквернення, нечистота та руїна.
18 Ось, земля буде знищена через усі їхні діяння, і не буде насіння виноградної лози, ані олії; бо їхні діяння зовсім безвірні, і всі вони разом загинуть, звірі, і худоба, і птахи, і вся риба моря, через дітей людських.
19 І будуть вони сваритися один з одним, молодий зі старим, і старий з молодим, бідний з багатим, убогий з великим, і убогий з князем, через закон та заповіт; бо вони забули заповідь, і заповіт, і свята, і місяці, і суботи, і ювілеї, і всі суди.
20 І вони стануть <з луками та> мечами та війною, щоб повернути їх назад на шлях; але вони не повернуться, доки багато крові не проллється на землі, один за одним.
21 А ті, що врятувалися, не повернуться від своєї нечестивості на шлях праведності, але всі вони піднесуться до обману та багатства, щоб кожен забрати все, що належить його ближньому, і вони будуть називати велике ім'я, але не правдою та не праведністю, і вони осквернять святе святих своєю нечистотою та зіпсуванням своєї скверни.
22 І велика кара спіткає вчинки цього покоління від Господа, і Він віддасть їх мечу, і суду, і полону, і на здобич та поглинання.
23 І Він розбудить проти них грішників народів, які не мають ні милосердя, ні співчуття, і які не зважать на обличчя нікого, ні старого, ні молодого, ні будь-кого, бо вони найзліші та сильніші, щоб чинити зло, ніж усі сини людські. І вони вчинять насильство над Ізраїлем та гріх проти Якова, і багато крови проллється на землю, і не буде кому зібрати, і кому буде ховати.
24 У ті дні вони голосно кричатимуть, кликатимуть та молитимуться, щоб їм спастися з руки грішників, поган; але ніхто не спасеться.
25 А голови дітей стануть білими від сивини, а дитина тритижневого віку буде виглядати як сталітня людина, а їхній зріст буде знищений від лиха та гноблення.
26 І в ті дні діти почнуть вивчати закони, і шукати заповіді, і повернуться на стежку праведності.
27 І дні почнуть множитися та збільшуватися серед тих дітей людських, аж поки їхні дні не наблизяться до тисячі років. І до більшої кількості років, ніж (раніше) було число днів.
28 І не буде старого, ані того, хто не був би задоволений своїми днями, бо всі будуть як діти та юнаки.
29 І всі свої дні вони завершать і житимуть у мирі та радості, і не буде там ні сатани, ні злого руйнівника; бо всі їхні дні будуть днями благословення та зцілення.
30 І в той час Господь зцілить Своїх рабів, і вони встануть і побачать великий мир, і проженуть своїх супротивників. І праведні побачать і будуть вдячні, і радітимуть радістю навіки-віки, і побачать усі їхні кари та всі їхні прокляття на своїх ворогів.
31 І їхні кості спочинуть у землі, і їхній дух буде дуже радісний, і вони пізнають, що це Господь, Той, Хто чинить суд, і виявляє милість сотням і тисячам, і всім, хто любить Його.
32 А ти, Мойсею, запишіть ці слова, бо так вони написані, і вони записані (їх) на небесних скрижалях на свідчення для поколінь навіки.

РОЗДІЛ 24

1 І сталося по смерті Авраама, що Господь благословив Ісаака, сина його. І він устав з Хеврону, і пішов, і осів біля криниці Видіння першого року третього тижня [2073 AM] цього ювілею, семи років.
2 А першого року четвертого тижня почався голод у краї, [2080 AM], окрім першого голоду, що був за днів Авраама.
3 І зварив Яків сочевичну юшку, а Ісав прийшов з поля голодний. І сказав він до Якова, брата свого: «Дай мені цієї червоної юшки». А Яків сказав йому: «Продай мені своє первородство, і я дам тобі хліба, а також трохи цієї сочевичної юшки».
4 І сказав Ісав у серці своєму: «Я помру, яка ж мені користь із цього первородства?»
5 І сказав він Якову: «Я даю це тобі». А Яків сказав: «Поклянись мені сьогодні». І той поклявся йому.
6 І дав Яків, братові своєму, Ісаву хліба та їжі, і той їв досхочу. І зневажив Ісав своє первородство. Тому й назвали Ісава Едомом через червону їжу, яку дав йому Яків за первородство.
7 І Яків став старшим, а Ісав був понижений.
8 І був голод у краї, і Ісаак пішов, щоб іти до Єгипту, другого року цього тижня, і прийшов до царя филистимського в Ґерар, до Авімелеха.
9 І явився йому Господь і сказав йому: «Не йди до Єгипту; оселися в землі, про яку Я тобі скажу, і перебувай у цій землі, і Я буду з тобою і благословлю тебе».
10 Бо тобі та потомству твоєму дам Я всю цю землю, і виконаю клятву Мою, якою Я клявся Авраамові, батькові твоєму, і розмножу потомство твоє, немов зорі на небі, і дам потомству твоєму всю цю землю.
11 І благословляться в потомстві твоєму всі народи землі, бо батько твій послухався Мого голосу, і дотримався Моїх наказів, і Моїх заповідей, і Моїх законів, і Моїх постанов, і Мого заповіту. А тепер послухайся Мого голосу та й живи в цій землі.
12 І він прожив у Геларі три тижні років.
13 І Авімелех наказав щодо нього [2080-2101 AM] та щодо всього, що його було, кажучи: «Кожен, хто доторкнеться до нього чи до чогось, що його, конче помре».
14 І зміцнився Ісак серед филистимлян, і здобув багато майна: волів, овець, верблюдів, ослів та велику родину.
15 І він сіяв у землі филистимлян і зібрав стократно більше. І став Ісак дуже великим, і филистимляни заздрили йому.
16 Усі ж криниці, що їх викопали раби Авраама за його життя, филистимляни по смерті Авраама позасипали землею.
17 І сказав Авімелех Ісаакові: «Іди від нас, бо ти набагато могутніший за нас». І Ісаак пішов звідти першого року сьомого тижня, і жив у долинах Герару.

18 І вони знову викопали криниці води, що викопали слуги Авраама, його батька, а филистимляни замурували їх по смерті Авраама, його батька, і він назвав їх іменами, як назвав їх Авраам, його батько.
19 І викопали раби Ісаака криницю в долині, і знайшли живу воду. І пастухи Ґерару посварилися з пастухами Ісаака, кажучи: «Це наша вода». І назвав Ісаак криницю «Збочення», бо вони збочили з нами.
20 І викопали вони другу криницю, і посварилися й за неї, і він назвав її «Ворожнеча». І він устав звідти, і викопали вони іншу криницю, і за неї не сварилися, і він назвав її «Кімната». І сказав Ісаак: «Тепер Господь зробив для нас простір, і ми розмножилися в землі».
21 І він пішов звідти до Криниці Клятви першого року першого тижня сорок четвертого ювілею [2108 AM].
22 І з'явився йому Господь тієї ночі, на новомісяччя першого місяця, та й сказав йому: «Я — Бог Авраама, батька твого; не бійся, бо Я з тобою, і благословлю тебе, і розмножу потомство твоє, як пісок земний, ради Авраама, раба Мого».
23 І збудував він там жертівник, якого збудував раніше Авраам, його батько, і прикликав ім'я Господнє, і приніс жертву Богові Авраама, свого батька.
24 І викопали вони криницю, і знайшли живу воду.
25 І викопали раби Ісаака ще одну криницю, та не знайшли води. І пішли й розповіли Ісааку, що не знайшли води. Ісаак сказав: «Я сьогодні поклявся филистимлянам, і нам про це сповістили».
26 І назвав він ім'я того місця Криниця Клятви, бо там він присягнув Авімелеху та Ахуззату, своєму другу, та Піколу, правителю свого війська.
27 І зрозумів Ісаак того дня, що під тиском поклявся їм укласти з ними мир.
28 І прокляв Ісаак того дня филистимлян, кажучи: «Прокляті филистимляни аж до дня гніву та обурення з-посеред усіх народів! Нехай Бог зробить їх посміховиськом, прокляттям, гнівом та обуренням у руках грішників, поган, та в руках кіттімлян».
29 А хто втече від меча ворога та кіттімів, нехай праведний народ буде викорінений судом з-під небес, бо вони будуть ворогами та недоброзичливцями моїх дітей у їхніх поколіннях на землі.
30 І не залишиться в них жодного залишку, і ніхто не спасеться в день гніву суду, бо все насіння филистимлян буде знищене, викорінене та вигнане з землі, і не залишиться вже для цих кафторимів ні імені, ні насіння на землі.
31 Бо хоч він і зійде на небо, звідти його понижуть, і хоч він і зміцниться на землі, звідти його витягнуть, і хоч він і сховається між народами, і звідти його вирвуть з корінням; і хоч він і зійде до шеолу, і там його осуд буде великим, і там він не матиме спокою.
32 А якщо він піде в полон, то руками тих, хто шукає його душі, вони вб'ють його на дорозі, і не залишиться в нього ні імені, ні потомства на всій землі, бо він піде у вічне прокляття.
33 І так написано й викарбувано про нього на небесних скрижалях, щоб зробити з ним у день суду, щоб він міг бути викорінений із землі.

РОЗДІЛ 25

1 А другого року цього тижня, у цей ювілей, Ревекка покликала Якова, сина свого, і сказала йому: «Сину мій, не бери собі жінки з дочок ханаанських, як Ісав, брат твій, який взяв собі двох жінок з дочок ханаанських, і вони озлобили мою душу всіма своїми нечистими вчинками, бо всі їхні вчинки — розпуста та пожадливість, і немає в них праведності, бо (їхні вчинки) злі».
2 І я, сину мій, люблю тебе надзвичайно, і моє серце та моя любов благословляють тебе кожної години дня і кожної ночі.
3 А тепер, сину мій, послухай мого голосу й виконай волю матері своєї, і не бери собі жінки з дочок цього краю, а тільки з дому батька мого та з родини батька мого. Візьмеш собі жінку з дому батька мого, і Всевишній Бог благословить тебе, а діти твої будуть праведним поколінням і святим насінням.
4 І сказав Яків до Ревекки, матері своєї, і сказав їй: «Ось, мамо, мені дев’ять тижнів років, і я не знаю і не торкався жодної жінки, і не заручався з кимось, і навіть не думав взяти собі жінку з дочок ханаанських».
5 Бо я пам’ятаю, мати, слова Авраама, нашого батька, бо він наказав мені не брати дружини з дочок ханаанських, але взяти собі дружину з насіння дому мого батька та з моєї родини.
6 Я чув і раніше, що в Лавана, твого брата, народилися дочки, і я налаштувався взяти з них жінку.
7 І тому я пильнував себе духом своїм, щоб не грішити та не бути розбещеним на всіх своїх шляхах протягом усіх днів мого життя; бо щодо похоті та розпусти Авраам, мій батько, дав мені багато заповідей.
8 І, попри все, що він мені наказав, ось уже двадцять два роки мій брат сварився зі мною, і часто говорив до мене та казав: «Брате мій, візьми собі за дружину сестру з двох моїх дружин». Але я відмовляюся робити так, як він.
9 Клянуся тобою, мати, що по всі дні мого життя я не візьму собі жінки з дочок ханаанського насіння і не вчиню несправедливо, як вчинив мій брат.
10 Не бійся, мати; будь певна, що я виконуватиму твою волю і ходитиму в праведності, і не зіпсую своїх доріг навіки.
11 І тоді вона підняла обличчя своє до неба, простягла пальці своїх рук, відкрила свої уста та благословила Всевишнього Бога, що створив небо та землю, і вона дякувала Йому та славила Його.
12 І сказала вона: «Благословенний Господь Бог, і нехай буде благословенне Його святе ім’я навіки-віки, що дав мені Якова, чистого сина та святе насіння, бо він Твій, і Твоє буде насіння його завжди, по всіх поколіннях навіки».
13 Благослови його, Господи, і вклади в мої уста благословення праведності, щоб я міг благословити його.
14 І тієї години, коли дух праведності зійшов на її уста, вона поклала обидві руки свої на голову Якова та й сказала:
15 Благословенний Ти, Господи правди й Бог віків, і нехай благословить Тебе Він по всі покоління людські.

Нехай дасть Він тобі, Сину мій, дорогу правди, і нехай відкриє правду твоєму потомству.
16 І нехай Він розмножить синів твоїх за життя твого, і нехай вони постануть за числом місяців року. І нехай сини їхні стануть численні та великі понад зорі небесні, і нехай їх число буде більшим за пісок морський.
17 І нехай Він дасть їм цю добру землю, як Він обіцяв дати її Аврааму та його нащадкам після нього навіки, і нехай вони володітимуть нею навіки.
18 І нехай я побачу (народжу) тобі, сину мій, благословенних дітей за мого життя, і благословенним і святим нехай буде все твоє потомство.
19 І як ти заспокоював дух своєї матері за її життя, так благословляє тебе утроба тієї, що тебе породила, [Моя любов] і мої груди благословляють тебе, і мої уста та мій язик дуже хвалять тебе.
20 Розмножуйся та поширюйся по землі, і нехай потомство твоє буде досконалим у радості неба й землі повіки; і нехай тішиться потомство твоє, і в великий день миру нехай воно матиме мир.
21 І нехай ім'я твоє та потомство твоє перебуває на всі віки, і нехай Всевишній Бог буде їхнім Богом, і нехай Бог праведності перебуває з ними, і нехай ними буде збудована Його святиня на всі віки.
22 Благословенний той, хто благословляє тебе, і кожна плоть, яка проклинає тебе неправдиво, нехай буде проклята!
23 І вона поцілувала його, та й сказала йому: «Нехай Господь світу любить тебе, як радіє тобою серце матері твоєї та її любов і благословляє тебе». І вона перестала благословляти.

РОЗДІЛ 26

1 А сьомого року цього тижня Ісаак покликав Ісава, свого старшого сина, та й сказав йому: «Я старий, сину мій, і ось очі мої пригнічені, і я не знаю дня своєї смерті».
2 А тепер візьми свою мисливську зброю, свій сагайдак та лук, і вийди в поле, і вполюй, і впіймай мене (оленину), сину мій, і зготуй мені смачну їжу, яку любить душа моя, і принеси мені, і я з'їм, і щоб душа моя благословила тебе, перш ніж я помру.
3 Але Ревекка почула, як Ісаак розмовляв з Ісавом.
4 І вийшов Ісав рано-вранці в поле, щоб зловити здобич і принести її додому своєму батькові.
5 І покликала Ревекка Якова, сина свого, і сказала йому: «Ось, я чула, як Ісаак, батько твій, говорив до Ісава, брата твого, кажучи: «Злови мені, і зроби мені смачну їжу, і принеси мені її…»
6 Я можу поїсти та благословити тебе перед Господом, перш ніж помру. А тепер, сину мій, послухайся мого голосу в тому, що я наказую тобі: Іди до своєї отари та принеси мені двох добрих козенят, і я приготую з них смачну їжу для твого батька, яку він любить, а ти принесеш її своєму батькові, і він з'їсть та благословить тебе перед Господом, перш ніж помре, і щоб ти був благословенний.
7 І сказав Яків до Ревекки, матері своєї: «Мати, я не стримаю нічого, що мій батько захоче з'їсти, і що буде йому до вподоби. Тільки боюся, мати моя, що він не впізнає мій голос і не захоче доторкнутися до мене».
8 І ти знаєш, що я гладенький, а Ісав, брат мій, волохатий, і я появлюся перед його очима як злочинець, і зроблю діло, якого він мені не наказував, і він розгнівається на мене, і я наведу на себе прокляття, а не благословення.
9 І сказала йому Ревекка, його мати: «На мені нехай буде твоє прокляття, сину мій, тільки послухайся мого голосу».
10 І Яків послухався голосу Ревекки, матері своєї, і пішов, і взяв двох козенят добрих і ситих, і приніс їх матері своїй, а мати його приготувала їм смачну їжу, яку він любив.
11 І взяла Ревекка щедрий дощ Ісава, старшого сина свого, що був із нею в домі, і одягла ним Якова, молодшого сина свого, і поклала шкурки козенят на його руки та на відкриті частини його шиї.
12 І вона дала м’ясо та хліб, що приготувала, в руку Якова, сина свого.
13 І Яків прийшов до батька свого та й сказав: «Я син твій. Я зробив так, як ти мені наказав. Устань, сядь і з'їж, що я зловив, отче, щоб благословила мене душа твоя».
14 І сказав Ісак синові своєму: «Як ти так швидко знайшов, сину мій?»
15 А Яків відказав: «Бо Господь, Бог твій, дав мені знайти».
16 І сказав йому Ісаак: Підійди ближче, щоб я обмацав тебе, сину мій, чи ти син мій Ісав, чи ні?
17 І підійшов Яків до Ісаака, батька свого, і той обмацав його та й сказав: «Голос — це голос Якова, а руки — це руки Ісава».
18 І не розпізнав його, бо це був дозвіл з небес позбавити його розуму. Ісак не розпізнав, бо руки його були волохаті, як у брата його Ісава, тож він благословив його.
19 І сказав він: «Чи ти мій син Ісав?» А той відказав: «Я твій син». І сказав він: «Подай мені, сину мій, і я з'їм з того, що ти спіймав, щоб благословила тебе душа моя».
20 І він підніс йому, і він їв, і він приніс йому вина, і він пив.
21 І сказав йому Ісаак, батько його: «Підійди ближче та поцілуй мене, сину мій».
22 І він підійшов, і поцілував його. І він відчув запах його одягу, і поблагословив його, кажучи: «Ось запах мого сина, як запах повного поля, яке благословив Господь».
23 І нехай Господь дасть тобі роси небесної та роси земної, і вдосталь збіжжя та олії: нехай народи служать тобі, і племена тобі вклоняються.
24 Будь паном над братами своїми, і нехай сини матері твоєї вклоняться тобі. І нехай усі благословення, якими Господь благословив мене та благословив Авраама, батька мого, будуть дані тобі та потомству твоєму навіки. Проклятий, хто проклинає тебе, і благословенний, хто благословляє тебе!
25 І сталося, як тільки Ісаак скінчив благословляти Якова, сина свого, то Яків пішов від Ісаака, батька

свого, і сховався. А Ісав, брат його, повернувся з полювання.
26 І він також приготував смачну їжу, і приніс її своєму батькові, і сказав батькові своєму: «Хай мій батько встане та з'їсть мою здобич, щоб твоя душа благословила мене».
27 І сказав йому Ісаак, батько його: «Хто ти?» А той відказав йому: «Я твій первісток, син твій Ісав. Я зробив так, як ти мені наказав».
28 І Ісаак дуже здивувався та й сказав: «Хто це, що вполював, зловив і приніс мені? Я з'їв усе, перш ніж ти прийшов, і благословив його. Він і все його потомство будуть благословенні навіки».
29 І сталося, як Ісав почув слова свого батька Ісаака, то закричав дуже гучним і гірким криком, і сказав до батька свого: «Благослови мене, (і мене також, батьку!)»
30 І сказав він йому: «Твій брат прийшов з підступністю та й забрав твоє благословення». А той відказав: «Тепер я знаю, чому його кличуть Яків. Ось він уже двічі мене витіснив: забрав моє первородство, а тепер забрав моє благословення».
31 І сказав він: «Хіба ти не зберіг для мене благословення, батьку?» І відповів Ісаак і сказав Ісаву: «Ось, Я зробив його твоїм паном, і всіх братів його Я дав йому за рабів, і зміцнив його вдосталь збіжжя, вина та олії. Що ж тепер Я зроблю для тебе, сину мій?»
32 І сказав Ісав Ісаакові, батькові своєму: «Чи одне благословення в тебе, батьку? Благослови і мене, батьку!»
33 І підняв Ісав голос свій і заплакав. А Ісаак відповів і сказав йому: «Ось, далеко від роси земної буде твоє житло, і далеко від роси небесної згори».
34 І мечем своїм житимеш ти, і братові своєму служитимеш. І станеться, коли ти станеш великим і скинеш ярмо його з шиї своєї, то згрішиш цілковитим гріхом смерті, і потомство твоє буде вирване з-під неба.
35 І погрожував Ісав Якову через благословення, що ним благословив його батько. І сказав він у серці своєму: «Нехай настануть дні жалоби за моїм батьком, щоб я вбив свого брата Якова!»

РОЗДІЛ 27

1 І слова Ісава, старшого сина її, були переказані Ребекці уві сні. І Ребекка послала, і покликала Якова, молодшого сина свого,
2 і сказав йому: «Ось Ісав, брат твій, помститься тобі, щоб убити тебе».
3 А тепер, сину мій, послухайся мого голосу, встань і втечи до Лавана, мого брата, до Харану, і поживи з ним кілька днів, поки не вщухне гнів твого брата, і він відверне від тебе свій гнів, і забуде все, що ти накоїв. Тоді я пошлю і візьму тебе звідти.
4 А Яків сказав: «Я не боюся. Якщо він хоче мене вбити, я вб'ю його».
5 Але вона сказала йому: «Нехай я не позбавлюся обох своїх синів за один день».
6 І сказав Яків до Ревекки, матері своєї: «Ось ти знаєш, що батько мій постарів і не бачить, бо очі його притупилися. Якщо я його покину, це буде зло в його очах, бо я покидаю його та йду від тебе. І батько мій розгнівається та прокляне мене. Я не піду; тільки коли він пошле мене, тоді я піду».
7 І сказала Ревекка Якову: «Я піду та поговорю з ним, і він відпустить тебе».
8 І ввійшла Ревекка й сказала Ісаакові: «Мені гидко живе моє через двох дочок Хета, яких Ісав взяв собі за жінок. А якщо Яків візьме жінку з-поміж дочок цього краю, як ці, то навіщо мені ще жити, бо дочки ханаанські злі?»
9 І покликав Ісак Якова, і поблагословив його, і наставив його, та й сказав йому: «Не бери собі жінки з жодної з дочок ханаанських;
10 Устань і йди до Месопотамії, до дому Бетуїла, батька твоєї матері, і візьми собі звідти жінку, з дочок Лавана, брата твоєї матері.
11 І нехай благословить тебе Бог Всемогутній, і нехай розмножить тебе, і нехай розмножить тебе, щоб з тебе вийшли народи. Нехай дасть тобі благословення батька мого Авраама тобі та потомству твоєму після тебе, щоб ти успадкував землю твого мандрівництва та всю землю, яку Бог дав Авраамові. Іди, сину мій, з миром.
12 І відпустив Ісаак Якова, і той пішов до Месопотамії, до Лавана, сина Бетуїла Сирійця, брата Ревеки, матері Якова.
13 І сталося, як Яків устав, щоб іти до Месопотамії, то засумувала Ревека за сином своїм, і заплакала вона.
14 І сказав Ісаак до Ревекки: «Сестро моя, не плач за сином моїм Яковом, бо він іде з миром і з миром повернеться».
15 Всевишній Бог збереже його від усього лихого і буде з ним, бо не покине його по всі дні його;
16 Бо я знаю, що шляхи його будуть удачі в усьому, куди б він не пішов, аж поки він не повернеться до нас із миром, і ми не побачимо його з миром.
17 Не бійся за нього, сестро моя, бо він на праведній дорозі, і він чоловік досконалий, і він вірний, і не загине. Не плач.
18 І втішив Ісаак Ревекку через її сина Якова, і поблагословив його.
19 І Яків пішов від Криниці Клятви, щоб піти до Харану, першого року другого тижня сорок четвертого ювілею, і прийшов до Лузу в горах, цебто до Бет-Елу, на новомісяччя першого місяця цього тижня, [21:15 ранку], і прийшов до того місця ввечері, і звернув з дороги на захід тієї ночі; і він спав там, бо сонце зайшло.
20 І взяв він один з каменів того місця, поклав його собі в головах під деревом, і йшов сам, і заснув.
21 І снилося йому тієї ночі, що ось драбина, поставлена на землі, а верх її сягає неба, і ось ангели Господні піднімалися та спускалися по ній, і ось Господь стояв на ній.
22 І сказав Він Якову: «Я — Господь, Бог Авраама, батька твого, і Бог Ісаака. Край, на якому ти спиш, Я дам його тобі та потомству твоєму після тебе».
23 І буде потомство твоє, як порох земний, і ти розмножишся на захід і на схід, на північ і на південь, і благословляться в тобі та в потомстві твоєму всі племена народів.

24 І ось, Я буду з тобою, і буду охороняти тебе скрізь, куди ти підеш, і поверну тебе до цієї землі в мирі, бо Я не залишу тебе, доки не зроблю всього, що Я сказав тобі.
25 І прокинувся Яків від сну свого та й сказав: «Справді, це місце — дім Господній, а я не знав цього». І він злякався та й сказав: «Страшне це місце, що не що інше, як дім Божий, і це брама небесна».
26 І встав Яків рано-вранці, і взяв камінь, якого поклав собі під голову, і поставив його як пам'ятника на знак, і вилив оливу на верх його. І назвав він ім'я тому місцю: Бет-Ел; а спочатку ім'я того місця було Луз.
27 І Яків склав обітницю Господеві, кажучи: «Якщо Господь буде зо мною, і буде пильнувати мене в цій дорозі, якою я йду, і дасть мені хліба їсти та одягу одягнутися, і я повернуся до дому батька мого з миром, то Господь буде моїм Богом, і цей камінь, що я поставив як пам'ятника на знака на цьому місці, буде домом Господнім, і з усього, що Ти даси мені, я дам десятину Тобі, Боже мій».

РОЗДІЛ 28

1 І вирушив він у свою подорож, і прийшов до краю сходу, до Лавана, брата Ревеки, і був із ним, і служив йому за Рахіль, дочку свою, один тиждень.
2 А першого року третього тижня [2122 АМ] він сказав йому: «Дай мені мою жінку, за яку я служив тобі сім років». І Лаван сказав Якову: «Я дам тобі твою жінку».
3 І Лаван влаштував бенкет, і взяв свою старшу дочку Лію, і дав її Якову за жінку, а Зілпу, служницю свою, дав їй за служницю; а Яків не знав, бо думав, що це Рахіль.
4 І ввійшов він до неї, аж ось, це Лія. І розгнівався Яків на Лавана та й сказав йому: «Чому ти так зробив зі мною? Хіба я не за Рахіль служив тобі, а не за Лію? Чому ти скривдив мене?»
5 Візьми свою дочку, і я піду, бо ти вчинила мені зло. Бо Яків любив Рахіль більше, ніж Лію, бо очі Лії були слабі, але виглядом вона була дуже гарна; а Рахіль мала гарні очі та гарну та дуже гарну поставу.
6 І сказав Лаван Якову: «У нашій країні не так роблять, щоб видавати молодшу перед старшою». І не годиться так робити, бо так встановлено й написано на небесних скрижалях, що ніхто не повинен видавати молодшу дочку свою перед старшою; але старшу віддають першою, а молодшу після неї. І чоловіка, який так робить, зараховують на нього провину на небесах, і немає праведного, хто робить таке, бо цей вчинок злий перед Господом.
7 А синам Ізраїлевим накажи, щоб вони цього не робили; нехай не беруть і не віддають молодшого, поки не віддадуть старшого, бо це дуже несправедливо.
8 І сказав Лаван до Якова: «Нехай минуть сім днів свята цього, і я дам тобі Рахіль, і ти будеш служити мені ще сім років, і пастимеш моїх овець, як пас ти минулого тижня».
9 І сталося в день, коли минули сім днів свята Лії, то Лаван дав Рахіль Якову, щоб той служив йому ще сім років, а Білгу, сестру Зілпи, дав Рахілі за служницю.
10 І служив він за Рахіль ще сім літ, бо Лію було дано йому.
11 І відкрив Господь утробу Лії, і вона завагітніла, і породила Якову сина, і він назвав йому ім'я Рувим, чотирнадцятого дня дев'ятого місяця, першого року третього тижня. [2122 АМ]
12 Але утроба Рахілі була замкнена, бо Господь бачив, що Лію ненавидять, а Рахіль кохають.
13 І знову Яків увійшов до Лії, і вона завагітніла, і породила Якову другого сина, і він назвав йому ім'я Симеон, двадцять першого числа десятого місяця, третього року цього тижня. [2124 АМ]
14 І знову Яків увійшов до Лії, і вона завагітніла, і породила йому третього сина, і він назвав йому ім'я Левій, у новомісяччя першого місяця, шостого року цього тижня. [2127 АМ]
15 І знову Яків увійшов до неї, і вона завагітніла, і породила йому четвертого сина, і він назвав йому ім'я Юда, п'ятнадцятого дня третього місяця, першого року четвертого тижня. [2129 АМ]
16 І через усе це Рахіль заздрила Лії, бо вона не родила, і сказала Якову: «Дай мені дітей». А Яків сказав: «Хіба Я стримав від тебе плід утроби твоєї? Хіба Я покинув тебе?»
17 І побачила Рахіль, що Лія породила Якову чотирьох синів: Рувима, Симеона, Левія та Юду. І сказала йому: «Увійди до Білги, служниці моєї, і вона завагітніє та породить мені сина». (І дала йому Білгу, служницю свою, за жінку).
18 І він увійшов до неї, і вона завагітніла, і породила йому сина, і він назвав йому ім'я Дан, дев'ятого дня шостого місяця, шостого року третього тижня. [2127 АМ]
19 І Яків знову прийшов до Білги вдруге, і вона завагітніла, і породила Якову ще одного сина, і Рахіль назвала йому ім'я Нефталим, п'ятого дня сьомого місяця, другого року четвертого тижня. [2130 АМ]
20 І побачила Лія, що стала вона неплідною та не народжує, і позаздрила Рахілі, і дала також свою служницю Зілпу Якову за жінку. І завагітніла вона, і породила сина. І назвала Лія ім'я йому Ґад, дванадцятого числа восьмого місяця, третього року четвертого тижня. [2131 АМ]
21 І він знову ввійшов до неї, і вона завагітніла, і породила йому другого сина, і Лія назвала йому ім'я Асир, другого дня одинадцятого місяця, п'ятого року четвертого тижня. [2133 АМ]
22 І Яків увійшов до Лії, і вона завагітніла, і породила сина, і назвала йому ім'я Іссахар, четвертого числа п'ятого місяця, четвертого року четвертого тижня,[2132 АМ], і віддала його годувальниці.
23 І Яків знову прийшов до неї, і вона завагітніла, і породила двох (дітей), сина та дочку, і назвала ім'я синові Завулон, а ім'я дочці Діна, сьомого числа сьомого місяця, шостого року четвертого тижня. [2134 АМ]
24 І Господь був милостивий до Рахілі, і відкрив її утробу, і вона завагітніла, і породила сина, і назвала йому ім'я Йосип, у новомісяччя четвертого місяця, шостого року, цього четвертого тижня. [2134 АМ]

25 І сталося за днів, коли народився Йосип, і сказав Яків до Лавана: «Дай мені моїх жінок та синів, і нехай я піду до мого батька Ісаака, і нехай я зроблю собі дім, бо я виповнив роки, що служив тобі за двох твоїх дочок, і піду до дому мого батька».
26 І сказав Лаван Якову: «Залишайся зо мною за свою плату, і паси мені знову мою отару, і візьми свою плату».
27 І вони змовилися між собою, щоб він дав йому як плату тих ягнят та козенят, що народилися чорними, плямистими та білими, (це) мала бути його платою.
28 І всі вівці народили плямистих, крапчастих та чорних, з різними плямами, і вони знову народили ягнят, подібних до себе, і всі плямисті були Якова, а ті, що не були, були Лаванові.
29 І маєток Якова дуже розмножився, і він мав волів, і овець, і ослів, і верблюдів, і рабів, і служниць.
30 І Лаван та сини його заздрили Якову, і Лаван забрав у нього овець, і він стежив за ним зі злим наміром.

РОЗДІЛ 29

1 І сталося, як Рахіль породила Йосипа, то Лаван пішов стригти отару свою, бо вони були від нього далеко, на три дні дороги.
2 І Яків побачив, що Лаван іде стригти своїх овець, і Яків покликав Лію та Рахіль, і ласкаво промовив до них, щоб вони пішли з ним до Ханаанського краю.
3 Бо він розповів їм, як усе бачив уві сні, навіть усе, що Він говорив йому, щоб він повернувся до дому свого батька, а вони сказали: «Куди б ти не пішов, ми підемо з тобою».
4 І поблагословив Яків Бога Ісаака, батька свого, і Бога Авраама, батька свого батька. І встав він, і сів на коней своїх жінок та дітей своїх, і взяв усе своє майно, і перейшов річку, і прийшов до землі Гілеадської. А Яків приховав свій намір від Лавана, і не сказав йому.
5 А сьомого року четвертого тижня Яків обернувся до Гілеаду першого місяця, двадцять першого числа його. [2135 AM] І Лаван погнався за ним, і наздогнав Якова на горі Гілеад третього місяця, тринадцятого числа його.
6 І не дав йому Господь заподіяти Якову лихо, бо з'явився йому уві сні вночі, і Лаван говорив до Якова.
7 А п'ятнадцятого дня тих днів Яків справив бенкет для Лавана та для всіх, хто прийшов з ним. І Яків поклявся того дня Лавану, а Лаван також Якову, що жоден з них не переходить через гору Гілеад до іншого з лихим наміром.
8 І зробив він там купу для свідка; тому й названо те місце: Купа свідка, за назвою цієї купи.
9 Але раніше землю Гілеадську називали землею Рефаїмів, бо це була земля Рефаїмів, і там народилися Рефаїми, велетні, зростом від десяти, дев'яти, восьми до семи ліктів.
10 А їхнє проживання простягалося від землі синів Аммона до гори Гермон, а центрами їхнього царства були Карнаїм, Аштарот, Едреї, Місур та Беон.
11 І Господь винищив їх за злі їхні вчинки, бо вони були дуже злі, і амореї жили замість них, нечестиві та грішні, і немає сьогодні жодного народу, який би повністю виконав усі їхні гріхи, і вони більше не мають тривалості життя на землі.
12 І Яків відпустив Лавана, і той пішов до Месопотамії, до краю Сходу, а Яків повернувся до краю Гілеадського.
13 І перейшов він Яббок дев'ятого місяця, одинадцятого місяця місяця. І того дня прийшов до нього Ісав, брат його, і він помирився з ним, і пішов від нього до землі Сеїр. А Яків жив у наметах.
14 А першого року п'ятого тижня цього ювілею [2136 ранку] він перейшов Йордан і оселився по той бік Йордану, і пас отару свою від моря Кучі до Бет-Шану, і до Дотану, і до лісу Акраббім.
15 І послав він своєму батькові Ісаакові все своє майно, одяг, їжу, м’ясо та напої, молоко, масло, сир та деякі фініки з долини.
16 А також матері своїй Ребекці чотири рази на рік, між поростями, між оратою та жоною, між осінню та дощем, між зимою та весною, до вежі Авраама.
17 Бо Ісак повернувся від Криниці Клятви та зійшов на вежу Авраама, батька свого, і жив там окремо від Ісава, сина свого.
18 Бо за тих днів, коли Яків пішов до Месопотамії, Ісав узяв собі за жінку Махалату, дочку Ізмаїла, і зібрав усі отари свого батька та його жінок, і пішов, і осів на горі Сеїр, а батька свого залишив самого біля Криниці Клятви.
19 І вийшов Ісак від Криниці Клятви, та й осів у вежі Авраама, батька свого, на горах Хеврону,
20 І туди Яків посилав усе, що час від часу посилав своєму батькові та матері, усе, що їм було потрібно, і вони благословляли Якова всім своїм серцем та всією своєю душею.

РОЗДІЛ 30

1 А першого року шостого тижня [2143 ранку] він мирно пішов до Салему, на схід від Сихему, четвертого місяця.
2 І завели там Діну, дочку Якова, до дому Сихема, сина Гамора хіввеянина, князя того краю, і він ліг із нею та знеславив її. Вона була ще маленькою дівчинкою, дванадцяти років.
3 І благав він батька свого та братів її, щоб дали її йому за жінку. І розгнівався Яків та сини його на сихемських людей, бо вони зневажили Діну, їхню сестру, і говорили з ними з лихим наміром, і обманювали їх, і зваблювали їх.
4 І прийшли Симеон та Левій несподівано до Сихему, і вчинили суд над усіма сихемськими людьми, і повбивали всіх людей, яких знайшли в ньому, і не залишили в ньому жодного вцілілого; вони повбивали всіх муками за те, що зневажили їхню сестру Діну.
5 І нехай більше не буде так, щоб дочка Ізраїля була осквернена, бо на небесах призначено їм суд, щоб вони винищили мечем усіх чоловіків Сихемлян, бо вони чинили ганьбу Ізраїлеві.
6 І Господь віддав їх у руки синів Якова, щоб вони винищили їх мечем та звершили над ними суд, і щоб більше не було так в Ізраїлі, щоб осквернилася діва Ізраїлева.

7 А коли в Ізраїлі хтось захоче віддати свою дочку чи сестру за чоловіка з насіння поган, той нехай помре, і його закидають камінням, бо він вчинив ганьбу в Ізраїлі; а жінку спалять вогнем, бо вона зневажила ім'я дому свого батька, і вона буде викорінена з Ізраїля.
8 І нехай не знайдеться в Ізраїлі перелюбниця, і нечистота жодна по всі дні поколінь землі, бо Ізраїль святий для Господа, і кожен чоловік, хто осквернить його, конче помре, камінням закидають його.
9 Бо так було встановлено й написано на небесних скрижалях щодо всього насіння Ізраїлевого: той, хто осквернить (його), конче помре, і його поб'ють камінням.
10 І для цього закону немає обмеження днів, ані прощення, ані спокути. Але чоловік, який знеславив свою дочку, буде винищений з-посеред усього Ізраїля, бо він дав своє насіння Молохові та чинив беззаконно, щоб знеславити його.
11 А ти, Мойсею, накажи синам Ізраїля та закликай їх не віддавати своїх дочок язичникам і не брати за своїх синів жодної з дочок язичників, бо це гидота перед Господом.
12 Тому я написав тобі словами Закону всі вчинки сихемців, які вони вчинили проти Діни, і як сини Якова говорили, кажучи: «Ми не віддамо нашої дочки чоловікові необрізаному, бо це було б для нас ганьбою».
13 І це ганьба для Ізраїля, для тих, хто живе, і для тих, хто бере дочок поган, бо це нечисте та гидота для Ізраїля.
14 І не буде Ізраїль чистий від цієї нечистоти, якщо він матиме жінку з дочок язичників, або якщо він віддасть якусь зі своїх дочок чоловікові, який походить з язичників.
15 Бо буде пошесть на пошесть, і прокляття на прокляття, і всілякий суд, пошесть і прокляття прийдуть на нього. Якщо він зробить це, або заховає очі свої від тих, хто чинить нечистоту, або від тих, хто оскверняє святиню Господню, або від тих, хто зневажає Його святе ім'я, (тоді) весь народ разом буде суджений за всю нечистоту та зневаження цього чоловіка.
16 І не буде зважання на обличчя, і не буде приймання з його рук плодів, і жертв, і всепалень, і жиру, ані пахощів солодких, щоб прийняти їх. Так буде з кожним чоловіком чи жінкою в Ізраїлі, хто оскверняє святиню.
17 З цієї причини Я наказав тобі, кажучи: Засвідчи це свідчення Ізраїлеві: подивися, як повелося сихемцям та їхнім синам, як вони були видані в руки двох синів Якова, і вони вбили їх під тортурами, і це було (зараховано) їм у праведність, і це записано їм у праведність.
18 І насіння Левія було вибране для священства та щоб бути Левитами, щоб вони могли служити перед Господом, як і ми, постійно, і щоб Левій та сини його були благословенні навіки; бо він був ревним чинити праведність, суд та помсту всім, хто повставав проти Ізраїля.
19 І тому вони пишуть як свідчення його прихильності на небесних скрижалях благословення та праведність перед Богом усіх:
20 І ми пам’ятаємо праведність, яку людина виконувала протягом свого життя, у всі пори року; доки тисяча поколінь не записуватиме її, і вона прийде до нього та до його нащадків після нього, і він був записаний на небесних скрижалях як друг і праведник.
21 Усю цю розповідь я написав для тебе і наказав тобі сказати синам Ізраїля, щоб вони не чинили гріха, не порушували постанов і не порушували заповіту, який був для них призначений, (але) щоб вони виконували його і були записані як друзі.
22 Але якщо вони порушать закон і будуть чинити нечистоту в усьому, то будуть записані на небесних скрижалях як противники, і будуть знищені з книги життя, і будуть записані в книзі тих, хто буде знищений, і з тими, хто буде викорінений із землі.
23 І того дня, коли сини Якова вбили Сихема, було написано на небесах на їхню користь, що вони чинили праведність, і правоту, і помсту над грішниками, і це було написано на благословення.
24 І вивели вони Діну, сестру свою, з дому Сихема, і забрали в полон усе, що було в Сихемі: їхні овець, їхніх волів, їхніх ослів, і все їхнє майно, і всі їхні отари, і привели все це до Якова, свого батька.
25 І він дорікнув їм за те, що вони знищили місто мечем, бо боявся мешканців того краю, ханаанеїв та періззеїв.
26 І був страх Господній на всіх містах, що навколо Сихему, і вони не встали гнатися за синами Якова, бо напав на них жах.

РОЗДІЛ 31

1 А на новомісяччя того місяця Яків промовив до всіх людей свого дому, кажучи: «Очистіться й переодягніться, і встанемо й підемо до Бет-Елу, де я дав Йому обітницю того дня, коли втік від Ісава, брата мого, бо він був зо мною й привів мене до цієї землі з миром, і ви повинуєтесь чужим богам, що серед вас».
2 І вони покинули чужих богів, і те, що було в їхніх вухах, і що було на їхніх шиях, і ідолів, яких Рахіль вкрала в Лавана, свого батька, вона повністю віддала Якову. А він спалив їх, поламав на шматки, знищив їх і сховав під дубом, що в землі Сихем.
3 І пішов він у новомісяччя сьомого місяця до Бет-Елу, і збудував жертовник на місці, де спав, і поставив там пам'ятника, і послав до свого батька Ісаака, щоб прийшов до нього на жертву, та до своєї матері Ревекки.
4 І сказав Ісак: «Нехай прийде мій син Яків, і нехай я побачу його, перш ніж помру».
5 І пішов Яків до свого батька Ісаака та до своєї матері Ревекки, до дому свого батька Авраама, і взяв із собою двох своїх синів, Левія та Юду, і прийшов до свого батька Ісаака та до своєї матері Ревекки.
6 І вийшла Ревекка з вежі до її переду, щоб поцілувати Якова та обійняти його, бо дух її ожив, коли вона почула: «Ось, син твій Яків іде!» І вона поцілувала його.
7 І побачила вона двох його синів, і впізнала їх, і сказала йому: «Чи це твої сини, сину мій?» І вона обійняла їх, і поцілувала їх, і благословила їх, кажучи:

«У вас прославиться потомство Авраама, і ви станете благословенням на землі».
8 І ввійшов Яків до Ісаака, батька свого, до кімнати, де той лежав, і з ним були два сини його. І взяв він батька свого за руку, і нахилився, і поцілував його. Ісак пригорнувся до шиї сина свого Якова, і плакав на шиї його.
9 І темрява покинула очі Ісаака, і він побачив двох синів Якова, Левія та Юду, і сказав: «Чи це твої сини, сину мій? Бо вони такі ж, як ти».
10 І він сказав йому, що вони справді його сини: «І ти справді бачив, що вони справді мої сини».
11 І вони підійшли до нього, і він обернувся, поцілував їх і обійняв їх обох разом.
12 І зійшов йому на уста дух пророцтва, і він узяв Левія за правицю, а Юду за лівицю.
13 І він звернувся спочатку до Левія, і почав благословляти його першим, і сказав йому: «Нехай Бог усіх, Сам Господь усіх віків, благословить тебе і дітей твоїх по всі віки».
14 І нехай Господь дасть тобі та потомству твоєму велич і велику славу, і нехай Він зробить так, щоб ти та потомство твоє з-поміж усієї плоті наблизилися до Нього, щоб служити в Його святині, як ангели обличчя та святі. (Так само) як вони, так і потомство синів твоїх буде на славу, велич і святість, і нехай Він зробить їх великими на всі віки.
15 І будуть вони суддями, і князями, і начальниками всього потомства синів Якова; вони будуть говорити слово Господнє в праведності, і вони будуть судити всі Його суди в праведності. І вони будуть сповіщати Мої дороги Якову та Мої стежки Ізраїлеві. Благословення Господнє буде дане в їхніх устах, щоб благословити все потомство улюбленого.
16 Мати твоя назвала тобі ім'я: Левій, і справедливо назвала вона твоє ім'я: Ти приєднаєшся до Господа і будеш товаришем усіх синів Якова. Нехай Його стіл буде твоїм, і їжте з нього ти та сини твої. І нехай стіл твій буде повний по всі покоління, і їжа твоя не перестане по всі віки.
17 І нехай усі, хто ненавидить тебе, попадають перед тобою, і нехай вирвуться з корінням і загинуть усі твої супротивники. Благословенний той, хто благословляє тебе, і проклятий кожен народ, що проклинає тебе!
18 А Юді сказав: «Нехай дасть тобі Господь силу та міць, щоб топтати всіх, хто ненавидить тебе. Ти будеш князем, ти та один із синів твоїх, над синами Якова. Нехай ім'я твоє та ім'я синів твоїх розійдеться по всій землі та краю. Тоді народи злякаються перед тобою, і всі народи затремтять.
19 У тобі буде допомога Якова, і в тобі знайдеться спасіння Ізраїля.
20 І коли ти сядеш на престолі слави твоєї праведності, тоді буде великий мир для всього потомства синів улюбленого. Благословенний той, хто благословляє тебе, а всі, хто ненавидить тебе, і хто тебе гнобить, і хто проклинає тебе, будуть вирвані з землі та знищені, і будуть прокляті.
21 І, обернувшись, він знову поцілував його, обійняв його та дуже зрадів, бо він справді побачив синів Якова, сина свого.
22 І вийшов він з-поміж його ніг, і впав, і поклонився йому. І благословив він їх, і спочив там з Ісааком, батьком своїм, тієї ночі. І їли вони та пили з радістю.
23 І Він приспав двох синів Якова, одного праворуч від себе, а другого ліворуч від себе, і це зараховано йому в праведність.
24 І Яків розповів своєму батькові все вночі, як Господь виявив йому велику милість, і як Він у всіх його дорогах його вчинив добре, і як Він захистив його від усього лихого.
25 І благословив Ісак Бога Авраама, батька свого, що не відняв Своєї милості та Своєї правди від синів Ісаака, раба свого.
26 А вранці Яків розповів своєму батькові Ісаакові обітницю, яку дав Господеві, і видіння, яке бачив, і що він збудував жертовник, і що все готове для жертви перед Господом, як він обіцяв, і що він прийшов посадити його на осла.
27 І сказав Ісак до Якова, сина свого: «Я не можу йти з тобою, бо я старий і не можу знести дороги. Іди, сину мій, з миром, бо мені сьогодні сто шістдесят п'ять років; я вже не можу йти в дорогу. Посади матір свою на осла, і нехай вона йде з тобою».
28 І я знаю, сину мій, що ти прийшов заради мене, і нехай буде благословенний цей день, у який ти бачив мене живим, і я також бачив тебе, сину мій.
29 Нехай тобі буде добре, і ти виконаєш обітницю, яку ти дав, і не відкладай своєї обітниці, бо тобі доведеться відповісти за виконання обітниці. Тож поспіши ж виконати її, і нехай буде задоволений Той, Хто створив усе, Кому ти дав цю обітницю.
30 І сказав він Ревеці: «Іди з Яковом, сином своїм». І пішла Ревека з Яковом, сином своїм, і Девора з нею, і прийшли вони до Бет-Елу.
31 І Яків згадав молитву, якою благословив його батько його та двох синів його, Левія та Юду, і зрадів він, і благословив Бога батьків своїх, Авраама та Ісаака.
32 І він сказав: «Тепер я знаю, що маю вічну надію, і мої сини також, перед Богом усіх»; і так встановлено щодо цих двох; і вони записують це як вічне свідчення для них на небесних скрижалях, як Ісаак благословив їх.

РОЗДІЛ 32

1 І переночував він тієї ночі в Бет-Елі. І снилося Левію, що його посвятили й зробили священиком Всевишнього Бога, його та синів його навіки. І прокинувся він від сну свого та й поблагословив Господа.
2 І встав Яків рано-вранці, чотирнадцятого числа цього місяця, і дав десятину з усього, що прийшло з ним, від людей до худоби, від золота до кожного посуду та одягу, так, він дав десятину з усього.
3 І завагітніла Рахіль сином своїм Веніямином. І Яків перерахував своїх синів від себе й вище, і Левій припав до Господньої частки, і батько його одягнув його в священицький одяг і наповнив його руки.
4 А п'ятнадцятого дня цього місяця він привів до жертовника чотирнадцять волів з великої худоби, двадцять вісім баранів, сорок дев'ять овець, сім ягнят

та двадцять одне козля на цілопалення на жертовнику жертви, приємні пахощі перед Богом.
5 Це була його жертва, згідно з обітницею, яку він дав, що дасть десятину, з їхніми плодовими жертвами та їхніми ливними жертвами.
6 А коли вогонь поглинув його, він кадив на вогні над вогнем, і на подячну жертву двох волів, чотирьох баранів, чотирьох овець, чотирьох козлів, двох однорічних овець та двох козлят; і так він робив щодня протягом семи днів.
7 І їли (це) там він, і всі сини його, і люди його з радістю сім днів, благословляючи та дякуючи Господу, що визволив його з усіх його страждань і дав йому обітницю.
8 І він склав десятину з усіх чистих тварин і приніс цілопалення, а нечистих тварин він не віддав синові своєму Левію, і віддав йому всі душі людей.
9 І Левій виконував священицьку службу в Бет-Елі перед Яковом, батьком своїм, переважно перед десятьма братами своїми, і був там священиком. І Яків дав обітницю свою. І він повернув десятину Господеві, і освятив її, і вона стала святою для Нього.
10 І з цієї причини на небесних скрижалях встановлено законом для тих, хто сплачує десятину, щоб споживати десятину перед Господом рік у рік, у місці, де вибрано, щоб перебувало Його ім'я, і цьому закону немає межі днів навіки.
11 Цей обряд написаний для того, щоб його можна було виконувати рік у рік, споживаючи другу десятину перед Господом у місці, де її було обрано, і щоб нічого не залишалося від нього з цього року до наступного.
12 Бо насіння свого року буде споживатися аж до днів збирання насіння того року, і вино аж до днів вина, а олія аж до днів пори його.
13 А все, що залишиться від нього і стане старим, нехай вважається за осквернене: нехай буде спалене вогнем, бо воно нечисте.
14 І нехай вони їдять його разом у святині, і нехай не дають йому старіти.
15 І вся десятина з волів та овець буде святою для Господа, і належатиме Його священикам, і вони їстимуть її перед Ним рік у рік; бо так встановлено і вигравіювано щодо десятини на небесних скрижалях.
16 А наступної ночі, двадцять другого дня цього місяця, Яків постановив збудувати те місце, оточити двір муром, освятити його та зробити святим навіки для себе та для своїх дітей після нього.
17 І з'явився йому Господь уночі, і благословив його, та й сказав йому: «Не Яків буде ім'я твоє, але Ізраїль назвуть ім'я твоє».
18 І Він знову сказав йому: «Я — Господь, що створив небо та землю, і Я розмножу тебе та дуже-дуже розмножу тебе, і царі вийдуть з тебе, і вони судитимуть усюди, куди ступила нога синів людських».
19 І дам потомству твоєму всю землю, що під небом, і вони судитимуть усі народи за своїми бажаннями, а потім вони посядуть усю землю та успадкують її навіки.
20 І, переставши говорити з Ним, Він зійшов від Нього. А Яків бачив, як Він зійшов на небо.
21 І побачив він у видінні нічному, і ось ангел зійшов з неба, маючи в руках сім скрижалей. І він дав їх Якову. І той прочитав їх, і пізнав усе, що написано на них, що мало статися з ним та його синами по всі віки.
22 І показав він йому все, що було написане на скрижалях, і сказав йому: «Не будуй цього місця, і не роби його вічною святинею, і не живи тут, бо це не те місце. Іди до дому Авраама, батька твого, і живи з Ісааком, батьком твоїм, аж до дня смерті батька твого».
23 Бо в Єгипті ти помреш у мирі, і в цій землі тебе поховають з честю в гробниці батьків твоїх з Авраамом та Ісааком.
24 Не бійся, бо як ти бачив і читав, так і буде; і запишіть усе, як ви бачили і читали.
25 І Яків сказав: «Господи, як я можу пам’ятати все, що я читав і бачив?» І сказав він йому: «Я все тобі нагадаю».
26 І він відійшов від нього, і прокинувся від сну свого, і згадав усе, що читав і бачив, і записав усі слова, які читав і бачив.
27 І він святкував там ще один день, і приніс у нього жертви, як і в попередні дні, і назвав його «Додаток», бо цей день був доданий, а попередні дні він назвав «Святом».
28 І так було виявлено, що це має статися, і це написано на небесних скрижалях: тому йому було відкрито, що він повинен святкувати це і додати це до семи днів свята.
29 І назвали його «Додаток», бо його було записано серед днів свят, за числом днів року.
30 І вночі, двадцять третього числа цього місяця, померла Девора, няня Ребекки, і поховали її під містом під дубом річки. І назвав він ім'я цьому місцю: Річка Девори, а дуб: Дуб жалоби Девори.
31 І пішла Ревекка, і повернулася до свого дому, до Ісаака, батька свого. А Яків послав через неї баранів, овець та кіз, щоб вона приготувала для батька його страву, як він бажав.
32 І він пішов за своєю матір'ю, аж поки не прийшов до землі Кабратану, і там оселився.
33 І породила Рахіль сина вночі, і назвала його ім'я: Син моєї скорботи, бо вона страждала, народжуючи його. Але батько його назвав його ім'я Веніямин, одинадцятого дня восьмого місяця, першого дня шостого тижня цього ювілею. [2143 AM]
34 І померла там Рахіль, і була похована в землі Ефрати, це Віфлеєм. І Яків збудував пам'ятник на гробі Рахілі, на дорозі над її гробом.

РОЗДІЛ 33

1 І пішов Яків, і осівся на південь від Магдаладраефу. І прийшов він до свого батька Ісаака, він та Лія, його жінка, на новомісяччя десятого місяця.
2 І побачив Рувим Білгу, служницю Рахілі, наложницю свого батька, що купалася у воді в таємному місці, і покохав її.
3 І сховався він уночі, і ввійшов до дому Білги, і знайшов її, що вона спала сама на ліжку в своєму домі.
4 І він ліг із нею. Вона прокинулася й побачила, аж ось Рувим лежить із нею в ліжку. Вона ж відкрила край

свого покривала, схопила його та й закричала, і пізнала, що це Рувим.
5 І засоромилася вона його, і відпустила свою руку від нього, і він утік.
6 І вона дуже жаліла через це, і нікому про це не розповіла.
7 І повернувся Яків і почав шукати її. Вона сказала йому: «Я не чиста через тебе, бо я осквернилася через тебе, бо Рувим осквернив мене, і лежав зо мною вночі. Я спала і не помітила, аж поки він не відкрив поділу мого одягу та й не спав зо мною».
8 І Яків дуже розгнівався на Рувима, бо той переспав з Білгою, бо той відкрив поділ сукні його батька.
9 І Яків більше не підійшов до неї, бо Рувим осквернив її. А кожен чоловік, який відкриває поділ одягу свого батька, той дуже злий учинок, бо він мерзенний перед Господом.
10 Через це написано й встановлено на небесних скрижалях, що чоловік не повинен лежати з жінкою свого батька й не повинен відкривати подолу одягу свого батька, бо це нечисте. Вони конче помруть разом, чоловік, який ляже з жінкою свого батька, і жінка також, бо вони вчинили нечистоту на землі.
11 І не буде нічого нечистого перед Богом нашим у народі, який Він вибрав Собі як володіння.
12 І знову написано вдруге: «Проклятий, хто ляже з жінкою батька свого, бо відкрив він ганьбу батька свого». І всі святі Господні сказали: «Нехай буде так, нехай буде так».
13 А ти, Мойсею, накажи синам Ізраїля, щоб вони дотримувалися цього слова, бо це кара смерті, і це нечисте, і немає спокути навіки для людини, яка це зробила, але вона має бути вбита, і забита камінням, і вирвана з-посеред народу нашого Бога.
14 Бо жодній людині, яка чинить так в Ізраїлі, не дозволено залишатися живою жодного дня на землі, бо вона мерзенна та нечиста.
15 І нехай не кажуть: Рувимові було дано життя та прощення після того, як він переспав з наложницею свого батька, і їй також, хоч вона мала чоловіка, і її чоловік Яків, його батько, був ще живий.
16 Бо до того часу не було відкрито постанову, суд і закон у повноті його для всіх, але за твоїх днів (вони були відкриті) як закон часів та днів, і вічний закон для вічних поколінь.
17 І для цього закону немає кінця днів, і немає за нього спокути, але обидва вони повинні бути викорінені з-посеред народу: того дня, коли вони його вчинили, вони повинні їх повбивати.
18 А ти, Мойсею, напиши це для Ізраїля, щоб вони дотримувалися цього та чинили за цими словами, і не чинили гріха смертного, бо Господь, Бог наш, — Суддя, що не дивиться на обличчя та не приймає дарів.
19 І скажи їм ці слова заповіту, щоб вони чули й дотримувалися їх, і щоб вони пильнували їх, і щоб не були знищені та викорінені з землі, бо нечистота, гидота, осквернення та беззаконня — усі, хто чинить це на землі перед нашим Богом.
20 І немає більшого гріха, ніж розпуста, яку вони чинять на землі, бо Ізраїль — народ святий для Господа, Бога свого, і народ спадщини, і народ священицький, і царський, і власність (Його); і не буде такої нечистоти серед народу святого.
21 А третього року цього шостого тижня [21:45 ранку] Яків та всі його сини пішли та й оселилися в домі Авраама, поблизу Ісаака, його батька, та Ревекки, його матері.
22 А оце були імена синів Якова: первісток Рувим, Симеон, Левій, Юда, Іссахар, Завулон, сини Лії; а сини Рахілі: Йосип і Веніямин; і сини Білги: Дан і Нефталим; і сини Зілпи: Ґад і Асир; і Діна, дочка Лії, єдина дочка Якова.
23 І вони прийшли, і вклонилися Ісаакові та Ревекці, і, побачивши їх, поблагословили Якова та всіх синів його. Ісаак дуже зрадів, бо побачив синів Якова, молодшого сина свого, і поблагословив їх.

РОЗДІЛ 34

1 А шостого року цього тижня цього сорок четвертого ювілею [2148 ранку] Яків послав своїх синів пасти отару, а з ними своїх слуг на пасовища Сихемські.
2 І зібралися проти них семеро царів аморейських, щоб повбивати їх, сховавшись під деревами та забравши їхню худобу як здобич.
3 А Яків, Левій, Юда та Йосип були в домі з Ісааком, батьком своїм, бо дух його був засмучений, і вони не могли залишити його. А Веніямин був наймолодшим, і тому залишився з батьком своїм.
4 І прибув цар(и) Тафу, і цар(и) Ареси, і цар(и) Серагану, і цар(и) Село, і цар(и) Гаасу, і цар Беторону, і цар Маанісакір, і всі ті, хто живе в цих горах (і) хто живе в лісах у землі Ханаанській.
5 І вони сповістили Якова, кажучи: «Ось аморейські царі оточили синів твоїх і пограбували їхні стада».
6 І він устав з дому свого, він і троє синів його, і всі слуги його батька, і власні слуги його, і пішов проти них з шістьма тисячами озброєних людей.
7 І він повбивав їх на пасовищах Сихемських, і переслідував тих, хто втік, і повбивав їх вістрям меча, і повбив Аресу, і Тафу, і Сареґана, і Село, і Аманісахіра, і Ґаґааса, і повернув собі його стада.
8 І він переміг їх, і наклав на них данину, щоб вони платили йому данину, п'ять пляшок плодів їхньої землі, і він збудував Робел і Тамнатарес.
9 І він повернувся з миром, і уклав з ними мир, і вони стали йому рабами аж до дня, коли він та сини його зійшли до Єгипту.
10 А сьомого року цього тижня [21:49 ранку] він послав Йосипа довідатися про стан здоров'я своїх братів з його дому до землі Сихем, і він знайшов їх у землі Дотан.
11 І вони вчинили з ним підступно, і склали змову проти нього, щоб убити його, але, передумавши, продали його ізмаїльським купцям, і ті відвели його до Єгипту, і продали його Потіфару, євнуху фараона, начальнику кухарів, жерцю міста Елев.
12 І зарізали сини Якова козеня, і вмочили Йосипів одяг у кров, і послали його Якову, своєму батькові, десятого числа сьомого місяця.
13 І він сумував усю ту ніч, бо принесли йому це ввечері, і він став гарячковим від жалоби за своєю

смертю, і сказав: «Лихий звір з'їв Йосипа». І всі члени його дому [сумували з ним того дня, і вони] сумували та голосили з ним цілий той день.
14 І встали його сини та його дочка, щоб потішити його, але він відмовився потішитися за сина свого.
15 І того дня Білга почула, що Йосип загинув, і померла, оплакуючи його, і жила вона в Кафратефі. Також і Діна, його дочка, померла після Йосипової смерті.
16 І були ці три жалоби на Ізраїлі в одному місяці. І поховали Білгу навпроти гробниці Рахілі, і Діну, дочку його, поховали там.
17 І він оплакував Йосипа один рік і не переставав, бо казав: «Нехай я зійду до могили, оплакуючи сина свого».
18 З цієї причини встановлено для дітей Ізраїля, щоб вони мучили себе десятого дня сьомого місяця, – того дня, коли звістка, яка змусила його плакати за Йосипом, дійшла до Якова, його батька, – щоб вони спокутували себе молодим козенятом десятого дня сьомого місяця, раз на рік, за свої гріхи, бо вони засмутили любов свого батька до Йосипа, його сина.
19 І цей день було встановлено, щоб вони сумували в нього за свої гріхи, і за всі свої провини, і за всі свої помилки, щоб вони могли очистити себе в той день раз на рік.
20 А по смерті Йосипа сини Якова взяли собі дружин. Ім'я дружини Рувима — Ада, а ім'я дружини Симеона — Адлбаа, ханаанка; а ім'я дружини Левія — Мелка, з дочок Арамових, з насіння синів Тераха; а ім'я дружини Юди — Бетасуїл, ханаанка; а ім'я дружини Іссахара — Хезака; а ім'я дружини Завулона — Нііман; а ім'я дружини Дана — Егла; а ім'я дружини Нефталима — Расу, з Месопотамії; а ім'я дружини Гада — Мака; а ім'я дружини Асира — Ійона; а ім'я дружини Йосипа — Асенат, єгиптянка; а ім'я дружини Веніямина — Іясака.
21 І Симеон розкаявся, і взяв собі другу дружину з Месопотамії, як братів своїх.

РОЗДІЛ 35

1 А першого року першого тижня сорок п'ятого ювілею [2157 АМ] Ревекка покликала Якова, сина свого, і наказала йому щодо батька його та брата його, щоб він шанував їх усі дні свого життя.
2 І Яків сказав: «Я зроблю все, як Ти мені наказав, бо це буде мені честю та величчю, і праведністю перед Господом, щоб я шанував їх».
3 І ти, мати, знаєш також від мого народження і донині всі мої вчинки та все, що в моєму серці, що я завжди думаю про все добре.
4 І як же мені не зробити цього, що Ти мені наказав, щоб шанувати батька мого та брата мого!
5 Скажи мені, мати, яку порочність ти побачила в мені, і я відвернуся від неї, і милість буде наді мною.
6 І сказала вона йому: «Сину мій, я не бачила в тобі жодної кривди за всі мої дні, а лише праведні вчинки. І все ж я скажу тобі правду, сину мій: цього року я помру, і не переживу цього року в моєму житті, бо я бачила уві сні день моєї смерті, що не проживу більше ста п'ятдесяти п'яти років, і ось я виповнила всі дні мого життя, які мені залишилося прожити».
7 І засміявся Яків зі слів своєї матері, бо його мати сказала йому, що вона помре; а вона сиділа навпроти нього, маючи свою силу, і вона не була немічна в своїй силі, бо вона входила й виходила, і дивилася, і її зуби були міцні, і жодна недуга не торкнулася її за всі дні її життя.
8 І сказав їй Яків: «Блаженний я, мати, якщо мої дні наближаються до днів твого життя, і сила моя перебуватиме зо мною, як сила твоя, і ти не помреш, бо ти надаремно жартуєш зі мною щодо своєї смерті».
9 І ввійшла вона до Ісаака й сказала йому: «Одне прохання я прошу тебе: змусь Ісава поклястися, що він не завдасть Якову шкоди і не переслідуватиме його з ворожістю, бо ти знаєш думки Ісава, що вони лукаві від його юності, і немає в ньому добра, бо він бажає вбити його після твоєї смерті».
10 І ти знаєш усе, що він зробив від дня, коли Яків, його брат, пішов до Харану, аж до цього дня: як він покинув нас усім своїм серцем і вчинив нам зло; він забрав твої отари собі, і все твоє майно вигнав з-перед тебе.
11 І коли ми благали й благали Його про те, що було нашим, Він вчинив, як людина, що змилується над нами.
12 І він озлоблений на тебе, бо ти благословив Якова, твого бездоганного та праведного сина; бо в ньому немає зла, а тільки добро, і відколи він прийшов з Харану аж до цього дня він нічого в нас не пограбував, бо він завжди приносить нам усе своєчасно, і радіє всім серцем своїм, коли ми беремо з його рук, і він благословляє нас, і не розлучається з нами відколи він прийшов з Харану аж до цього дня, і він постійно перебуває з нами вдома, шануючи нас.
13 І сказав їй Ісак: «Я також знаю й бачу вчинки Якова, що з нами, що він усім своїм серцем шанує нас. Але я любив Ісава раніше більше, ніж Якова, бо він був первісток. А тепер я люблю Якова більше, ніж Ісава, бо він учинив багато лихих учинків, і немає в ньому праведності, бо всі його дороги — неправда та насильство, [і немає праведності навколо нього].»
14 І тепер моє серце стривожене через усі його вчинки, і ні він, ні його потомство не спасуться, бо вони будуть знищені з землі та вирвані з-під неба, бо він покинув Бога Авраама та пішов за його жінками, за їхньою нечистотою та за їхньою провиною, він та його діти.
15 І ти наказуєш мені взяти з нього клятву, що він не вб'є Якова, брата свого; навіть якщо він поклянеться, то не дотримається своєї клятви і не чинитиме добра, а тільки зло.
16 Але якщо він захоче вбити Якова, брата свого, то буде відданий у руки Якова, і той не втече з рук його, [бо зійде в його руки].
17 І не бійся Якова, бо великий, могутній, шанований та хвалений охоронець Якова більше, ніж охоронець Ісава.
18 І послала Ревекка й покликала Ісава. І прийшов він до неї. Вона сказала йому: «У мене є одне прохання до тебе, сину мій, і нехай ти обіцяєш виконати його, сину мій».

19 А він відказав: «Я зроблю все, що ти мені скажеш, і не відмовлю від твого прохання».
20 І сказала вона йому: «Прошу тебе, щоб у день моєї смерті ти прийняв мене та поховав біля Сарри, матері твого батька, і щоб ти та Яків любили одне одного, і щоб ніхто не бажав зла іншому, а лише взаємної любові, і (так) ви будете процвітати, сини мої, і будете шановані посеред землі, і жоден ворог не радітиме за вас, і ви будете благословенням та милістю в очах усіх, хто любить вас».
21 І він сказав: «Я зроблю все, що ти мені сказав, і поховаю тебе в день твоєї смерті біля Сарри, матері мого батька, як ти бажав, щоб її кості були біля твоїх кісток».
22 І Якова, брата мого, я полюблю понад усе тіло, бо не маю брата на всій землі, крім нього одного. І це не велика заслуга для мене, якщо я його люблю, бо він мій брат, і ми разом посіяні в твоєму тілі, і разом вийшли з твоєї утроби. Якщо ж я не люблю брата мого, то кого я полюблю?
23 І я сам благаю Тебе, щоб Ти закликав Якова щодо мене та щодо моїх синів, бо я знаю, що він неодмінно буде царем надо мною та моїми синами, бо в день, коли мій батько благословив його, Він зробив його вищим, а мене нижчим.
24 І клянусь тобі, що буду любити його і не бажатиму йому зла по всі дні мого життя, а тільки добра.
25 І він поклявся їй щодо всієї цієї справи. І вона покликала Якова перед очима Ісава, і дала йому накази, згідно зі словами, які сказала Ісаву.
26 І він сказав: «Я зроблю твою волю; повір мені, що жодне зло не вийде від мене чи від моїх синів проти Ісава, і я не буду першим ні в чому, окрім як у коханні».
27 І вони їли та пили, вона та сини її тієї ночі, і вона померла тієї ночі, три ювілеї, один тиждень і один рік. І поховали її два сини її, Ісав та Яків, у подвійній печері біля Сари, матері їхнього батька.

РОЗДІЛ 36

1 А шостого року цього тижня [2162 АМ] Ісак покликав своїх двох синів, Ісава та Якова, і вони прийшли до нього. І він сказав їм: «Сини мої, я йду дорогою батьків моїх, до вічного дому, де мої батьки».
2 Тож поховайте мене біля мого батька Авраама, у подвійній печері на полі Ефрона Хеттеянина, де Авраам купив гробницю для поховання; у гробниці, яку я викопав собі, там поховайте мене.
3 І це наказую вам, сини мої, щоб ви чинили праведність та правоту на землі, щоб Господь виконав на вас усе, що Господь говорив був Авраамові та його потомству.
4 І любіть один одного, сини мої, братів ваших, як людина, яка любить свою душу, і нехай кожен шукає корисного для свого брата, і нехай діють разом на землі; і нехай вони люблять один одного, як свою власну душу.
5 А щодо питання про ідолів, то я наказую вам і закликаю вас відкинути їх, ненавидіти їх і не любити їх, бо вони повні обмани для тих, хто їм поклоняється, і для тих, хто їм вклоняється.
6 Пам'ятайте, сини мої, Господа, Бога Авраама, батька вашого, і як і я поклонявся Йому та служив Йому в праведності та радості, щоб Він розмножив вас і збільшив ваше потомство, як зорі на небі, у множині, і щоб утвердив вас на землі рослиною праведності, яка не буде вирвана з кореня по всі покоління навіки.
7 А тепер Я зобов'яжу вас поклястися великою клятвою, – бо немає клятви більшої за ту, що називається славною, шанованою, великою, величною, дивовижною та могутньою, що створила небо та землю і все разом, – що ви будете боятися Його та поклонятися Йому.
8 І щоб кожен любив свого брата любов'ю та праведністю, і щоб ніхто не бажав зла проти свого брата відтепер і навіки по всі дні вашого життя, щоб ви мали успіх у всіх ваших ділах і не були знищені.
9 А коли хтось із вас замишляє зло проти брата свого, знайте, що відтепер кожен, хто замишляє зло проти брата свого, потрапить до його руки, і буде вирванений із землі живих, а його потомство буде знищене з-під неба.
10 Але в день хвилювання та прокляття, обурення та гніву, палаючим, всепожираючим вогнем, як Він спалив Содом, так само Він спалить його землю та його місто та все, що його, і він буде стертий з книги повчання синів людських, і не буде записаний у книзі життя, але в тій, що призначена на погибель, і він піде у вічне прокляття; щоб їхнє осуд завжди оновлювалося в ненависті та проклятті, і в гніві, і в муках, і в обуренні, і в карах, і в хворобах навіки.
11 Кажу вам і свідчу, сини мої, згідно з судом, який прийде на людину, яка хоче завдати шкоди своєму братові.
12 І того дня він розділив усе своє майно між ними двома, і більшу частину віддав первістку, і вежу, і все, що було навколо неї, і все, що Авраам мав біля Криниці Клятви.
13 І сказав він: «Цю більшу частку я дам первістку».
14 І сказав Ісав: «Я продав Якову й віддав Якову своє перворідство; нехай буде воно йому дане, а я не маю жодного слова про це сказати, бо воно його».
15 І сказав Ісак: «Нехай благословення спочине на вас, сини мої, та на вашому потомстві сьогодні, бо ви дали мені спокій, і моє серце не болить за перворідство, щоб ти не вчинив через нього неправди».
16 Нехай Всевишній Бог благословить людину, що чинить правду, її та її потомство навіки.
17 І він скінчив давати їм накази та благословляти їх, і вони їли та пили разом перед ним, і він зрадів, що між ними була одна думка. І вони пішли від нього, і відпочили того дня та поснули.
18 І заснув Ісаак того дня на своєму ліжку, радіючи; і заснув він вічним сном, і помер у віці ста вісімдесяти років. Він сповнив двадцять п'ять тижнів і п'ять років; і поховали його два сини його, Ісав та Яків.
19 І пішов Ісав до краю Едома, до гір Сеїр, і осівся там.
20 І Яків жив у горах Хевронських, у вежі краю мандрівки Авраама, батька свого, і він поклонявся Господу всім своїм серцем та за видимими заповідями, як Він розподілив дні його поколінь.

21 І померла його жінка Лія на четвертому році другого тижня сорок п'ятого ювілею, [2167 AM], і він поховав її в подвійній печері біля Ревекки, матері своєї, ліворуч від гробу Сари, матері свого батька.
22 І всі її сини та його сини прийшли разом з ним оплакувати Лію, його жінку, та втішити його з приводу неї, бо він оплакував її, бо дуже кохав її після смерті її сестри Рахілі.
23 бо вона була непорочна й праведна в усіх своїх дорогах і шанувала Якова, і всі дні, що вона жила з ним, він не чув з її уст жодного грубого слова, бо вона була лагідна, мирна, праведна та шанована.
24 І він згадав усі її вчинки, які вона зробила за життя свого, і дуже оплакував її, бо любив її всім своїм серцем і всією своєю душею.

РОЗДІЛ 37

1 І помер Ісаак, батько Якова та Ісава, [2162 AM], і почули сини Ісава, що Ісаак віддав частку старшого своєму молодшому синові Якову, і дуже розгнівалися.
2 І вони сварилися з батьком своїм, кажучи: «Чому твій батько дав Якову частку старшого, а тебе обминув, хоч ти старший, а Яків молодший?»
3 І сказав він їм: «За те, що я продав своє первородство Якову за невелику порцію сочевиці, і того дня, коли мій батько послав мене полювати та зловити, і принести йому щось, щоб він з'їв і благословив мене, він прийшов з хитрощами та приніс моєму батькові їжу та пиття, і мій батько благословив його та віддав мене під його руку».
4 А тепер наш батько змусив нас поклястися, мене та його, що ми не будемо замишляти зла один проти одного, ані проти його брата, і що ми будемо жити в любові та мирі кожен зі своїм братом і не будемо спотворювати своїх шляхів.
5 І сказали вони йому: «Ми не послухаємо тебе, щоб ти уклав з ним мир, бо наша сила більша за його силу, і ми сильніші за нього. Ми підемо проти нього та вб'ємо його, і знищимо його та синів його. А якщо ти не підеш з нами, то ми завдамо лиха й тобі».
6 А тепер послухайте нас: Пошлімо до Араму, Філістиї, Моава та Аммона, і виберімо собі вибраних чоловіків, загартованих до бою, і підемо проти нього, і будемо воювати з ним, і винищимо його з землі, поки він не зміцнів.
7 І сказав їм їхній батько: «Не йдіть і не воюйте з ним, щоб вам не впасти перед ним».
8 І сказали вони йому: «Так само й чинив ти від юності твоєї аж до цього дня, і ти підкладаєш свою шию під його ярмо».
9 Ми не будемо слухати цих слів. І вони послали до Араму та до Адураму до друга їхнього батька, і найняли з собою тисячу воїнів, добірних вояків.
10 І прийшли до них з Моава та з Аммонових синів найняті, тисяча вибраних чоловіків, і з Філістиї тисяча вибраних вояків, і з Едому та з Хореїв тисяча вибраних вояків, і з Кіттейму хоробрі вояки.
11 І сказали вони своєму батькові: «Іди з ними та веди їх, інакше ми вб’ємо тебе».
12 І сповнився він гнівом та обуренням, побачивши, що сини його змушують його йти попереду (них), щоб повстати проти Якова, брата його.
13 А потім він згадав усе зло, що було заховане в його серці проти Якова, брата свого, і не згадав клятви, якою поклявся був своєму батькові та своїй матері, що не задумає нічого лихого проти Якова, брата свого, по всі свої дні.
14 І попри все це, Яків не знав, що вони йдуть проти нього на війну, і він сумував за Лією, своєю жінкою, аж поки вони не підійшли дуже близько до вежі з чотирма тисячами воїнів та добірних вояків.
15 І послали до нього хевронські люди, кажучи: «Ось твій брат вийшов на тебе, щоб воювати з тобою, з чотирма тисячами вояків, озброєних мечем, і щитами та зброєю». Бо вони любили Якова більше, ніж Ісава. І розповіли йому, бо Яків був людиною щедрішою та милосерднішою, ніж Ісав.
16 Але Яків не вірив, аж поки вони не підійшли дуже близько до вежі.
17 І він зачинив ворота вежі, і став на зубцях, і промовив до свого брата Ісава, та й сказав: «Шляхетна та втіха, якою ти прийшов, щоб утішити мене за мою жінку, яка померла. Чи це та клятва, якою ти клявся своєму батькові та своїй матері перед їхньою смертю? Ти порушив клятву, і тієї ж миті, як ти клявся своєму батькові, тебе засудили».
18 І відповів Ісав і сказав йому: «Ані сини людські, ані звірі земні не мають клятви праведності, якою б вони клялися навіки; але щодня вони замишляють один проти одного зло, і як би кожен убити свого супротивника та ворога».
19 І ти зненавидиш мене та моїх дітей навіки, і немає жодного зв'язку братерства з тобою.
20 Послухай ці слова, які я тобі оголошую: Якщо кабан може змінити свою шкіру та зробити свою щетину м’якою, як вовна, або якщо він може зробити так, щоб на його голові виростали роги, як роги в оленя чи вівці, тоді я буду дотримуватися зв’язків братерства з тобою, а якщо груди відділяться від своєї матері, бо ти не був мені братом.
21 І якщо вовки помиряться з ягнятами, щоб не жерти їх і не чинити їм насильства, і якщо їхні серця будуть прихильні до них до добра, тоді буде мир у моєму серці з тобою.
22 А коли лев стане другом вола й укладе з ним мир, і якщо його зв'яжуть з ним під одним ярмом і оре з ним, тоді я укладу мир з тобою.
23 А коли крук стане білим, як раза, тоді знай, що Я полюбив тебе і встановлю з тобою мир. Ти будеш вирваний з корінням, і сини твої будуть вирвані з корінням, і не буде тобі миру.
24 І побачив Яків, що той був злий на нього всім своїм серцем та всією своєю душею, щоб убити його, і що він кинувся, немов дикий кабан, що нападає на спис, пронизує його та вбиває, і не відступає від нього,
25 Тоді він наказав своїм та своїм слугам напасти на нього та на всіх його товаришів.

РОЗДІЛ 38

1 І після цього Юда звернувся до Якова, батька свого, та й сказав йому: «Натягни лука свого, батьку, і пошли свої стріли, і скинь супротивника, і вбий ворога; і нехай буде тобі сила, бо ми не вб'ємо брата твого, бо він такий, як ти, і він подібний до тебе; давайте віддамо йому (цю) честь».
2 Тоді Яків натягнув лука свого, випустив стрілу та й уразив Ісава, брата його, у праву грудь, і вбив його.
3 І знову він послав стрілу, і вразив Адорана арамеянина в ліву частину грудей, і відкинув його назад, і вбив його.
4 І вийшли сини Якова, вони та їхні слуги, розділившись на загони з чотирьох боків вежі.
5 І вийшов Юда попереду, а з ним Нефталим та Ґад, і п'ятдесят слуг з ним з південного боку вежі, і вони повбивали всіх, кого знайшли перед собою, і ніхто з них не втік.
6 І вийшли Левій, Дан та Асир на схід від вежі, і п'ятдесят (чоловіків) з ними, і вони повбивали воїнів Моава та Аммона.
7 А Рувим, Іссахар та Завулон вийшли на північ від вежі, і з ними п'ятдесят чоловіків, і вони повбивали воїнів филистимлян.
8 І вийшли Симеон, Веніямин та Енох, син Рувимів, на західний бік вежі, і п'ятдесят (чоловіків) з ними, і вбили вони з Едому та з Хореїв чотириста чоловіка, хоробрих воїнів; а шість сотень повтікали, і четверо синів Ісава повтікали з ними, і залишили свого батька лежати вбитим, як він упав на пагорбі, що в Адурамі.
9 І сини Якова гналися за ними до гір Сеїр. І поховав Яків брата свого на горі, що в Адурамі, а сам повернувся до свого дому.
10 І сини Якова сильно тиснули на синів Ісава в горах Сеїр, і схилили свої шиї, так що ті стали рабами синів Якова.
11 І послали вони до свого батька (з питанням), чи їм укласти з ними мир, чи вбити їх.
12 І Яків послав до своїх синів, щоб вони уклали мир. І вони уклали з ними мир, і наклали на них ярмо рабства, щоб вони платили данину Якову та синам його по всі дні.
13 І вони продовжували платити данину Якову аж до дня, коли він зійшов до Єгипту.
14 І сини Едому не звільнилися від ярма рабства, яке наклали на них дванадцять синів Якова, аж до цього дня.
15 А ось царі, що царювали в Едомі, перш ніж царював якийсь цар над синами Ізраїля [аж до цього дня] в землі Едома.
16 А Балак, син Беора, царював в Едомі, а ім'я його міста було Данава.
17 І помер Балак, і замість нього став царем Йовав, син Зари з Босера.
18 І помер Йовав, а замість нього зацарював Асам із землі Теман.
19 І помер Асам, і замість нього зацарював Адат, син Барада, що побив мідіянів на полі Моава, а ім'я його міста було Авіт.
20 І помер Адат, і замість нього став царем Салман з Амасеки.
21 І помер Салман, і замість нього зацарював Саул з Раавоту (над річкою).
22 І помер Саул, і замість нього зацарював Баелунан, син Ахбора.
23 І помер Баелунан, син Ахбора, і замість нього зацарював Адат, а ім'я його жінки було Майтавіт, дочка Матарата, дочки Метабедзаава.
24 Це царі, що царювали в землі Едом.

РОЗДІЛ 39

1 І Яків осівся в краї мандрівки свого батька, в землі Ханаанській. Це нащадки Якова.
2 А Йосипу було сімнадцять років, коли його відвели до єгипетського краю, і купив його Потіфар, скопець фараона, головний кухар.
3 І він поставив Йосипа над усім своїм домом, і благословення Господнє зійшло на дім єгиптянина через Йосипа, і Господь давав йому успіх у всьому, що він робив.
4 І єгиптянин передав усе в руки Йосипа, бо бачив, що Господь з ним, і що Господь допомагає йому в усьому, що він робить.
5 А Йосип був гарного вигляду [і дуже гарний був його вигляд], і жінка його пана звіла очі свої, і побачила Йосипа, і покохала його, і благала його лежати з нею.
6 Але він не віддав своєї душі, і пам’ятав Господа та слова, які Яків, його батько, читав із слів Авраама, щоб жоден чоловік не чинив розпусти з жінкою, яка має чоловіка, що для нього кара смерті призначена на небесах перед Всевишнім Богом, і гріх його буде записаний проти нього у вічних книгах назавжди перед Господом.
7 І Йосип згадав ці слова, і відмовився лежати з нею.
8 І вона благала його цілий рік, але він відмовився і не послухався.
9 Вона ж обійняла його й міцно стиснула в домі, щоб змусити його лягти з нею, і зачинила двері дому й міцно стиснула його; але він залишив свій одяг у її руках, вибив двері та втік від неї.
10 І побачила жінка, що він не хоче лежати з нею, і зневажила його перед його паном, кажучи: «Твій раб єврей, якого ти кохаєш, намагався змусити мене лежати зо мною. Але як я підняла свій крик, він утік, і залишив свій одяг у моїх руках, коли я схопила його, і він вибив двері».
11 І побачив єгиптянин Йосипів одяг та виламані двері, і почув слова своєї жінки, та й кинув Йосипа до в'язниці, до місця, де тримали в'язнів, яких цар ув'язнив.
12 І був він там у в'язниці; і Господь дав Йосипові милість в очах начальника в'язничної варти та співчуття перед ним, бо він бачив, що Господь з ним, і що Господь чинить щастить у всьому, що він робить.
13 І він передав усе в його руки, а начальник тюремної варти нічого не знав про те, що було з ним, бо Йосип робив усе, а Господь доводив до кінця.
14 І він перебував там два роки. І за тих днів фараон, цар єгипетський, розгнівався на двох своїх евнухів, на головного чашника та на головного пекаря, і віддав їх під варту до дому головного кухаря, до в'язниці, де тримали Йосипа.

15 І начальник тюремної варти призначив Йосипа служити їм, і він служив перед ними.
16 І снився їм обом сон, головному чашнику та головному пекарю, і вони розповіли його Йосипові.
17 І як він їм витлумачив, так і сталося з ними. І фараон повернув головного чашника на його посаду, а пекаря вбив, як Йосип витлумачив їм.
18 Але головний чашник забув Йосипа у в'язниці, хоч і розповів йому про те, що з ним станеться, і не згадав розповісти фараонові, як Йосип розповів йому, бо той забув.

РОЗДІЛ 40

1 І в ті дні фараонові наснилося два сни однієї ночі про голод, який мав бути по всій землі. І прокинувся він від сну свого, і покликав усіх тлумачів снів, що були в Єгипті, та чарівників, і розповів їм два свої сни, але вони не могли їх розгадати.
2 І тоді головний чашник згадав про Йосипа, і розповів про нього цареві, і той вивів його з в'язниці, і він снив йому свої два сни.
3 І сказав він перед фараоном, що його два сни були одним, і сказав йому: «Настане сім років (протягом яких буде) достаток по всій землі Єгипетській, а по них сім років голоду, такого голоду, якого не було по всій землі».
4 А тепер нехай фараон призначить наглядачів по всій землі Єгипетській, і нехай вони збирають їжу в кожному місті на дні років достатку, і буде їжа на сім років голоду, і земля не загине від голоду, бо він буде дуже важким.
5 І дав Господь Йосипу ласку та милість в очах фараона. І сказав фараон до своїх рабів: «Ми не знайдемо такого мудрого та розсудливого чоловіка, як цей чоловік, бо з ним Дух Господній».
6 І він призначив його другим у всьому своєму царстві, і дав йому владу над усім Єгиптом, і посадив його на другу колісницю фараона.
7 І одягнув він його в віссоновий одяг, і поклав золотий ланцюг на його шию, і (глашатай) проголосив перед ним: «Ель-Ель-ва-Абірер!», і поклав перстень на його руку, і настановив його правителем над усім своїм домом, і звеличив його, і сказав йому: «Тільки на престолі я буду більшим за тебе!»
8 І Йосип правив усім єгипетським краєм, і всі князі фараона, і всі його слуги, і всі, хто виконував царські справи, любили його, бо він ходив у праведності, бо не був гордий та не зарозумілий, і не дивився на обличчя, і не приймав подарунків, але судив праведно весь народ краю.
9 І була єгипетська земля в мирі перед фараоном через Йосипа, бо Господь був з ним, і давав йому ласку та милість для всіх його поколінь перед усіма, хто знав його, і хто чув про нього. І царство фараона було добре влаштоване, і не було в ньому ні сатани, ні злої людини.
10 І назвав цар Йосипу ім'я Сефантіфанс, і дав Йосипу за дружину дочку Потіфара, дочку жерця Геліополя, головного кухаря.
11 А того дня, коли Йосип став перед фараоном, йому було тридцять літ.
12 І помер того року Ісак. І сталося, як Йосип сказав у тлумаченні двох своїх снів, як він сказав, сім років достатку настали по всій землі Єгипетській, і єгипетська земля рясно родила, одну міру (родила) вісімсот мір.
13 І Йосип збирав їжу в кожному місті, аж поки вони не наситилися збіжжям, аж поки не могли вже лічити та вимірювати його через його безліч.

РОЗДІЛ 41

1 А сорок п'ятого ювілею, другого тижня, другого року [2165 АМ], Юда взяв для свого первістка Ера дружину з дочок Арамових, на ім'я Тамар.
2 Але він зненавидів її і не ліг з нею, бо мати його була з дочок ханаанських, і він хотів взяти собі жінку з родичів матері його, але Юда, батько його, не дозволив йому.
3 А цей Ер, первісток Юди, був нечестивий, і Господь убив його.
4 І сказав Юда до Онана, брата свого: «Увійди до жінки брата свого, виконуй перед нею обов'язок шута, і встанови потомство для брата свого».
5 І знав Онан, що насіння буде не його, (але) тільки його брата, і він увійшов до дому жінки свого брата, та й розсипав насіння на землю, і став він нечестивим в очах Господа, і Він убив його.
6 І сказав Юда до Тамари, невістки своєї: «Залишайся вдовою в домі батька свого, поки не виросте Шела, син мій, і я дам тебе йому за жінку».
7 І він виріс; але Бедсуїл, дружина Юди, не дозволила своєму синові Шелі одружитися. І Бедсуїл, дружина Юди, померла [2168 АМ] у п'ятий рік цього тижня.
8 А шостого року Юда пішов стригти своїх овець у Тімні. [2169 АМ] І сказали Тамарі: «Ось твій тесть іде до Тімни стригти своїх овець».
9 І скинула вона з себе вдівський одяг, накрила себе покривалом, прибралася та й сіла в брамі, що при дорозі до Тімни.
10 І знайшов її Юда, коли йшов дорогою, і подумав, що вона блудниця, і сказав їй: «Дозволь мені ввійти до тебе». А вона сказала йому: «Увійди». І він увійшов.
11 І сказала вона йому: «Дай мені мою плату». А він їй відповів: «У мене в руці нічого немає, крім персня, що на пальці моєму, і намиста, і палиці, що в руці моїй».
12 І сказала вона йому: «Дай мені, доки не пришлеш мені плату мою». А він їй сказав: «Я пришлю тобі козеня». І він дав їй, і ввійшов до неї, і вона завагітніла від нього.
13 І пішов Юда до своїх овець, а вона пішла до дому свого батька.
14 І послав Юда козлятко через свого пастуха, адулламітянина, але той не знайшов її. І він спитав людей тієї місцевості, кажучи: «Де та блудниця, що була тут?» А вони сказали йому: «Тут немає з нами блудниці».
15 І він повернувся, і сповістив йому, і сказав йому, що не знайшов її. «Я запитав людей тієї місцевості, і вони сказали мені: «Тут немає блудниці».»
16 І сказав він: «Нехай вона тримає їх собі, щоб ми не стали предметом посміховиська». І коли їй минуло три

місяці, стало відомо, що вона вагітна. І вони розповіли Юді, кажучи: «Ось Тамара, невістка твоя, вагітна від розпусти».
17 І пішла Юда до дому свого батька, і сказала до батька свого та до братів своїх: «Виведіть її, і нехай спалять її, бо вона вчинила нечистоту в Ізраїлі».
18 І сталося, коли її привели, щоб спалити, то вона послала своєму тестеві перстень, намисто та палицю, кажучи: «Дізнайся, чиє це, бо від нього я завагітніла».
19 І Юда пізнав це та й сказав: «Тамара праведніша за мене».
20 І тому нехай не спалюють її». І з цієї причини її не віддали Шелі, і він більше не наближався до неї.
21 А після цього вона породила двох синів, Переца [2170 АМ] та Зераха, сьомого року цього другого тижня.
22 І тоді настали сім років плодороддя, про які Йосип говорив фараонові.
23 І Юда визнав, що вчинок, який він зробив, був злий, бо він переспав з невісткою своєю, і вважав це огидним в своїх очах, і визнав, що він грішив і зблудив, бо відкрив поділ сина свого, і почав голосити та благати Господа за його гріх.
24 І ми сказали йому уві сні, що йому прощено, бо він палко благав, жалкував і більше цього не чинив.
25 І він отримав прощення, бо відвернувся від свого гріха та від свого невігластва, бо він дуже грішив перед нашим Богом; і кожного, хто чинить так, кожного, хто лежить зі своєю тещею, нехай спалять його вогнем, щоб він міг спалити його в ньому, бо на них нечистота та осквернення, нехай спалять їх вогнем.
26 І накажи синам Ізраїля, щоб не було між ними нечистоти, бо кожен, хто ляже з невісткою своєю або зі свекрухою своєю, вчинив нечистоту; нехай спалять вогнем чоловіка, що лежав з нею, та жінку, і Він відверне гнів та кару від Ізраїля.
27 А Юді ми сказали, що його два сини не спали з нею, і тому його потомство було утверджене для другого покоління і не буде викорінене.
28 Бо в простоті очей він пішов і шукав покарання, а саме, за судом Авраама, який той наказав своїм синам, Юда хотів спалити її вогнем.

РОЗДІЛ 42

1 А першого року третього тижня сорок п’ятого ювілею голод почав приходити на землю [2171 АМ], і дощ відмовився йти на землю, бо нічого не випало.
2 І земля стала неродючою, але в єгипетській землі була їжа, бо Йосип зібрав насіння землі за сім років достатку та зберіг його.
3 І прийшли єгиптяни до Йосипа, щоб він дав їм їжі. І він відчинив комори, де було збіжжя першого року, і продав його людям того краю за золото.
4 <Голод же був дуже сильний у Ханаанському краї>. І Яків почув, що в Єгипті є їжа, і послав десятьох своїх синів, щоб вони роздобули йому їжу в Єгипті; а Веніямина не послав, і <десятеро синів Якова> прибули <до Єгипту> серед тих, хто пішов (туди).
5 І пізнав їх Йосип, але вони не пізнали його. І він розмовляв з ними, і розпитував їх, і сказав їм: «Хіба ви не шпигуни, і хіба ви не прийшли розвідати підступи до краю?» І він замкнув їх під сторожею.
6 І після цього він знову відпустив їх, а Симеона затримав самого, а дев'ятьох його братів відпустив.
7 І він наповнив їхні мішки зерном, і поклав їхнє золото в їхні мішки, а вони не знали.
8 І він наказав їм привести їхнього молодшого брата, бо вони сказали йому, що їхній батько живий і їхній молодший брат.
9 І вийшли вони з єгипетського краю, і прийшли до ханаанського краю, і розповіли своєму батькові все, що з ними сталося, і як пан краю суворо говорив з ними, і схопив Симеона, аж поки не приведуть Веніямина.
10 І сказав Яків: «Ви позбавили мене дітей! Йосипа немає, і Симеона також немає, а Веніямина ви хочете забрати. На мене прийшла ваша провина».
11 А він сказав: «Мій син не піде з вами, щоб не захворів, бо їхня мати породила двох синів, один помер, і цього ви заберете від мене. Якщо ж він захворіє на лихоманку в дорозі, то ви зв'яжете мою старість із горем аж до смерті».
12 Бо він побачив, що кожному повернуто гроші до його мішка, і тому боявся послати його.
13 І голод посилився й посилився в землі Ханаанській та в усіх землях, окрім землі Єгипетської, бо багато єгипетських дітей запасали собі насіння для їжі з того часу, як побачили, як Йосип збирав насіння та складав його в комори та зберігав на роки голоду.
14 І єгипетський народ харчувався нею протягом першого року свого голоду.
15 А коли Ізраїль побачив, що голод дуже посилюється в краї, і що немає порятунку, то сказав він синам своїм: «Ідіть знову та купіть нам їжі, щоб нам не померти».
16 А вони сказали: «Ми не підемо; якщо наш найменший брат не піде з нами, то ми не підемо».
17 І побачив Ізраїль, що якщо Він не пошле Його з ними, то всі вони загинуть від голоду.
18 І сказав Рувим: «Віддай його в мої руки, а якщо я не поверну його тобі, то замість його душі вбий двох моїх синів».
19 І сказав він йому: «Він не піде з тобою». І підійшов Юда та й сказав: «Відправ його зі мною, а якщо я не приведу його до тебе, то нехай я буду винним перед тобою всі дні мого життя».
20 І послав він його з ними другого року цього тижня, першого дня місяця, і прийшли вони до єгипетського краю з усіма, хто йшов, і (вони мали) дари в руках своїх: стакте, мигдаль, горіхи теребінту та чистий мед.
21 І вони пішли й стали перед Йосипом, і він побачив Веніямина, свого брата, і пізнав його, та й сказав їм: Чи це ваш найменший брат? А вони сказали йому: Це він. А він сказав: Нехай Господь буде милостивий до тебе, сину мій!
22 І послав його до свого дому, і привів до них Симеона, і влаштував для них бенкет, і вони піднесли йому дар, який принесли в руках своїх.
23 І вони їли перед ним, і він дав їм усім частку, але частка Веніямина була в сім разів більша за частку кожного з них.
24 І вони їли та пили, і встали, і залишилися з ослами своїми.

25 І Йосип вигадав план, як би дізнатися їхні думки щодо того, чи панують між ними наміри до миру, і сказав він управителю, який був над його домом: «Наповни всі їхні мішки їжею, і поверни їм їхнє срібло в їхні посудини, а мою чашу, срібну чашу, з якої я п'ю, поклади її в мішок наймолодшого, і відпусти їх».

РОЗДІЛ 43

1 І зробив він, як сказав йому Йосип, і наповнив їм усі їхні мішки їжею, а їхнє срібло поклав у їхні мішки, а чашу поклав у мішок Веніямина.
2 І рано-вранці вони вирушили. І сталося, як вони пішли звідти, Йосип сказав управителю свого дому: «Жни їх, біжи та хапай їх, кажучи: За добро ви відплатили мені злом; ви вкрали в мене срібну чашу, з якої п'є мій пан». І поверніть мені їхнього найменшого брата, і приведіть (його) швидше, поки я не піду на своє судилище».
3 І він побіг за ними та й сказав їм ці слова.
4 І сказали вони йому: «Нехай Боже боронить твої раби, щоб вони зробили це, і вкрали з дому твого пана якийсь посуд. А ще гроші, що ми знайшли в наших мішках першого разу, ми, твої раби, повернули з землі Ханаанської».
5 Як же нам красти якесь начиння? Ось ми, і наші мішки обшукуємо, і де знайдеш чашу в мішку когось із нас, нехай буде вбитий, а ми та наші осли будемо служити твоєму панові.
6 А він їм сказав: «Ні, того чоловіка, в якого я знайду, візьму собі за раба, а ви повернетеся з миром до свого дому».
7 І коли він шукав у їхніх посудинах, почавши від найстаршого й закінчивши наймолодшим, то знайшов те в мішку Веніямина.
8 І роздерли вони свій одяг, нав'ючили ослів своїх і повернулися до міста, і прийшли до Йосипового дому, і всі вклонилися йому обличчям до землі.
9 І сказав їм Йосип: «Ви вчинили зло». А вони відказали: «Що нам сказати і як нам захиститися? Наш пан відкрив провину своїх рабів; ось ми раби нашого пана, а також наші осли».
10 І сказав їм Йосип: «Я також боюся Господа. А ви йдіть до своїх домівок, а ваш брат нехай буде мені рабом, бо ви вчинили зло. Хіба ви не знаєте, що людина насолоджується своєю чашею, як я цією чашею? А ви вкрали її в мене».
11 І сказав Юда: «Пане мій, дозволь рабові твоєму сказати слово до вуха пана мого. Двох братів породила мати раба твого нашому батькові. Один пішов і загубився, і його не знайшли. Він залишився один від матері його. Раб твій, батько наш, любить його, і життя його пов’язане з життям цього (хлопчика).»
12 І станеться, коли ми прийдемо до твого раба, нашого батька, а юнака не буде з нами, то він помре, і ми зведемо нашого батька з горем на смерть.
13 А тепер нехай я, твій раб, залишуся замість того хлопця за раба мого пана, а юнак піде з його братами, бо я поручився за нього рукою твого раба, нашого батька. Якщо я його не поверну, то твій раб чутиме провину перед нашим батьком назавжди.
14 І побачив Йосип, що всі вони були злагоджені в доброті один з одним, і не міг стриматися, і сказав їм, що він Йосип.
15 І він розмовляв з ними єврейською мовою, і припав їм на шию, та й заплакав.
16 Але вони не впізнали його і почали плакати. І він сказав їм: «Не плачте надо мною, а швидше приведіть до мене мого батька, і ви побачите, що це мої уста говорять, а очі мого брата Веніямина бачать».
17 Бо ось, це другий рік голоду, і ще п’ять років без врожаю, без плодів дерев та без оранки.
18 Зійдіть швидко ви та ваші родини, щоб ви не загинули від голоду, і щоб не сумували за своїм майном, бо Господь послав мене перед вами, щоб упорядкувати все, щоб багато людей вижило.
19 І скажіть моєму батькові, що я ще живий, і що ви бачите, що Господь зробив мене батьком фараонові та правителем над його домом та над усією єгипетською землею.
20 І розкажіть моєму батькові про всю мою славу, і про все багатство та славу, що дав мені Господь.
21 І за наказом уст фараона він дав їм колісниці та провізію на дорогу, і дав їм усім різнокольоровий одяг та срібло.
22 А їхньому батькові він послав одяг і срібло, і десять ослів, що везли збіжжя, і відпустив їх.
23 І вони пішли й розповіли своєму батькові, що Йосип живий і відміряє збіжжя всім народам землі, і що він править над усією землею Єгипетською.
24 І їхній батько не повірив цьому, бо був несамовитий; але коли він побачив вози, які послав Йосип, життя його духу оживило, і він сказав: «Досить мені, якщо Йосип живий; я зійду і побачу його, перш ніж помру».

РОЗДІЛ 44

1 І вирушив Ізраїль з Харану, з дому свого, на новомісяччя третього місяця, і пішов дорогою до Криниці Клятви, і приніс жертву Богові батька свого Ісаака сьомого числа того місяця.
2 І Яків згадав сон, який бачив у Бет-Елі, і боявся йти до Єгипту.
3 І поки він думав послати звістку Йосипу, щоб той прийшов до нього, і що він не піде, він залишався там сім днів, якщо б не побачив видіння, чи йому залишитися, чи йти.
4 І він святкував свято жнив перших плодів зі старого зерна, бо в усій землі Ханаанській не було жодної жмені насіння, бо голод був на всіх звірів, і на худобу, і на птахів, а також на людей.
5 А шістнадцятого числа з’явився йому Господь і сказав йому: «Якове, Якове!» А той відказав: «Ось Я». І сказав Він йому: «Я — Бог батьків твоїх, Бог Авраама та Ісаака. Не бійся йти до Єгипту, бо там Я зроблю з тебе великий народ. Я зійду з тобою та виведу тебе. У цій землі тебе поховають, а Йосип покладе свої руки на очі твої.
6 Не бійся, зійди до Єгипту.
7 І встали його сини та сини його синів, і поклали свого батька та свої речі на вози.

8 І Ізраїль устав з Криниці Клятви шістнадцятого дня того ж третього місяця, і пішов до єгипетського краю.
9 І послав Ізраїль Юду перед собою до сина свого Йосипа, щоб оглянути землю Ґошен, бо Йосип сказав своїм братам, щоб вони прийшли та жили там, щоб бути ближче до нього.
10 І це була найкраща (земля) в єгипетській землі, і близька до нього, для всіх (їх), а також для худоби.
11 А ось імена синів Якова, що пішли до Єгипту з Яковом, їхнім батьком.
12 Рувим, первісток Ізраїля; а ось імена його синів: Енох, Паллу, Хецрон та Карміфі.
13 Симеон та сини його; а ось імена синів його: Ємуїл, і Ямін, і Огад, і Яхін, і Цохар, і Саул, син Цефатянки, семеро.
14 Левій та сини його; а ось імена синів його: Гершон, і Кегат, і Мерарі, четверо.
15 Юда та сини його; а ось імена синів його: Шела, і Перец, і Зерах, чотири.
16 Іссахар та сини його; а ось імена синів його: Тола, і Фуа, і Ясув, і Шимрон, п'ятеро.
17 Завулон та сини його; а ось імена синів його: Серед, і Елон, і Яхлеїл, четверо.
18 А оце сини Якова та їхні сини, яких Лія породила Якову в Месопотамії, шість, та одна їхня сестра, Діна, та всі душі синів Лії та їхніх синів, що пішли з Яковом, їхнім батьком, до Єгипту, двадцять дев'ять, а Яків, їхній батько, був з ними, тридцять.
19 А сини Зілпи, служниці Лїїної, жінки Якова, яка породила Якову Ґада та Ашшура.
20 А ось імена їхніх синів, що пішли з ним до Єгипту. Сини Ґада: Ціфіон, і Хаґґі, і Шуні, і Ецбон, <і Ері>, і Арелі, і Ароді, вісім.
21 А сини Асира: Імна, і Їшва, <та Їшві>, і Берія, і Серах, їхня одна сестра, шестеро.
22 Усіх душ було чотирнадцять, а всіх душ Лії було сорок чотири.
23 А сини Рахілі, жінки Якова: Йосип та Веніямин.
24 І народилися в Йосипа в Єгипті, ще до приходу батька його до Єгипту, ті, кого породила йому Асенефа, дочка Потіфара, жерця Геліополя, Манасія та Єфрем, троє.
25 А сини Веніямина: Бела, і Бехер, і Ашбел, Ґера, і Нааман, і Ехі, і Рош, і Муппім, і Хуппім, і Ард-Елевен.
26 А всіх душ Рахілі було чотирнадцять.
27 А сини Білги, служниці Рахілі, жінки Якова, яких вона породила Якову, були: Дан та Нефталим.
28 А ось імена їхніх синів, що пішли з ними до Єгипту. Сини ж Дана: Хушим, і Самон, і Асуді, і Іяка, і Соломон — шестеро.
29 І вони померли того року, коли прийшли до Єгипту, і залишився один Дан Хушим.
30 А ось імена синів Нефталимових: Яхзіїл, і Гуні, і Єзер, і Шаллум, і Ів.
31 А Ів, що народився після років голоду, помер у Єгипті.
32 А всіх душ Рахілі було двадцять шість.
33 А всіх душ Якова, що прийшли до Єгипту, було сімдесят душ. Це його діти та діти дітей його, усіх сімдесят. П'ятеро ж померли в Єгипті до Йосипа, і дітей не мали.
34 І померли в землі Ханаанській два сини Юди, Ер та Онан, і не мали вони дітей. І поховали сини Ізраїлеві тих, хто загинув, і їх зарахували до сімдесяти язичницьких народів.

РОЗДІЛ 45

1 І пішов Ізраїль до єгипетського краю, до краю Ґошен, на новомісяччя четвертого [2172 AM] місяця, другого року третього тижня сорок п'ятого ювілею.
2 І пішов Йосип назустріч своєму батькові Якову до землі Ґошен, і впав він на шию своєму батькові та й заплакав.
3 І сказав Ізраїль Йосипові: «Нехай я помру, побачивши тебе. А тепер нехай буде благословенний Господь, Бог Ізраїлів, Бог Авраама та Бог Ісаака, що не стримав Своєї милості та Своєї благодаті від Якова, раба Свого».
4 Досить мені, що я бачив обличчя твоє, поки я ще живий; так, правдиве видіння, яке я бачив у Бет-Елі. Благословенний Господь, Бог мій, навіки-віки, і благословенне ім'я Його!
5 І Йосип та його брати їли хліб перед своїм батьком і пили вино, і Яків зрадів надзвичайно великою радістю, бо побачив Йосипа, що їсть з братами своїми та п'є перед ним, і благословив Творця всього сущого, який зберіг його та зберіг для нього дванадцятьох його синів.
6 І дав Йосип своєму батькові та своїм братам у дар право жити в землі Ґошен, і в Рамесесі, і в усій околиці, якою він правив перед фараоном. І Ізраїль та його сини жили в землі Ґошен, у найкращій частині єгипетської землі. І було Ізраїлеві сто тридцять років, коли він прийшов до Єгипту.
7 І Йосип годував свого батька та своїх братів, а також їхнє майно хлібом, скільки їм вистачало на сім років голоду.
8 І єгипетська земля постраждала від голоду, і Йосип здобув усю єгипетську землю для фараона за їжу, і він заволодів людьми та їхньою худобою та всім іншим для фараона.
9 І роки голоду закінчилися, і Йосип дав людям у краї насіння та їжу, щоб вони сіяли (землю) восьмого року, бо річка залила всю землю Єгипетську.
10 Бо за сім років голоду вона (не) розлилася і зрошувала лише кілька місць на берегах річки, а тепер вона розлилася, і єгиптяни засіяли землю, і вона того року вродила багато зерна.
11 І це був перший рік [2178 ранку] четвертого тижня сорок п'ятого ювілею.
12 І взяв Йосип п'яту частину збіжжя для царя, а чотири частини залишив їм на їжу та на насіння. І Йосип зробив це постановою для єгипетської землі аж до цього дня.
13 І прожив Ізраїль у єгипетській землі сімнадцять років, а всіх днів, які прожив він, було три ювілеї, сто сорок сім років. І помер він четвертого [2188 AM] року п'ятого тижня сорок п'ятого ювілею.
14 І поблагословив Ізраїль синів своїх перед смертю своєю, і розповів їм усе, що мало статися з ними в єгипетській землі; і він об’явив їм те, що мало статися з

ними в останні дні, і поблагословив їх, і дав Йосипові дві частини в землі.
15 І він спочив з батьками своїми, і був похований у подвійній печері в землі Ханаанській, поруч з Авраамом, батьком своїм, у гробниці, яку викопав собі в подвійній печері в землі Хевронській.
16 І він віддав усі свої книги та книги своїх батьків Левію, синові своєму, щоб той зберіг їх та відновив їх для своїх дітей аж до цього дня.

РОЗДІЛ 46

1 І сталося, що після смерті Якова діти Ізраїлеві розмножилися в землі Єгипетській, і вони стали великим народом, і вони були одностайні в серці, так що брат любив брата, і кожен допомагав своєму братові, і вони дуже розмножилися та надзвичайно розмножилися, десять [2242 AM] тижнів років, усі дні життя Йосипа.
2 І не було сатани, ані жодного зла по всі дні життя Йосипа, що він жив по Якову, батькові своєму, бо всі єгиптяни шанували синів Ізраїля по всі дні життя Йосипа.
3 І помер Йосип, маючи сто й десять літ; сімнадцять літ він жив у землі Ханаанській, і десять літ був рабом, і три роки у в'язниці, і вісімдесят літ він був під царем, керуючи всією землею Єгипетською.
4 І помер він, і всі його брати, і все те покоління.
5 І він наказав синам Ізраїля перед своєю смертю, щоб вони взяли його кості з собою, коли виходитимуть з єгипетського краю.
6 І він змусив їх поклястися щодо його кісток, бо знав, що єгиптяни більше не виведуть і не поховають його в землі Ханаанській, бо Макамарон, цар Ханаанський, живучи в землі Ассирії, воював у долині з царем Єгипту та вбив його там, і переслідував єгиптян до воріт Ермону.
7 Але він не міг увійти, бо інший, новий цар, став царем Єгипту, і він був сильніший за нього, і він повернувся до землі Ханаанської, і брами Єгипту були зачинені, і ніхто не виходив і ніхто не входив до Єгипту.
8 І помер Йосип у сорок шостому ювілеї, у шостому тижні, у другому році, і поховали його в єгипетській землі, а [2242 AM] померли після нього всі його брати.
9 І вийшов цар Єгипту на війну з царем Ханааном [2263 AM] у сорок сьомий ювілей, у другий тиждень другого року. І винесли сини Ізраїля всі кості синів Якова, крім кісток Йосипа, і поховали їх у полі в подвійній печері в горі.
10 І більшість (з них) повернулася до Єгипту, але декілька з них залишилися в горах Хеврону, і Амрам, батько твій, залишився з ними.
11 І цар Ханаанський переміг царя Єгипту, і замкнув він брами Єгипту.
12 І він задумав злий план проти дітей Ізраїля, щоб утископити їх, і сказав він до єгипетського народу: «Ось народ дітей Ізраїля розмножився та розмножився більше, ніж ми».
13 Ходімо, і поведемося з ними мудро, поки їх не стало забагато, і поневолюймо їх, поки не прийшла на нас війна, і поки вони теж не воюватимуть з нами, інакше вони приєднаються до наших ворогів і виведуть їх з нашої землі, бо їхні серця та обличчя звернені до землі Ханаанської.
14 І він поставив над ними наглядачів, щоб гнобити їх у рабство; і вони збудували міцні міста для фараона, Пітом і Раамсес, і вони збудували всі мури та всі укріплення, що впали в єгипетських містах.
15 І вони жорстоко змушували їх служити, і чим більше вони з ними поводилися погано, тим більше вони множилися та розмножувалися.
16 І єгипетський народ гидував синами Ізраїля.

РОЗДІЛ 47

1 А сьомого тижня, сьомого року, сорока сьомого ювілею, вийшов твій батько [2303 AM] із землі Ханаанської, а ти народився четвертого тижня, шостого року її, сорока восьмого ювілею; це був час скорботи для дітей Ізраїля.
2 І фараон, цар Єгипту, видав наказ щодо них, щоб вони кидали всіх своїх дітей чоловічої статі, які народилися, в річку.
3 І вони кидали їх сім місяців до дня твого народження.
4 І мати твоя ховала тебе три місяці, і про неї розповіли. І вона зробила тобі ковчег, і викрила його смолою та асфальтом, і поставила його на плитах на березі річки, і поклала тебе в ньому сім день. І мати твоя приходила вночі та годувала тебе грудьми, а вдень Міріам, сестра твоя, охороняла тебе від птахів.
5 І в ті дні прийшла Тармут, дочка фараона, щоб скупатися в річці, і почула вона твій голос, що кликав, і сказала своїм служницям вивести тебе, і вони привели тебе до неї.
6 І вона витягла тебе з ковчега, і змилосердилася над тобою.
7 І сказала їй твоя сестра: «Чи не піти мені й покликати до тебе одну з єврейських жінок, щоб годувала грудьми та годувала грудьми цю дитину для тебе?»
8 І сказала вона <їй>: «Іди». І пішла вона, і покликала твою матір Йохевед, і вона дала їй платню, і годувала тебе.
9 А потім, коли ти виріс, вони привели тебе до дочки фараона, і ти став її сином, і Амрам, батько твій, навчив тебе писати. А після того, як ти виповнив три тижні, вони привели тебе до царського двору.
10 І ти був три тижні років при дворі, аж поки не вийшов ти з царського двору та не побачив єгиптянина, який б'є твого друга, що був з синів Ізраїлевих, і ти вбив його та сховав у піску.
11 А другого дня ти та двоє ізраїльтян посварилися, і ти сказав тому, хто чинив кривду: «Чому ти б'єш свого брата?»
12 І розгнівався він, обурившись і сказав: «Хто поставив тебе над нами князем і суддею? Чи ти думаєш убити мене, як учора вбив єгиптянина?» І ти злякався та втік через ці слова.

РОЗДІЛ 48

1 А шостого року третього тижня сорок дев'ятого ювілею ти вирушив і жив <в [2372 AM] землі Мідіян> п'ять тижнів і один рік. І повернувся ти до Єгипту другого тижня другого року п'ятдесятого ювілею.
2 І ти сам знаєш, що Він говорив тобі на [2410 AM] горі Синай, і що князь Мастема хотів зробити з тобою, коли ти повертався до Єгипту <дорогою, коли ти зустрів його на ночівлі>.
3 Хіба ж він не всією своєю силою намагався вбити тебе та визволити єгиптян з твоєї руки, коли побачив, що тебе послано чинити суд та помсту над єгиптянами?
4 І Я визволив тебе з його руки, і ти вчинив ті знаки та чудеса, що ти був посланий зробити їх у Єгипті проти фараона та проти всього його дому, і проти його рабів та його народу.
5 І Господь учинив над ними велику помсту заради Ізраїля, і вдарив їх кров'ю, жабами, вошами, собачими мухами та злими гнійниками, що розквітали на шкірі; а худобу їхню — мором, і градом, і камінням, що винищив усе, що росло для них; і сараною, що пожирала залишки, що залишилися від граду та темряви, і смертю первістків людей та тварин, і на всіх їхніх ідолах Господь помстився та спалив їх вогнем.
6 І все було послано через твою руку, щоб ти оголосив (ці речі), перш ніж вони стануть реальністю, і ти говорив з царем Єгипту перед усіма його рабами та перед його народом.
7 І все сталося за твоїми словами; десять великих і страшних судів прийшли на єгипетську землю, щоб Ти помстився на ній за Ізраїля.
8 І Господь зробив усе заради Ізраїля та за Свою угодою, яку Він уклав з Авраамом, щоб помститися їм, бо вони силою поневолили їх.
9 І повстав проти тебе князь Мастема, і хотів кинути тебе в руки фараона, і допоміг він єгипетським чаклунам,
10 І вони встали й чинили перед тобою те зло, яке Ми дозволили їм чинити, але ліки Ми не дозволили чинити їхніми руками.
11 І Господь уразив їх злоякісними виразками, і вони не могли встати, бо Ми знищили їх так, що вони не могли зробити жодного знаку.
12 І попри всі (ці) знаки та чудеса, князь Мастема не засоромився, бо він набрався сміливості та закликав єгиптян переслідувати тебе з усією єгипетською силою, з їхніми колісницями, і з їхніми кіньми, і з усім військом народів Єгипту.
13 І Я став між єгиптянами та Ізраїлем, і ми врятували Ізраїля з його руки та з руки його народу, і Господь провів їх серединою моря, немов суходолом.
14 А всі народи, що їх Він привів переслідувати Ізраїля, Господь, Бог наш, кинув їх у середину моря, у глибини безодні під синів Ізраїля, як єгипетські сини кидали своїх дітей у річку. Він помстився на мільйоні з них, і тисяча сильних та хоробрих чоловіків була знищена за одне немовля з синів твого народу, яке вони кинули в річку.
15 А на чотирнадцятий день, і на п'ятнадцятий, і на шістнадцятий, і на сімнадцятий, і на вісімнадцятий день князя Мастему зв'язали та ув'язнили позаду синів Ізраїля, щоб він не міг звинуватити їх.
16 А дев'ятнадцятого числа ми відпустили їх, щоб вони могли допомогти єгиптянам і переслідувати дітей Ізраїля.
17 І Він закам'янів їхні серця, і зробив їх впертими, і Господь, Бог наш, задумав цей задум, щоб уразити єгиптян і кинути їх у море.
18 А чотирнадцятого числа ми зв'язали його, щоб він не звинувачував дітей Ізраїлевих у день, коли вони просили в єгиптян посуд та одяг, посуд срібний, посуд золотий та посуд мідяний, щоб пограбувати єгиптян за те рабство, в якому вони їх змусили працювати.
19 І ми не вивели дітей Ізраїля з Єгипту з порожніми руками.

РОЗДІЛ 49

1 Пам'ятай заповідь, яку наказав тобі Господь щодо Пасхи, щоб ти святкував її в її час, чотирнадцятого дня першого місяця, щоб зарізав її до вечора, і щоб вони їли її вночі, п'ятнадцятого дня від заходу сонця.
2 Бо цієї ночі — початку свята й початку радості — ви їли пасху в Єгипті, коли вся сила Мастеми була випущена, щоб убити всіх первістків у єгипетській землі, від первістка фараона до первістка полоненої служниці в млині та до худоби.
3 І ось знак, який дав їм Господь: до кожного дому, на одвірках якого вони побачили кров однорічного ягняти, до того дому вони не повинні входити, щоб зарізати його, але повинні пройти повз нього, щоб усі, хто буде в домі, спаслися, бо знак крові був на одвірках його.
4 І сили Господні зробили все так, як наказав їм Господь, і вони пройшли повз усіх синів Ізраїля, і не прийшла на них пошесть, щоб винищити з-поміж них жодної душі – худоби, людини чи собаки.
5 І була дуже тяжка та чума в Єгипті, і не було в Єгипті дому, де не було б мертвого, і плачу та голосіння.
6 І ввесь Ізраїль їв м'ясо пасхального ягняти та пив вино, і хвалив, і благословляв, і дякував Господу, Богу своїх батьків, і був готовий вийти з-під ярма Єгипетського та з рабства злого.
7 І пам'ятай цей день усі дні свого життя, і святкуй його рік у рік усі дні свого життя, раз на рік, у його день, за всім його законом, і не відкладай (його) з дня на день, чи з місяця на місяць.
8 Бо це вічна постанова, і вигравірувана на небесних скрижалях для всіх дітей Ізраїля, щоб вони святкували її щороку в її день один раз на рік, для всіх своїх поколінь; і немає межі дням, бо це встановлено навіки.
9 А людина, яка чиста від нечистоти і не приходить святкувати його в день його, щоб принести приємну жертву перед Господом, і щоб їсти та пити перед Господом у день його свята, то людина та чиста та близька буде винищена, бо не принесла жертви Господу в призначений час, то візьме на себе провину.
10 Нехай прийдуть сини Ізраїлеві й святкують Пасху дня її часу, чотирнадцятого дня першого місяця, між вечором, від третьої частини дня до третьої частини ночі, бо дві частини дня відведені для світла, а третина — для вечора.
11 Це те, що Господь наказав тобі дотримуватися цього вечорами.

12 І не дозволено забивати його під час світлового дня, а лише під час вечірнього часу, і нехай їдять його ввечері до третьої половини ночі, а все, що залишиться від усього його м’яса від третьої половини ночі й далі, нехай спалять у вогні.
13 І не варитимуть його у воді, і не їстимуть його сирим, а смаженим на вогні; їстимуть його обережно, голову з нутрощами та ноги смажитимуть на вогні, і не зламають жодної кістки його, бо з синів Ізраїля жодна кістка не буде зламана.
14 З цієї причини Господь наказав синам Ізраїля святкувати Пасху в день її призначеного часу, і не ламати кісток її, бо це день святковий, і день наказаний, і не можна переходити його з дня в день, і з місяця в місяць, але в день її свята нехай святкується вона.
15 І накажи синам Ізраїлевим святкувати Пасху по всі свої дні, щороку, раз на рік у день її визначеного часу, і вона буде приємною пам'яткою перед Господом, і не прийде на них жодна кари, щоб убити чи побити їх того року, коли вони святкуватимуть Пасху в її час, у всьому за Його наказом.
16 І не їстимуть його поза святинею Господньою, а перед святинею Господньою, і ввесь народ громади Ізраїлевої святкуватиме його у призначений час.
17 І кожен чоловік, що прийде в той день, буде їсти його у святині вашого Бога перед Господом від двадцяти років і вище, бо так написано і встановлено, що вони повинні їсти його у святині Господній.
18 А коли сини Ізраїлеві прийдуть до землі, яку вони мають посісти, до землі Ханаанської, і поставлять Господню скинію посеред землі в одному зі своїх племен, аж поки не буде збудована Господня святиня в землі, то нехай прийдуть і святкують Пасху посеред Господньої скинії, і нехай заколюють її перед Господом рік у рік.
19 А в ті дні, коли буде збудований дім в ім'я Господнє в землі їхнього спадку, вони прийдуть туди й заріжуть пасхальне ягня ввечері, на заході сонця, на третій половині дня.
20 І принесуть кров її на порозі жертовника, а жир її покладуть на вогонь, що на жертовнику, а м’ясо її їстимуть, спечене на вогні, на подвір’ї дому, освяченого в ім’я Господнє.
21 І вони не можуть святкувати Пасху в своїх містах, ані в жодному іншому місці, окрім як перед скинією Господньою, або перед Його домом, де перебувало Його ім'я, і вони не повинні відступати від Господа.
22 А ти, Мойсею, накажи синам Ізраїля дотримуватися постанов Пасхи, як тобі наказано; сповісти їм щороку про день її днів і про свято опрісноків, щоб вони їли опрісноки сім днів, (і) щоб вони святкували його, і щоб вони щодня приносили жертву протягом семи днів радості перед Господом на жертовник вашого Бога.
23 Бо ви поспіхом святкували це свято, коли виходили з Єгипту, аж доки не прийшли до пустелі Шур, бо на березі моря ви його завершили.

РОЗДІЛ 50

1 І після цього закону Я об’явив тобі дні суботні в пустелі Сін[ай], що між Елімом та Сінаєм.
2 І Я розповів тобі про суботи землі на горі Синай, і Я розповів тобі про ювілейні роки в суботніх роках, але року їхнього Я не розповів тобі, аж поки ти не ввійдеш до землі, яку маєш посісти.
3 І земля також буде дотримуватися своїх субот, поки вони житимуть на ній, і вони знатимуть ювілейний рік.
4 Тому Я призначив тобі рік-тижні, і роки, і ювілеї: сорок дев'ять ювілеїв від днів Адама до цього дня, [2410 AM], і один тиждень, і два роки: і ще сорок років (букв. «далекі») для вивчення [2450 AM] заповідей Господніх, аж поки вони не перейдуть до землі Ханаанської, перетинаючи Йордан на захід.
5 І ювілеї минатимуть, доки Ізраїль не очиститься від усієї провини розпусти, нечистоти, осквернення, гріха та помилки, і не житиме з упевненістю на всій землі, і не буде більше сатани чи будь-якого злого, і земля буде чистою від того часу навіки.
6 І ось заповідь щодо субот – Я записав її для тебе – і всі постанови її законів.
7 Шість днів працюй, а сьомого дня — субота для Господа, Бога твого. Жодної роботи не робиш ти й сини твої, і раби твої, і служниці твої, і вся худоба твоя, і приходько, що з тобою.
8 А людина, яка робитиме на ньому якусь роботу, помре: хто осквернить того дня, хто ляже з жінкою своєю, або хто скаже, що зробить щось на ньому, що піде на нього в дорогу для купівлі чи продажу; і хто набере на ньому води, якої не приготував собі, шостого дня, і хто візьме тягар, щоб винести його з намету свого чи з дому свого, помре.
9 У день суботній не робіте жодної роботи, окрім тієї, яку приготуєш собі на шостий день, щоб їсти, пити, відпочивати та дотримуватися суботи від усієї роботи того дня, щоб благословляти Господа, Бога вашого, що дав вам день свята та святий день, і день святого царства для всього Ізраїля — це день цей серед їхніх днів навіки.
10 Бо велика честь, яку Господь дав Ізраїлеві, щоб вони їли, пили та наситилися в цей святковий день, і відпочивали в нього від усієї праці, яка належить праці дітей людських, окрім спалювання ладану та принесення жертв і приношень перед Господом протягом днів і субот.
11 Тільки ця робота буде виконуватися в суботні дні у святині Господа, Бога твого, щоб вони могли спокутувати Ізраїля жертвою постійно, день у день, на пам'ять, приємну перед Господом, і щоб Він приймав їх завжди, день у день, як тобі наказано.
12 І кожна людина, яка виконує якусь роботу на ньому, або вирушає в подорож, або обробляє поле своє, чи то вдома, чи в будь-якому іншому місці, і хто розпалює вогонь, або їздить на якійсь тварині, або подорожує кораблем по морю, і хто вбиває чи вбиває що-небудь, або забиває звіра чи птаха, або хто ловить тварину, або птаха, або хто постить чи веде війну в суботу,
13 Людина, яка зробить щось із цього в суботу, буде померти, щоб сини Ізраїля дотримувалися субот згідно з заповідями про суботи землі, як написано на скрижалях, які Він дав мені в руки, щоб я написав для тебе закони пір року та пори року за поділом їхніх днів. Цим завершується оповідь про поділ днів.